

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018
CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

KONGRE ÖZET KİTABI

Editör: Gültekin Gürçay

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: iksd13@gmail.com

www.iksd.org www.anadolukongre.org

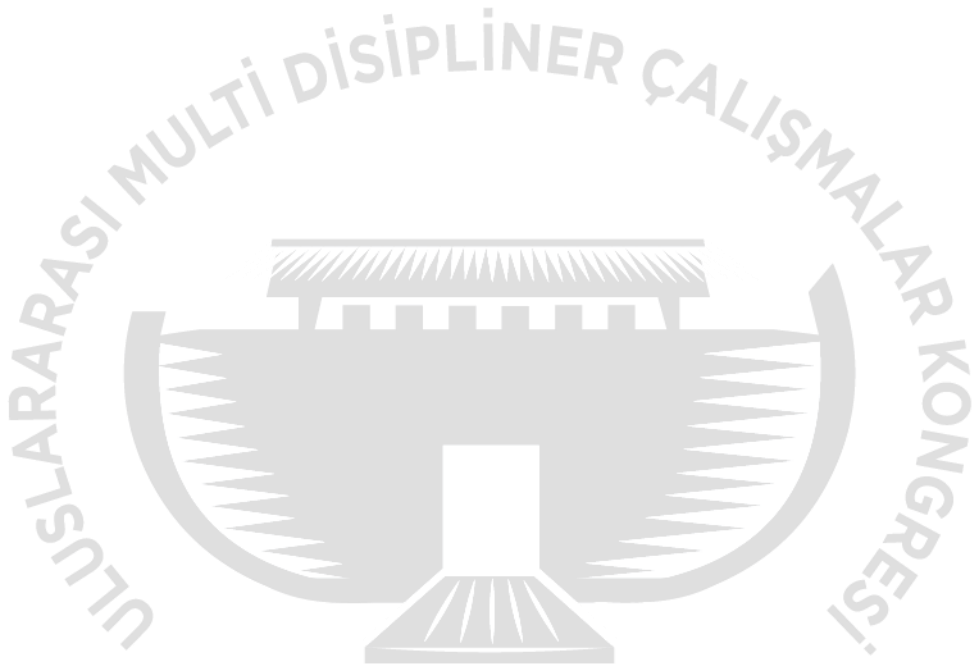
ŞEHR-İ NUH

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir

Iksad Publications - 2018© Yayın Tarihi: 22.09.2018

ISBN – 978-605-7510-28-0

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Şehir-i Nuh

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

KONGRE KÜNYESİ

KONGRENİN ADI

Şehr-i Nuh Uluslararası Multi Disipliner Çalışmalar Kongresi

KATILIM TÜRÜ

Çağrılı – Davetli

TARİHİ VE YERİ

8-9 Eylül 2018 - CİZRE/ŞIRNAK

ORGANİZATÖR

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KATILIMCI KURUM

Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi

Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa TALAS

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Prof. Natalya LATIGINA- Taras Shevchenko National University of Kyiv

Samira KHADHRAOUI- Sangmyung University

Dr. Maham REHMAN- National Defence University Islamabad

Damezhan SADYKOVA- Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Elvira GULIEVNA- Bashkir State Pedagogical University M Akmully

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Gültekin Gürçay

KONGRE DİLLERİ

Türkçe (tüm lehçeler), Arapça, Rusça, Çince ve İngilizce

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH

8-9 Eylül 2018
CİZRE - ŞIRNAK

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

ŞEHR-İ NUH

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Dr. Alma T. AKAJANOVA Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi	Dr. Bayram BOLAT Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Alia R. MASALİMOVA Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi	Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi
Dr. Amanbay MOLDİBAEV Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi	Dr. B.K.ZAYADAN Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Ahmet KULAŞ Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi	Dr. Botagul TURGUNBAEVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi	Dr. Caner KARAVİT Mimar Sinan Üniversitesi
Dr. Armağan KONAK Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
Dr. Anatoliy LOGİNOV Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi	Dr. D.K.TÖLEGENOVA Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
Dr. A.S. KIDIRŞAYEV Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi	Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü	Dr. Dursun KÖSE Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Bahit KULBAEVA S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi	Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Bakıt OSPANNOVA H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi	Dr. Elvan YALÇINKAYA Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Gulmira ABDİRASULOVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi	Dr. Fethi DEMİR Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Gulşat ŞUGAYEVA Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi	Dr. G.I. ERNAZAROVA Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. İsaevna URKİMBAEVA Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi	Dr. Kalemkas KALİBAEVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. K.A.TLEUBERGENOVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi	Dr. Karligash BAYTANAŞOVA Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Kemal EROL Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Kenan İLARSLAN	Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Afyon Kocatepe Üniversitesi	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Kulaş MAMİROVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi	Dr. Maha Hamdan ALANAZİ Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü
Dr. Mahabbat OSPANBAEVA Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi	Dr. Malik YILMAZ Atatürk Üniversitesi
Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR Kırgızistan Elaralık Üniversitesi	Dr. Maira ESİMBOLOVA Kazakistan Narkhoz Üniversitesi
Dr. Maira MURZAHMEDOVA Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi	Dr. Mehmet Recep TAŞ Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Metin KOPAR Adıyaman Üniversitesi	Dr. Mustafa METE Gaziantep Üniversitesi
Dr. Mustafa TALAS Ömer Halisdemir Üniversitesi	Dr. Mustafa ÜNAL Erciyes Üniversitesi
Dr. Han Nadejda E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi	Dr. Osman Kubilay GÜL Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. P.S. PANKOV Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi	Dr. Rustem KOZBAGAROV M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi
Dr. Sarash KONYRBAEVA Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi	Dr. Salima N. KAİRJANOVA Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi
Dr. Şara MAJITAYEVA E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi	Dr. Vecihi SÖNMEZ Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Vera ABRAMENKOVA Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü	Dr. Yang ZİTONG Wuhan Üniversitesi
Dr. Zongxian FENG Xi'an Jiatong Üniversitesi	Dr. Zharkyn BALTABAEVA Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8-9 Eylül 2018
CİZRE - ŞIRNAK

FOTOĞRAF GALERİSİ
Şehr-i Nuh

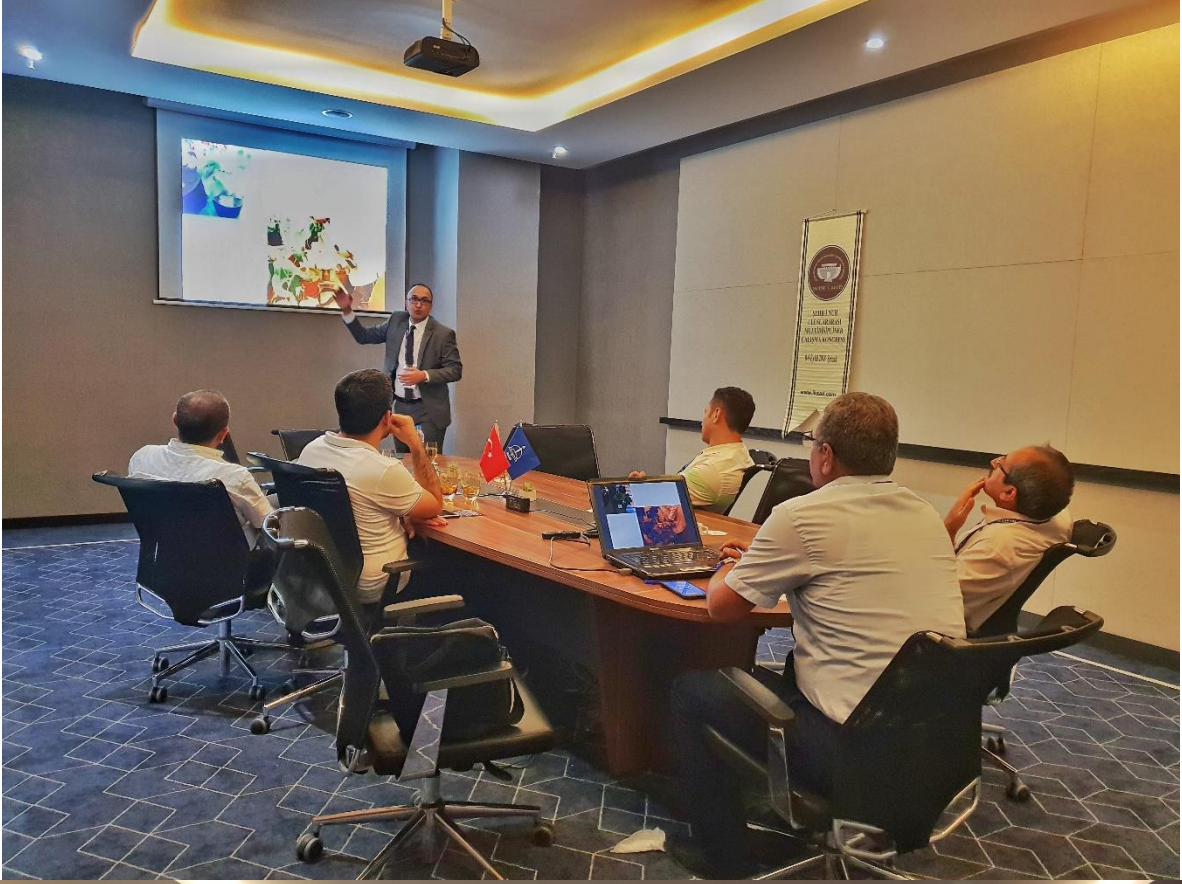
ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Kongrenin tüm fotoğraflarına facebook sayfamıza üye olarak ulaşabilirsiniz. İKSAD Kongre topluluğu
<https://www.facebook.com/groups/518107318534159/?fref=nf>

ŞEHR-İ NUH

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Değerli bilim insanları,

2010 yılındaki kuruluşundan itibaren İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği, faaliyetlerini 5253 sayılı kanuna uygun olarak 8 yıldır devam ettirmektedir. 28 ülkeden 700'ün üzerinde çok değerli akademisyenlerden oluşan Bilim Kurulumuz, çok sayıda proje, yayın ve kongre gibi bilimsel faaliyetlere danışmanlık hizmeti vermektedir.

İKSAD'a bağlı bir yayinevi, 3'ü Uluslararası olmak üzere 4 hakemli dergi ve çok sayıda hizmet birimleri seçkin çalışmaları bilim dünyası ile buluşturmak üzere çalışmalarını sürdürmektedir.

Geçtiğimiz yıl Japonya'dan Ukrayna'ya kadar çok sayıda ülkede ve Türkiye'de 2 zirve ve 50'nin üzerinde bilimsel toplantı, çalıştay ve kongre düzenleyen İKSAD'ın yurt dışındaki üniversitelerle akademik işbirliği faaliyetleri de devam etmektedir. Her yıl olduğu gibi başarılı yüksek lisans ve doktora öğrencilerine bu yıl da burs desteği devam edecek olan derneğimizin yine geçmiş yıllarda olduğu gibi az gelişmiş bölgelerdeki ilk ve orta öğretim öğrencilerinin eğitim hayatlarına aynı katkılarımız da sürmektedir.

2018 yılı içerisinde 2 Zirve, 17 yurt dışı ve 34 yurt içi çalıştay ve kongre organizasyonunun yanı sıra yurt içinde 6, ikisi uzakdoğuda olmak üzere 5 yurt dışı ve 7 yurt içi proje planlanmaktadır.

Şehr-i Nuh Uluslararası Multi Disipliner Çalışmalar Kongresi'ne gönderilen çalışmalar, hakemlerimiz tarafından titizlikle incelenmiş ve seçkin eserler kongremize kabul edilmiştir. Nitelikli çalışmaların sunumlarının gerçekleştiği ve oturum çeşitliliği ile zenginleşen kongremiz sonrası yayınladığımız bu özet kitabın içerdiği çok değerli eserlerin bilim dünyasına ilham kaynağı olmasını temenni etmekteyiz.

Kongrenin düzenlenmesinde ve yürütülmesinde mesai kavramı gözetmeksizin çalışan düzenleme kurulu üyelerimize; bilim ve danışma kurulumuzun çok değerli hakemlerine; seçkin eserlerini bizlerle buluşturan katılımcılarımıza; destekleriyle her zaman yanı başımızda olan ve kongre başkanımız sayın Prof.Dr. Mustafa TALAS beyefendiye; kongrelerimizin adeta beyni olan İKSAD Başdanışmanı sayın Sefa Salih BİLDİRİCİ beyefendiye; kongre genel koordinatörümüz sayın Gültekin Gürçay ve ekibine; kongrenin düzenlenmesinde emeği geçen herkese ve özellikle misafirperverlikleriyle bizleri kendi memleketimizdeymiş gibi hissettiren Cizre halkına yürekten teşekkür eder,

Saygılar sunarım

Mustafa Latif EMEK

İksad Yönetim Kurulu Başkanı

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH

ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018

Cizre – Şırnak

Kongre yeri: **Divan Cizre Otel**

KONGRE PROGRAMI

Davetli ve Çağrılı Yurtdışı Katılımcıları:

Keynote speakers and participants abroad:

Prof. Natalya LATIGINA- *Taras Shevchenko National University of Kyiv*

Samira KHADHRAOUI- *Sangmyung University*

Dr. Maham REHMAN- *National Defence University Islamabad*

Damezhan SADYKOVA- *Kazakh State Women's Teacher Training University*

Dr. Elvira GULIEVNA- *Bashkir State Pedagogical University M Akmully*

AÇILIŞ KONUŞMASI- 09:00-10:00

PROF. DR. NATALYA LATIGINA & PROF. DR. MUSTAFA TALAS

8 Eylül 2018 - 1. SALON - 1. OTURUM 10:00 – 12:30

	MODERATÖR	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Şükrü ÖZKAN
1	HURUFİLİK BAĞLAMINDA DÜRZİLERİN KUR'ÂN ÂYETLERİ YORUMU	Arş. Gör. Mehmet Beşir ERGİN
2	FAZL HASAN ABBAS, HAYATI, İLMİ KİŞİLİĞİ VE KUR'ÂN İLİMLERİNE DAİR GÖRÜŞLERİ	Arş. Gör. Mehmet Beşir ERGİN
3	ŞÂFİİ VE HANEFİ MÜFESSİRLERİN AHKÂM AYETLERİNİ TEFSİR ETME METOTLARI (BEYDÂVÎ VE NESEFÎ ÖRNEĞİ)	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BAĞIŞ
4	BEYDÂVÎ'NİN ENVÂRU'T-TENZİL'İNDE BİLİMSEL TEFSİR	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet BAĞIŞ
	JOHN HICK'İN DELİLSİZ RASYONEL İNANÇ DÜŞÜNCESİNİN DİNİ	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Şükrü ÖZKAN

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

5	EPİSTEMOLOJİDE YERİ	
6	PAUL F. KNİTTER'İN DİNİ ÇOĞULCULUK SERÜVENİNDE DİNLER ARASI DİYALOĞUN FARKLI BOYUTLARI	Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Şükrü ÖZKAN
7	FAHREDDİN ER-RÂZÎ'NİN TEFSİRİNDE BİLGİ-İMAN İLİŞKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ Doç. Dr. Yunus CENGİZ
8	TAM İLLET VE NAKİS İLLET KAVRAMLARININ İÇKİNLİK DÜZLEMİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ	Doç. Dr. Yunus CENGİZ Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ
9	MOLLA HALİL SİİRDÎ'NİN (v. 1259/1843) ‘BASİRETU’L-KULÛB FÎ KELÂM-İ ‘ALLÂMÎ’L-GUYÛB’ ADLI TEFSİRİNDEKİ BAZI HADİSLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sait UZUNDAĞ

8 Eylül 2018 - 1. SALON - 2. OTURUM 13:30 – 16:00

	MODERATÖR	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜL
1	KELÂM GELENEĞİNDE BİLGİNİN JENEOLOJİSİ: “NAZAR”IN DEĞİŞEN KARAKTERİ ÜZERİNE	Doç. Dr. Yunus CENGİZ Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ
2	KUR’AN’DA TEVHİD MÜCADELESİNİN İLK ÖRNEĞİ: HZ. NUH	Öğr. Gör. Dr. Sema ÇELEM
3	HANEFİ FIKIH USÛLÜ AÇISINDAN KESİM ESNASINDA BESMELENİN HÜKMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	Muhammed Ali DENİZ
4	“EŞ-ŞU’ABU’L-ERBA’Fİ-MTİNÂİ’Z-ZUHR BA’DE’L-CUMA” ADLI ESER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi Fatih KARATAŞ
5	AMENİ’DEN EMİN’E BİR KURTARICI HİKAYESİ: MEHDİ	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜL
6	GAZZALÎ’NİN TEFRİKAYA KARŞI KUR’ANİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜL
7	ENDÛLÛS TEFSİR ANLAYIŞINDA BELAĞAT İLMİNİN YERİ	Dr. Öğr. Üyesi Emin CENGİZ
8	SEYYİD ALİ FİNDİKÎ’YE GÖRE BİD’AT VE HURAFELER	Dr. Öğr. Üyesi M.Cüneyt GÖKÇE
9	ŞIRNAKLI BİR ALİM OLARAK SEYYİD FEYZULLAH ERZEN VE BAZI HADİS KONULARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Nurullah AGİTOĞLU
10	HANBELİ USÛLCÜLERİN SÜNNET VE HZ. PEYGAMBER’İN FİİLLERİNE YAKLAŞIMI – MERDAVİ ÖRNEĞİ-	Dr. Öğr. Üyesi Nurullah AGİTOĞLU

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018 - 1. SALON - 3. OTURUM 16:30 – 19:00

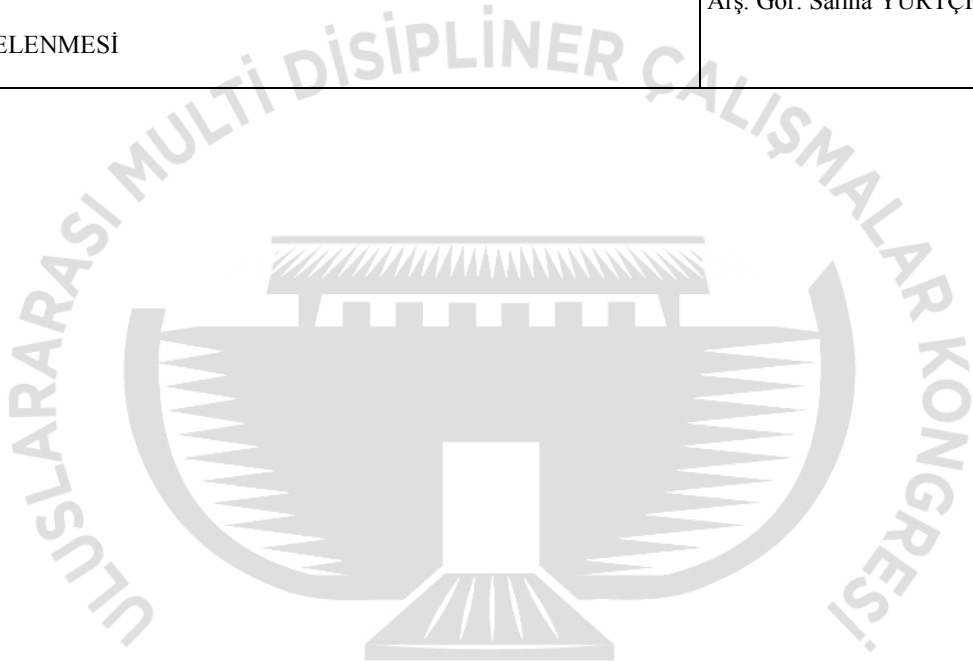
1	MODERATÖR BİR BOYARESİM-BASKIRESİM KOMBİNASYONU OLARAK EBRU	Dr. Abdulsemet AYDIN Dr. Abdulsemet AYDIN
2	ERGENLERDE DEPRESYON VE BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ: LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ	Dr. Öğretim Üyesi Fatih BAL
3	LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	Rukiye ARSLAN & İlhan ÇİÇEK M. Emin ŞANLI
4	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE ALGILANAN ANNE- BABA TUTUMLARI	İlhan ÇİÇEK M. Emin ŞANLI & Rukiye ARSLAN
5	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN İLİŞKİLERİ İLE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	M. Emin ŞANLI & İlhan ÇİÇEK & Rukiye ARSLAN
6	SEYYİD ALİ DİVANI'NDA CİZRELİ ŞEYH SEYDA	Dr. Öğr. Üyesi M.Cüneyt GÖKÇE
7	KOREAN CULTURE: INTERCULTURAL COMMUNICATIONS	Samira KHADHRAOUI
8	THE PRACTICE OF HUMAN RESOURCES MANAGEMENT	Dr. Maham REHMAN

8 Eylül 2018 - 2. SALON - 1. OTURUM 10:00 – 12:00

	MODERATÖR	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE
1	STRATEJİ VE SÜREÇ İNOVASYONUNU ETKİLEYEN ÖRGÜTSEL KÜLTÜR BOYUTLARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	Dr. Öğrt. Üy. R. Vedat SÖNMEZ
2	SANAYİ DEVRİMİNİN GEÇİRDİĞİ EVRELER	Gökhan ACUL
3	LİDERLİK STANDARTLARI AÇISINDAN İLKÖĞRETİM OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETSEL YETERLİLİKLERİ	Doç. Dr. Zekeriya NAS Doç. Dr. Ahmet AKBABA
4	DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNDEN HİZMET ALAN HASTALARIN MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

5	SAĞLIK İŞLETMELERİNDE STRATEJİK YÖNETİME GENEL BİR BAKIŞ	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE
6	SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE
7	HEMŞİRELİKTE AKREDİTASYON	Arş. Gör. Saliha YURTÇİÇEK
8	KONYA'DA HALI VE KİLİM TAMİRİYLE UĞRAŞ VEREN USTALARA DAİR	Dr. Ahmet AYTAÇ
9	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ-GÜVENİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	Arş. Gör. Saliha YURTÇİÇEK

ŞEHR-İ NUH

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018- 2. SALON 2. OTURUM 13:00 – 16:00

	MODERATÖR	Dr. Erdal YABALAK
1	BETONARME YAPILAR İÇİN RİSK ÖNCELİK BELİRLEMESİ ÜZERİNE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA	Öğr. Gör. Abuzer ARİN Dr. Öğr. Üyesi Ercan IŞIK
2	ŞIRNAK İLİNİN OLASILIKSAL SİSMİK TEHLİKE ANALİZİ	Öğr. Gör. Abuzer ARİN Dr. Öğr. Üyesi Ercan IŞIK Prof.Dr. Aydın BÜYÜKSARAÇ Doç.Dr. Yunus Levent EKİNCİ
3	ÇALIŞAN VE ÇALIŞMAYAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ VE AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA	Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN
4	ANATOMİ EĞİTİMİ ALAN FİZYOTERAPİ ÖĞRENCİLERİNİN MENNUNİYET DÜZEYLERİ	Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN
5	BAZI MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ İLE AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ	Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN
6	CHEMICAL COMPOSITION ANALYSIS OF ORIGANUM MUNZURENSE KIT TAN & SORGER	Dr. Erdal YABALAK & Zuhâl EMİRE A. Murat GİZİR
7	INVESTIGATION OF MINERALIZATION OF THE ANTIBIOTIC AMPICILLIN BY ECO-FRIENDLY SUBCRITICAL WATER OXIDATION METHOD	Dr. Erdal YABALAK
8	SEMI-MICROWAVE PYROLYSIS OF MUDDY SEWAGE SLUDGE AND AGRICULTURAL WASTE FOR REMEDIATION OF AGRICULTURAL FIELDS	Dr. Yıldırım TOSUN
9	SEMI-MICROWAVE ROASTING OF SULPHIDE TAILINGS FOR METAL RECOVERY BY LEACHING	Dr. Yıldırım TOSUN

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018 - 2. SALON - 3. OTURUM 16:00 – 19:00

	MODERATÖR	Doç. Dr. İbrahim TEĞİN
1	MÜZİĞİN FASULYE BİTKİSİNİN FARKLI ORTAMLARDA BÜYÜME VE GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Yelderem AKHOUNDNEJAD Prof. Dr. H. Yıldız DAŞGAN
2	DOMATESTE YÜKSEK SICAKLIĞA DAYANIKLILIĞIN VERİM VE KALİTE AÇIDAN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Yelderem AKHOUNDNEJAD Prof. Dr. H. Yıldız DAŞGAN
3	İDİL BÖLGESİ ÜZÜM ÇEŞİTLERİNİN SALAMURA YAPRAK YAPIMINA UYGUNLUĞUNUN ARAŞTIRILMASI	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settar ÜNAL Murat YILDIRIM
4	İDİL/ŞIRNAK EKOLOJİSİNDE MAZRONE ÜZÜM ÇELİKLERİNDE FARKLI DİKİM DERİNLİKLERİNİN FİDAN KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİNİ ARAŞTIRMA	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settar ÜNAL Gülşen KEREÇİN
5	İDİL/ŞIRNAK İLÇESİNİN EKONOMİK OLARAK BAĞCILIĞA UYGUNLUĞUNU İKLİM VERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settar ÜNAL Murat YILDIRIM
6	ŞİİRT BAYRAKTEPE (ÇÖL) TUZLU ALANDA DAĞILIM GÖSTEREN CRYPSIS SCHOENOİDES (L.) LAM'IN ANTİOKSİDAN KAPASİTESİ, TOPLAM FENOLİK MİKTARI VE FLAVONOİD İÇERİĞİNİN BELİRLENMESİ	Doç. Dr. İbrahim TEĞİN Gurbet CANPOLAT & Mehmet FİDAN
7	ERUH BÖLGESİNDEN TOPLANAN ALLIUM AMPELOPRASUM L. BİTKİSİNİN ELEMENT İÇERİKLERİNİN ICP-MS İLE BELİRLENMESİ	Doç. Dr. İbrahim TEĞİN Gurbet CANPOLAT & Mehmet FİDAN
8	STUDY ON DNA BINDING PROPERTIES OF MN (NADH) 2 (H 2 O) 4 AND CD (NADH) 2 (H 2 O) 4 COMPLEXES CONTAINING NICOTINIC ACID	Dr. Ali ARSLANTAŞ Prof. Dr. Kadir Alparslan DEVRİM Prof. Dr. Dursun Ali KÖSE
9	ŞIRNAK İLİ VE ÇEVRESİNDE GÖRÜLEN ÖNEMLİ BAL ARISI HASTALIK VE ZARARLILARI	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa RÜSTEMOĞLU

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018 - 3. SALON - 1. OTURUM 10:00 – 12:00

	MODERATÖR	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa MIZRAK
1	KÖMÜR ÜRETİMİNDE YANGINLA MÜCADELE	Rahmi KOCAMAN Barış BİLGİN Birsen KOCAMAN Serdar Cem BOZTAŞ Dr. Öğr. Üyesi Cihan DOĞRUÖZ
2	MEAT AND MILK AS THE BASIS OF KAZAKH CUISINE	Damezhan SADYKOVA Latygina NATALIA
3	154 KV'LUK VAN TRANSFORMATÖR MERKEZİNDE ÜÇ FAZ KISA DEVRE ARIZASININ ANALİZİ VE SİMÜLASYONU	Prof. Dr. Sabir RÜSTEMLİ Arş. Gör. Mustafa AKDAĞ Yük. Müh. İltir DEMİR
4	AKIM TRAFOSUNUN ENERJİ İLETİM HATLARINDA OLUŞAN ARIZALARIN YERLERİNİN BELİRLENMESİNDEKİ ETKİSİ	Arş. Gör. Mustafa AKDAĞ Prof. Dr. Mehmet Salih MAMIŞ Prof. Dr. Sabir RÜSTEMLİ
5	BAZI LİNEER OLMAYAN EVOLÜSYON DENKLEMLERİN TAM TEK DALGA ÇÖZÜMLERİNİN GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METOT İLE ÇÖZÜMÜ	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa MIZRAK
6	GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METODUN BAZI LİNEER OLMAYAN İKİLİ DENKLEM SİSTEMLERİNİN TAM ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİNDE UYGULANMASI	Dr. Öğretim Üyesi Mustafa MIZRAK
7	ABOUT THE STUDY OF THE PROBLEM OF ORIGIN AND ETHNIC HISTORY OF BASHKIR PEOPLE	Dr. Elvira Gulieva

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018 - 3. SALON - 2. OTURUM 14:00 – 15:30

	MODERATÖR	Doç. Dr. M. Salih MERCAN
1	FAALİYETLERİ BAĞLAMINDA SÖNÜK VE SEMBOLİK BİR TEŞEKKÜL: ŞIRNAK HALKEVİ	Dr. Öğr. Üyesi Bilal ALTAN
2	KÜRDİSTAN TEÂLİ CEMİYETİ'NİN ŞUBELERİ VE BAĞLI KURULUŞLARI	Dr. Öğr. Üyesi Bilal ALTAN
3	İKTİSADİ BAĞIMSIZLIK (CUMHURİYETİN 1930 YILI BÜTÇESİ)	Doç. Dr. M. Salih MERCAN
		Dr. Rafil ASYLGUZHIN
4	TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE OSMANLI DÜYUN UMUMİYESİ HAMİLLERİNİN MÜMESSİLLERİ ARASINDA AKDEDİLEN MUKAVELENAMENİN MECLİSATE GÖRÜŞÜLMESİ	Doç. Dr. M. Salih MERCAN
5	FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMININI ALGILAMA DÜZEYLERİ	Doç. Dr. Naki ERDEMİR
6	OKUL MECLİSLERİ	Doç. Dr. Ahmet AKBABA
7	FARKLI LİSE PROGRAMLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SPOR YAPMA DURUMLARINA GÖRE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	Dr. Öğr. Üyesi Emrah AYKORA Nurten SANIR
8	RADIOACTIVITY LEVELS AND HEALTH RISKS OF IN AND AROUND THE ADANA REGION, TURKEY	Dr. Muhammet KARATAŞLI

ŞEHR-İ NUH

8-9 Eylül 2018
CİZRE - ŞIRNAK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNLER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

8 Eylül 2018 - 3. SALON - 3. OTURUM 16:00 – 18:00

	MODERATÖR	Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK
1	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN "AİLE KATILIMI" KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	Dr. Öğr. Üy. Emine GÖZEL Öğr. Gör. Cevahir AKBAŞ ABAY Öğr. Gör. Ramazan ÖZTÜRK
2	HASTA YAKINLARININ "UMUT" OLGUSUNA YÖNELİK ALGILARI	Öğr. Gör. Yahya AKTU
3	SOSYAL HİZMETLER PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN "MÜLTECİLİK" OLGUSUNA YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR	Öğr. Gör. Yahya AKTU
4	ŞEHİR İÇİ ŞOFÖRLERİNİN "TRAFİK CANAVARI" KAVRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	Öğr. Gör. Yahya AKTU
5	GÖRSEL MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ALGI ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE İLGİLİ OKURYAZARLIK ALGISİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK
6	MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN TABANLI ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİ BAŞARISINA ETKİSİ	Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK
7	İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN, MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN TABANLI ÖĞRENMEYE DAYALI GEOMETRİ ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK
8	ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN "ÖZEL EĞİTİM" KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	Dr. Öğr. Üy. Emine GÖZEL Öğr. Gör. Ramazan ÖZTÜRK

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

9 Eylül 2018 -1. SALON - 1. OTURUM 10:00 – 12:00

	MODERATÖR	Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU
1	İLK TÜRK TIP PROFESÖRLERİNDEN BESİM ÖMER AKALIN'IN ÇOCUK BESLENMESİ İLE İLGİLİ NASİHATLARI	Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU
2	RAFLARDA KALMIŞ ESKİ HARFLİ BİR ESER: KADIN VE AŞK	Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU
3	3 BOYUTLU BASKI TEKNOLOJİSİNİN İMALAT VE LOJİSTİK SEKTÖRLERİNE ETKİSİ	Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL
4	GELECEKTE LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYECEK FAKTÖRLER	Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL
5	GELECEĞİN YENİ FORMÜLÜ: DİJİTALLEŞME	Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL
6	RADYO FREKANSI (RFID) İLE TANIMLAMA TEKNOLOJİSİNİN YAŞANTIMIZDAKİ YERİ	Doç. Dr. Nevin AYDIN Doç. Dr. Recep YÜCEL
7	TÜRKİYE'DE YAŞLILIĞIN KADINSALLAŞMASI	Dr. Adem DAĞ

şehr-ı nuh

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ

8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

9 Eylül 2018 -1. SALON -2. OTURUM 13:00 – 16:00

	MODERATÖR	Nadire KANTARCIOĞLU
	A. S. EXUPERY’NİN KÜÇÜK PRENS ADLI ESERİNDE MODERNİZME YÖNELİK BİR SORGULAMA	Dr. Öğr. Üye. Sevr FIRINCIOĞULLARI
	BİR ÇOCUK MASALINDA ADALET	Dr. Öğr. Üye. Sevr FIRINCIOĞULLARI
3	İŞVEREN MARKASININ ÇALIŞANLARIN İŞ MEMNUNİYETİNE ETKİSİ : KOBİLERDE BİR ARAŞTIRMA	Leman KUZU
4	TÜRKİYEDE BÜTÇE AÇIKLARININ TEMEL MAKRO EKONOMİK DEĞİŞKENLER ÜZERİNE ETKİSİ (1980-2015 TÜRKİYE UYGULAMASI)	Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK Safiye SÜR MEN
5	KAYIT DIŞI EKONOMİNİN TAHMİNİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1980-2017)	Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK Hakan YORULMAZ
6	KURUMSAL İŞLETMELERDE DEMOKRATİK LİDERLİĞİN ÖRGÜTSEL SİNİZME ETKİSİ : BORSADA İŞLEM GÖREN İLK 100 FİRMA ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	Nadire KANTARCIOĞLU
7	SA 8000 SOSYAL SORUMLULUK STANDARDI: KAVRAMSAL BİR ÇERÇEVE	Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ
8	İŞLETMELERDE ÇALIŞAN SAYISINA GÖRE İTHALAT VE İHRACATIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ
9	İŞLETMELERDE SOSYAL İLİŞKİ BİÇİMLERİ	Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iii
ÖNSÖZ	iv
KONGRE PROGRAMI	v
İÇİNDEKİLER	vi

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Mehmet Beşir Ergin <i>HURUFİLİK BAĞLAMINDA DÜRZİLERİN KUR'ÂN ÂYETLERİ YORUMU</i>	1
Mehmet Beşir Ergin <i>FAZL HASAN ABBAS, HAYATI, İLMİ KİŞİLİĞİ VE KUR'ÂN İLİMLERİNE DAİR GÖRÜŞLERİ</i>	2
Mehmet Sait UZUNDAĞ <i>MOLLA HALİL SİİRDÎ'NİN (v. 1259/1843) "BASİRETU'L-KULÛB FÎ KELÂM-İ 'ALLÂMÎ'L-GUYÛB'" ADLI TEFSİRİNDEKİ BAZI HADİSLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	3
Mehmet BAĞIŞ <i>ŞÂFİİ VE HANEFİ MÜFESSİRLERİN AHKÂM AYETLERİNİ TEFSİR ETME METOTLARI (BEYDÂVÎ VE NESEFÎ ÖRNEĞİ)</i>	4
Mehmet BAĞIŞ <i>BEYDÂVÎ'NİN ENVÂRU'T-TENZİL 'İNDE BİLİMSEL TEFSİR</i>	5
Mehmet Şükrü ÖZKAN <i>JOHN HICK'İN DELİLSİZ RASYONEL İNANÇ DÜŞÜNCESİNİN DİNİ EPİSTEMOLOJİDE YERİ</i>	6
Mehmet Şükrü ÖZKAN <i>PAUL F. KNITTER'İN DİNİ ÇOĞULCULUK SERÜVENİNDE DİNLER ARASI DİYALOĞUN FARKLI BOYUTLARI</i>	7
Muhammet Fatih KILIÇ & Yunus CENGİZ <i>FAHREDDİN ER-RÂZÎ'NİN TEFSİRİNDE BİLGİ-İMAN İLİŞKİSİ</i>	8
Elvira Gulievna <i>ABOUT THE STUDY OF THE PROBLEM OF ORIGIN AND ETHNIC HISTORY OF BASHKIR PEOPLE</i>	9
Yunus CENGİZ & Muhammet Fatih KILIÇ <i>TAM İLLET VE NAKİS İLLET KAVRAMLARININ İÇKİNLİK DÜZLEMİNDEKİ GÖRÜNÜMLERİ</i>	10
Yunus CENGİZ & Muhammet Fatih KILIÇ <i>KELÂM GELENEĞİNDE BİLGİNİN JENEOLJİSİ: "NAZAR"IN DEĞİŞEN KARAKTERİ ÜZERİNE</i>	11
Sema ÇELEM <i>KUR'AN'DA TEVHİD MÜCADELESİNİN İLK ÖRNEĞİ: HZ. NUH</i>	12
Muhammed Ali DENİZ <i>HANEFİ FIKIH USÛLÛ AÇISINDAN KESİM ESNASINDA BESMELENİN HÜKMÜ VE DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	13
Fatih KARATAŞ	14

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

<i>“EŞ-ŞU’ABU’L-ERBA’ Fİ-MTİNÂİ’Z-ZUHR BA’DE’L-CUMA” ADLI ESER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	
Ahmet GÜL <i>AMENİ’DEN EMİN’E BİR KURTARICI HİKAYESİ: MEHDİ</i>	15
Ahmet GÜL <i>GAZZALİ’NİN TEFİRİKAYA KARŞI KUR’ANİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ</i>	16
Emin CENGİZ <i>ENDÜLÜS TEFSİR ANLAYIŞINDA BELAĞAT İLMİNİN YERİ</i>	17
M.Cüneyt GÖKÇE <i>SEYYİD ALİ FINDIKI’YE GÖRE BİD’AT VE HURAFELER</i>	18
M.Cüneyt GÖKÇE <i>SEYYİD ALİ DİVANI’NDA CİZRELİ ŞEYH SEYDA</i>	19
Nurullah AGİTOĞLU <i>HANBELİ USÜLCÜLERİN SÜNNET VE HZ. PEYGAMBER’İN FİİLLERİNE YAKLAŞIMI -MERDÂVİ ÖRNEĞİ-</i>	20
Nurullah AGİTOĞLU <i>ŞIRNAKLI BİR ÂLİM OLARAK SEYYİD FEYZULLAH ERZEN VE BAZI HADİS KONULARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ</i>	21
Abdulsemet AYDIN <i>BİR BOYARESİM-BASKİRESİM KOMBİNASYONU OLARAK EBRU</i>	22
Fatih BAL <i>ERGENLERDE DEPRESYON VE BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ: LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ</i>	23
Rukiye ARSLAN & İlhan ÇİÇEK & M. Emin ŞANLI <i>LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	24
İlhan ÇİÇEK & M. Emin ŞANLI & Rukiye ARSLAN <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE ALGILANAN ANNE- BABA TUTUMLARI</i>	25
M. Emin ŞANLI & İlhan ÇİÇEK & Rukiye ARSLAN <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN İLİŞKİLERİ İLE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</i>	26
R. Vedat SÖNMEZ <i>STRATEJİ VE SÜREÇ İNOVASYONUNU ETKİLEYEN ÖRGÜTSEL KÜLTÜR BOYUTLARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	28
Gökhan ACUL <i>SANAYİ DEVRİMİNİN GEÇİRDİĞİ EVRELER</i>	29
Damezhan SADYKOVA & Latygina NATALIA <i>MEAT AND MILK AS THE BASIS OF KAZAKH CUISINE</i>	30
Zekeriya Nas & Ahmet Akbaba <i>LİDERLİK STANDARTLARI AÇISINDAN İLKÖĞRETİM OKUL MÜDÜRLERİNİN YÖNETSEL YETERLİLİKLERİ</i>	31
Mustafa Kemal KÖRDEVE <i>DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNDEN HİZMET ALAN HASTALARIN MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI</i>	32
Mustafa Kemal KÖRDEVE <i>SAGLIK İŞLETMELERİNDE STRATEJİK YÖNETİME GENEL BİR BAKIŞ</i>	33

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Maham REHMAN <i>THE PRACTICE OF HUMAN RESOURCES MANAGEMENT</i>	34
Mustafa Kemal KÖRDEVE <i>SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI</i>	35
Saliha YURTÇİÇEK <i>HEMŞİRELİKTE AKREDİTASYON</i>	36
Saliha YURTÇİÇEK <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ-GÜVENİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ</i>	37
Abuzer ARİN & Ercan IŞIK <i>BETONARME YAPILAR İÇİN RİSK ÖNCELİK BELİRLEMESİ ÜZERİNE ÖRNEK BİR ÇALIŞMA</i>	38
Abuzer ARİN & Ercan IŞIK & Aydın BÜYÜKSARAÇ & Yunus Levent Ekinci <i>ŞIRNAK İLİNİN OLASILIKSAL SİSMİK TEHLİKE ANALİZİ</i>	39
Yıldırım TOSUN <i>Semi-microwave pyrolysis of Muddy Sewage Sludge and Agricultural Waste for Remediation of Agricultural Fields</i>	40
Yıldırım TOSUN <i>Semi-microwave roasting of sulphide tailings for metal recovery by leaching</i>	41
Arzu EKİNGEN <i>ÇALIŞAN VE ÇALIŞMAYAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ VE AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA</i>	42
Arzu EKİNGEN <i>ANATOMİ EĞİTİMİ ALAN FİZYOTERAPİ ÖĞRENCİLERİNİN MENNUNİYET DÜZEYLERİ</i>	43
Arzu EKİNGEN <i>BAZI MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ İLE AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ</i>	44
Abdurrahman ÇETİN <i>SPİNAL ve KRANİYAL CERRAHİ SONRASI DREN ENFEKSİYONU</i>	45
Erdal Yabalak & Zuhale Emire & A. Murat Gizir <i>CHEMICAL COMPOSITION ANALYSIS OF ORIGANUM MUNZURENSE KIT TAN & SORGER</i>	47
Erdal Yabalak <i>INVESTIGATION OF MINERALIZATION OF THE ANTIBIOTIC AMPICILLIN BY ECO-FRIENDLY SUBCRITICAL WATER OXIDATION METHOD</i>	48
Yelderem AKHOUNDNEJAD & H. Yıldız DAŞGAN <i>MÜZİĞİN FASULYE BİTKİSİNİN FARKLI ORTAMLARDA BÜYÜME VE GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİSİ</i>	49
Yelderem AKHOUNDNEJAD & H. Yıldız DAŞGAN <i>DOMATESTE YÜKSEK SICAKLIĞA DAYANIKLILIĞIN VERİM VE KALİTE AÇIDAN İNCELENMESİ</i>	50
Mehmet Settar ÜNAL & Murat YILDIRIM <i>İDİL BÖLGESİ ÜZÜM ÇEŞİTLERİNİN SALAMURA YAPRAK YAPIMINA UYGUNLUĞUNUN ARAŞTIRILMASI</i>	51
Mehmet Settar ÜNAL & Gülşen KEREÇİN <i>İDİL/ŞIRNAK EKOLOJİSİNDE MAZRONE ÜZÜM ÇELİKLERİNDE FARKLI DİKİM DERİNLİKLERİNİN FİDAN KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİNİ ARAŞTIRMA</i>	52

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Mehmet Settar ÜNAL & Murat YILDIRIM <i>İdi/ŞIRNAK İLÇESİNİN EKONOMİK OLARAK BAĞCILIĞA UYGUNLUĞUNU İKLİM VERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME</i>	53
İbrahim Teğin & Gurbet Canpolat & Mehmet Fidan <i>ERUH BÖLGESİNDEN TOPLANAN ALLIUM AMPELOPRASUM L. BİTKİSİNİN ELEMENT İÇERİKLERİNİN ICP-MS İLE BELİRLENMESİ</i>	54
İbrahim Teğin & Gurbet Canpolat & Mehmet Fidan <i>Siirt Bayraktepe (Çöl) Tuzlu Alanda Dağılım Gösteren Crypsis schoenoides (L.) Lam'ın Antioksidan Kapasitesi ve Toplam Fenolik İçeriğinin Belirlenmesi</i>	55
Ali ARSLANTAŞ & Kadir Alparslan DEVRİM & Dursun Ali KÖSE <i>STUDY ON DNA BINDING PROPERTIES OF MN (NADH)₂ (H₂O)₄ AND CD (NADH)₂ (H₂O)₄ COMPLEXES CONTAINING NICOTINIC ACID</i>	56
Mustafa RÜSTEMOĞLU <i>ŞIRNAK İLİ VE ÇEVRESİNDE GÖRÜLEN ÖNEMLİ BAL ARISI HASTALIK VE ZARARLILARI</i>	57
Samira KHADHRAOUI <i>KOREAN CULTURE: INTERCULTURAL COMMUNICATIONS</i>	58
Rahmi. Kocaman & Barış Bilgen & Birsen KOCAMAN & Serdar Cem Boztaş & Cihan DOĞRUÖZ <i>KÖMÜR ÜRETİMİNDE YANGINLA MÜCADELE</i>	59
Sabir RÜSTEMLİ & Mustafa AKDAĞ & İlter DEMİR <i>154 KV'LUK VAN TRANSFORMATÖR MERKEZİNDE ÜÇ FAZ KISA DEVRE ARIZASININ ANALİZİ VE SİMÜLASYONU</i>	60
Mustafa AKDAĞ & Mehmet Salih MAMIŞ & Sabir RÜSTEMLİ <i>AKIM TRAFOSUNUN ENERJİ İLETİM HATLARINDA OLUŞAN ARIZALARIN YERLERİNİN BELİRLENMESİNDEKİ ETKİSİ</i>	61
Mustafa MIZRAK <i>BAZI LİNEER OLMAYAN EVOLÜSYON DENKLEMLERİN TAM TEK DALGA ÇÖZÜMLERİNİN GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METOT İLE ÇÖZÜMÜ</i>	62
Mustafa MIZRAK <i>GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METODUN BAZI LİNEER OLMAYAN İKİLİ DENKLEM SİSTEMLERİNİN TAM ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİNDE UYGULANMASI</i>	63
Sevra FIRINCIOĞULLARI <i>A. S. EXUPERY'NİN KÜÇÜK PRENS ADLI ESERİNDE MODERNİZME YÖNELİK BİR SORGULAMA</i>	64
Sevra FIRINCIOĞULLARI <i>BİR ÇOCUK MASALINDA ADALET</i>	65
Leman KUZU <i>İŞVEREN MARKASININ ÇALIŞANLARIN İŞ MEMNUNİYETİNE ETKİSİ: KOBİLERDE BİR ARAŞTIRMA</i>	66
Salih ÖZTÜRK & Safiye SÜRME <i>TÜRKİYE'DE BÜTÇE AÇIKLARININ TEMEL MAKROEKONOMİKDEĞİŞKENLER ÜZERİNE ETKİSİ (1980-2015 TÜRKİYE UYGULAMASI)</i>	67
Salih ÖZTÜRK & Hakan YORULMAZ <i>KAYIT DIŞI EKONOMİNİN TAHMİNİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1980-2017)</i>	68

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Nadire KANTARCIOĞLU <i>KURUMSAL İŞLETMELERDE DEMOKRATİK LİDERLİĞİN ÖRGÜTSEL SİNİZME ETKİSİ: BORSADA İŞLEM GÖREN İLK 100 FİRMA ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	69
Fatma YILMAZ <i>SA 8000 SOSYAL SORUMLULUK STANDARDI: KAVRAMSAL BİR ÇERÇEVE</i>	70
Fatma YILMAZ <i>İŞLETMELERDE ÇALIŞAN SAYISINA GÖRE İTHALAT VE İHRACATIN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	71
Fatma YILMAZ <i>İŞLETMELERDE SOSYAL İLİŞKİ BİÇİMLERİ</i>	72
Muhammet KARATAŞLI <i>RADIOACTIVITY LEVELS AND HEALTH RISKS OF IN AND AROUND THE ADANA REGION, TURKEY</i>	73
Bilal ALTAN <i>FAALİYETLERİ BAĞLAMINDA SÖNÜK VE SEMBOLİK BİR TEŞEKKÜL: ŞIRNAK HALKEVİ</i>	74
Bilal ALTAN <i>KÜRDİSTAN TEÂLİ CEMİYETİ'NİN ŞUBELERİ VE BAĞLI KURULUŞLARI</i>	75
M. Salih MERCAN <i>İKTİSADİ BAĞIMSIZLIK (CUMHURİYETİN 1930 YILI BÜTÇESİ)</i>	76
M. Salih MERCAN <i>TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE OSMANLI DÜYUN UMUMİYESİ HAMİLLERİNİN MÜMESSİLLERİ ARASINDA AKDEDİLEN MUKAVELENAMENİN MECLİSATE GÖRÜŞÜLMESİ</i>	78
Naki ERDEMİR <i>FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMININI ALGILAMA DÜZEYLERİ</i>	79
Ahmet AKBABA <i>OKUL MECLİSLERİ</i>	81
Emrah AYKORA & Nurten SANIR <i>FARKLI LİSE PROGRAMLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SPOR YAPMA DURUMLARINA GÖRE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	82
Emine GÖZEL & Ramazan ÖZTÜRK <i>ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN “ÖZEL EĞİTİM” KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI</i>	83
Emine GÖZEL & Cevahir AKBAŞ ABAY & Ramazan ÖZTÜRK <i>OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN “AİLE KATILIMI” KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI</i>	84
Yahya AKTU <i>HASTA YAKINLARININ “UMUT” OLGUSUNA YÖNELİK ALGILARI</i>	85
Yahya AKTU <i>SOSYAL HİZMETLER PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN “MÜLTECİLİK” OLGUSUNA YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR</i>	86
Yahya AKTU <i>ŞEHİR İÇİ ŞOFÖRLERİNİN “TRAFİK CANAVARI” KAVRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ</i>	87
Halil Coşkun ÇELİK <i>GÖRSEL MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ALGI ÖLÇEĞİNİN</i>	88

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

<i>GELİŞTİRİLMESİ VE İLGİLİ OKURYAZARLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	
Halil Coşkun ÇELİK <i>MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN TABANLI ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİ BAŞARISINA ETKİSİ</i>	89
Halil Coşkun ÇELİK <i>İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN, MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN TABANLI ÖĞRENMEYE DAYALI GEOMETRİ ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ</i>	90
Ahmet AYTAÇ <i>KONYA'DA HALI VE KİLİM TAMİRİYLE UĞRAŞ VEREN USTALARA DAİR</i>	91
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU <i>İLK TÜRK TIP PROFESÖRLERİNDEN BESİM ÖMER AKALIN'IN ÇOCUK BESLENMESİ İLE İLGİLİ NASİHATLARI</i>	92
Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU <i>RAFLARDA KALMIŞ ESKİ HARFLİ BİR ESER: KADIN VE AŞK</i>	94
Adem DAĞ <i>TÜRKİYE'DE YAŞLILIĞIN KADINSALLAŞMASI</i>	96
Nevin Aydın & Recep Yücel <i>3 BOYUTLU BASKI TEKNOLOJİSİNİN İMALAT VE LOJİSTİK SEKTÖRLERİNE ETKİSİ</i>	97
Nevin Aydın & Recep Yücel <i>GELECEKTE LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYECEK FAKTÖRLER</i>	99
Nevin Aydın & Recep Yücel <i>GELECEĞİN YENİ FORMÜLÜ: DİJİTALLEŞME</i>	101
Nevin Aydın & Recep Yücel <i>RADYO FREKANSI (RFID) İLE TANIMLAMA TEKNOLOJİSİNİN YAŞANTIMIZDAKİ YERİ</i>	102

şehr-ı nuh

HURUFİLİK BAĞLAMINDA DÜRZİLERİN KUR'ÂN ÂYETLERİ YORUMU

Arş. Gör. Mehmet Beşir Ergin

Marmara Üniversitesi, besirah1958@hotmail.com

Özet

Hurufiliğin temeli eski çağlardan gelen ve harflerle sayıların kutsallığını kabul edip bunlara farklı simgesel manalar yükleyen anlayışa dayanır. Bu düşünce sisteminin tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmemekle birlikte M.Ö IV ve III. Yüzyıllardan itibaren Ortadoğudaki helenistik-gnostik dinlerde ortaya çıktığı rivayet edilmektedir. İslamda hurufi bir anlayış mevcut değil iken mutasavvıfların batını yorumlara temâyül etmesiyle beraber hurufilik de kendine bu mecrada yer bulmaya başlamıştır. Hurufiliğin İslam topraklarında da neşvü nema bulması ile birlikte başta İbn Arabi olmak üzere farklı âlimlerin katkıları ile bu akım mutasavvıflar bu akıma rağbet göstermişlerdir. Aynı şekilde mutasavvıfların bu rağbeti hurufiliğin diğer islami ilimler tarafından da ilgi görmesini sağlamıştır. Hiç şüphesiz islami ilimler içerisinde bundan nasibini alan ilimlerden biri de tefsirdir. Bu minvalde birçok mezheb ve fırka kendi görüş ve düşüncelerine destek bulabilmek için Kur'ân âyetlerine müracaat etmişlerdir. Bu mezheplerden biri de Fatimilerin altıncı halifesi Hâkim bi Emrillâh döneminde Hamza b. Ali tarafından tesis edilen , aşırı fırkalardan olan Dürziliktir. İsmâiliyye'den neş'et eden Dürzi mezhebi Kur'ân âyetlerini yorumlarken kendi inanç ve fikirlerini teyid sadedinde kâh bazı âyetleri tahrif etmiş kâh bazı âyetleri asıl mananın dışına çıkartarak bazı bâtını, şifreci , simgesel, işâri ve hurufî manalara hamletmişlerdir. Çalışmamızda öncelikle hurufiliğin tanımını, kısa tarihçesini ve Dürzilerin Kur'ân âyetlerinden hareketle âyetleri hurufî yöntemle nasıl açıkladıklarını; kişi, olay ve olgulara nasıl işâretler bulmaya odaklandıklarını açıklamaya çalışacağız. Aynı zamanda kendilerine göre kutsal bir kitap olarak addedilen Resâilü'l Hikme adlı eserlerinden yola çıkılarak Kur'ân âyetlerini hurufî yöntem bağlamında nasıl ele aldıklarını tespitte çaba göstereceğiz. Özellikle Türkiye tefsir akademiasında şuana dek böyle bir konuya parmak basılmaması bu alandaki boşluğu doldurmaya yönelik bir çalışma yapmamızda ve bu alana bir katkı sağlama çabamızda önemli bir etkindir.

Anahtar Kelimeler: Dürzilik, Hurufilik, Kur'ân

FAZL HASAN ABBAS, HAYATI, İLMİ KİŞİLİĞİ VE KUR'ÂN İLİMLERİNE
DAİR GÖRÜŞLERİ

Arş. Gör. Mehmet Beşir Ergin

Marmara Üniversitesi, besirah1958@hotmail.com

Özet

Kur'ân-ı Kerim'in Resulullah'a vahiy edilmesi ile birlikte müslümanlar Kur'ân'ı anlamak ve idrak etmek için büyük çaba sarfetmişlerdir. Bu çabalar Hz.Peygamberin vefatından sonra da giderek artmıştır. Tabiiun döneminde bu çabanın bir ürünü olarak Kur'ân'ı tefsir ve anlama faaliyetleri sadedinde tefsir ekolleri inşa edilmiştir. Bu çalışmalar asırlar boyu âlimler tarafından devam ettirilerek Kur'ân'ı daha iyi anlamak ve hayatına geçirmek için sayısız değerli eserler kaleme alınmıştır. Bu makale hayatını Kur'ân'a ve onu anlamaya adanmış son dönem tefsir âlimlerinden Fazl Hasan Abbas'ın(1932-2011) hayatını, ilmi kişiliğini, eserlerini ve Kur'ân ilimlerine dair görüşlerini açıklamayı hedeflemektedir. Filistin asıllı olan Fazl Hasan Abbas yaşadığı yakın dönemde islâmi ilimler sahasında ortaya koyduğu eserler açısından önemli bir yer edinmiştir. Fıkıh, arap dili, kıraat, tecvîd ve tefsir alanında birçok eser kaleme alan Hasan Abbas özellikle tefsir alanındaki eserleri ile alanında söz sahibi olmuş kendisinden sonraki ilim taliblerine bir yol açmıştır. Arap dünyasında ilgililerce tanınmış olmasına rağmen ülkemizde tefsir akademisinde kapsamlı çalışmalar yapılmamıştır. Böyle bir faaliyetin şu ana dek yapılmamış olması bizi müellif ile ilgili böyle bir çalışmaya sevk etmiştir. Söz konusu bu çalışmada müellefin hayatı, eğitim ve öğretim hayatı, ilmi kişiliği ve eserleri hakkında bilgi verilmiş daha sonra müellefin eldeki mevcut verilerden hareketle Kur'ân ilimlerine dair ele aldığı görüşleri irdelenmeye çalışılmıştır. Kur'ân ilimlerine dair görüşlerini ortaya koyarken diğer tefsir alanındaki eserlerinden istifade edilmenin yanında daha çok *İtkânu'l Burhân fi 'Ulumi'l Kur'ân* adlı eserinden hareketle görüşleri serdedilmeye çalışılmıştır. İtkânu'l Burhân adlı eser müellefin Kur'ân ilimleri ile görüşlerini genel olarak bir araya getirmesi yönüyle öneme hâiz bir kitaptır.

Anahtar Kelimeler: Fazl Hasan Abbas, Kur'ân ilimleri, Tefsir, İtkânu'l Burhân

MOLLA HALİL SİİRDÎ'NİN (v. 1259/1843) ‘‘BASÎRETU’L-KULÛB FÎ KELÂM-İ
‘ALLÂMÎ’L-GUYÛB’’ ADLI TEFSİRİNDEKİ BAZI HADİSLER ÜZERİNE BİR
DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sait UZUNDAĞ

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

İslâm dini evrensel niteliklere sahip son dindir. İslâmiyet’in iki temel kaynağı Kur’an ve Sünnettir. Nasıl ki Kur’an’sız bir İslâm dini tasavvur edilemiyorsa Sünnetten ayrı bir İslâm dinini tasavvur etmek mümkün değildir. İslâm dini pratik hayatta yaşanmak için gönderilmiş son dindir. Hz. Peygamber de bu yaşantıyı insanlara kapsamlı bir şekilde göstermiştir. Dolayısıyla Kur’an’ın açılımı olan Sünnet, İslâm’ın pratiğe yansımış şeklidir. Hiç şüphesiz Kur’an’ı (vahyi) anlayabilmek için, Sünnetin de kaynaklarından biri olan hadisleri doğru anlamak büyük bir ehemmiyet ifade etmektedir. Hz. Peygamber’e bir görev olarak yüklenen tebyîn vazîfesi, Kur’an’ın anlaşılması ve ayetlerin açıklanmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu sebeple nerdeyse bütün müfessirler Kur’an’ı en güzel şekilde açıklayabilmek için bütün İslam ilimlerin ortak alanı diyebileceğimiz hadisleri kullanmışlardır. Ayetlerin tebyîn ve tefsirinde başvurduğumuz hadislerin, Hz. Peygamber’e âidiyeti elbette Kur’an’ı doğru anlama ve yaşama hususunda büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda Bitlis’in Hizan ilçesinin Kulpık (Süttaş) köyünde dünyaya gelen 18. yüzyılın ikinci yarısı ile 19. yüzyılın ilk yarısında yaşamış olan ve Tefsir, Fıkıh, Kelam, Tasavvuf, Nahiv, Sarf, Mantık, Münazara ve daha pek çok alanda eser yazan bir alimdir. Molla Halil öğrenimini Doğu Anadolu bölgesindeki değişik medreselerde sürdürerek icâzet almış, hocaları arasında Hüseyin el-Karasevî, Yahyâ el-Mervezî ve İmâdiye müftüsü Molla Mahmud zikredilmektedir. XIX. yüzyıl başlarında Hizan’daki Meydan Medresesi’nde müderrisliğe başladı. Burada yaklaşık on yıl İslâmî ilimleri okuttuktan sonra babasının arzusuyla Siirt’e yerleşti ve Fahriye Medresesi’nde otuz yıl kadar hocalık yaptı, ayrıca ders kitapları telif etti. Bu çalışmada es-Si’irdî’nin ‘‘Basîretu’l-Kulûb fî Kelâm-İ ‘Allâmi’l-Guyûb’’ adlı eserinde yer alan bazı hadisler üzerine bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Molla Halil Siirdî, Medrese, Tefsir, Hadis

ŞÂFİÎ VE HANEFÎ MÜFESSİRLERİN AHKÂM AYETLERİNİ TEFSİR ETME
METOTLARI (BEYDÂVÎ VE NESEFÎ ÖRNEĞİ)

Dr. Öğr. Üy. Mehmet BAĞIŞ

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, mbagiss@hotmail.com

ÖZET

Kur’ân-ı Kerîm, kulların dünyevî ve uhrevî maslahatlarına yönelik birtakım fikhî hükümler içermektedir. Bu hükümler; kişinin yaratıcısıyla, diğer kişilerle ya da toplumla olan münâsebetlerini düzenleyen hukûkî hükümlerdir. Kur’ân-ı Kerîm’in, amel boyutunu ele alan fikhî tefsir de ibâdât, muâmelât ve ukûbât ile ilgili ahkâm ayetlerini açıklayıp onlardan hüküm çıkarmaya çalışan tefsir çeşididir.

“Şâfiî ve Hanefî Müfessirlerin Ahkâm Ayetlerini Tefsir Etme Metotları (Beydâvî ve Neseî Örneği)” adlı bu çalışmamızda Beydâvî ve Neseî’nin, özellikle fûrû-1 fıkıhla ilgili meselelerde ahkâm ayetlerini tefsir etme metotları üzerinde durulacak, benzer ve farklı yönleri ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Beydâvî, *Envârü’-t-Tenzîl*’de fûrû-1 fıkha dair meseleleri ele alırken, mezheplerin farklı görüşlerini, ileri sürdükleri delillerle birlikte açıklamıştır. Ele aldığı meselede genellikle müntesibi olduğu Şâfiî mezhebinin görüşünü tercih ederek, bu görüşünü Hanefî mezhebinin görüşüyle karşılaştırmıştır. Çoğu yerde de fikhî meselelerle ilgili görüşlerini ispatlamak maksadıyla; ayetlerden, hadislerden, icmâdan, kıyastan ve itibar edilen diğer delillerden yararlanmıştır.

Aynı şekilde Neseî de *Medârikü’-t-Tenzîl* adlı tefsirinin muhtelif yerlerinde fıkıh ilmi kapsamına giren konulara yer vermiş ve müntesibi olduğu Hanefî mezhebinin görüşlerini ayetlerden delillendirmeye çalışmıştır. Fûrû-1 fıkıhla ilgili meselelerde ise Şâfiî mezhebinin görüşlerini eleştirerek Hanefî mezhebinin görüşlerinin daha isabetli olduğunu ispatlamaya çalışmıştır.

BEYDÂVÎ'NİN ENVÂRU'T-TENZİL'İNDE BİLİMSEL TEFSİR

Dr. Öğr. Üy. Mehmet BAĞIŞ

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, mbagiss@hotmail.com

ÖZET

Beydâvî'nin *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl* adlı tefsiri, daha çok bir dirâyet tefsiri mahiyetini taşımaktadır. *Envâru't-Tenzîl*'de âyetler, dirâyet tefsiri geleneğine bağlı olarak sadece rivâyetler eşliğinde tefsir edilmemiş; dil, edebiyat ve çeşitli ilim dallarının verilerinden yararlanılarak yorumlanmaya çalışılmıştır. Kur'ân'ı farklı yönlerden ele alan tefsir çeşitleri dirâyet tefsirinin kapsamına girmektedir. Bilimin verileri ışığında tefsir yapma metodunu benimseyen bilimsel tefsir de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bilimsel tefsir, Kur'ân âyetlerini bilimsel veriler ışığında açıklayan, onlardaki bilimsel gerçeklikleri ortaya çıkararak i'câz yönlerini de gösteren tefsir çeşididir.

Beydâvî de *Envâru't-Tenzîl* adlı eserinde bilimsel tefsir metodunu kullanmış, dönemin ilmî hakikatlerinden istifâde ederek Kur'ân âyetlerini çok yönlü bir şekilde anlamaya ve yorumlamaya çalışmıştır.

Envâru't-Tenzîl'de gök gürültüsü, şimşek, yağmur, kar ve dolu gibi atmosfer olaylarının yanısıra dünyanın yuvarlaklığı, dünyanın kendi eksenini etrafında dönüşü ve bu dönüş esnasında meydana gelen hareket ve sallantılara karşı dağların dünyayı dengede tuttuğu gibi coğrafya ve astronomi bilimlerini ilgilendiren konular ile memelilerde sütün oluşumu, arının bal üretmesi ve balın şifa oluşu gibi biyoloji/zooloji bilimleri ile alakalı birçok ilmî hakikatlere temas edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beydâvî, Envâru't-Tenzîl, Kur'ân, Âyet, Bilimsel tefsir

**JOHN HİCK'İN DELİLSİZ RASYONEL İNANÇ DÜŞÜNCESİNİN DİNİ EPİSTEMOLOJİDE
YERİ**

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Şükrü ÖZKAN

Şırnak Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü,
msozkan1250@gmail.com

ÖZET

Hick için delilsiz rasyonel inanç yani dini tecrübe dini epistemolojide merkezi bir roldedir. Ona göre dini tecrübe, kimi seçkin insanlarca yaşanan Mutlak Gerçek'i görme ya da onunla buluşma anlamına gelmeyip, bütün dindarlar tarafından yaşanan ve imanları aracılığıyla evrende olup bitenleri Mutlak Gerçek'e atfetmelerini sağlayan "algılama"dır. Bunun yanında o, bu tecrübenin dinin oluşumunda temel kaynak olduğunu ileri sürer. Çünkü Hick'e göre dinler, Mutlak Gerçek ve derin dini tecrübeyi yaşayan kimselerin karşılaşması sonucu elde edilen bilgilerin, yaşanan kültürel ortama göre biçimlenmesi sonucunda oluşmuştur. Bu görüşünün en ilginç yansıması doğal teoloji ve vahyi dini epistemolojiden dışlamasıdır. Böylece dini inancın rasyonelliği problemi ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma, Hick'in dini tecrübeye verdiği bu etkin role yönelik eleştirel bir incelemedir.

Anahtar Kelimeler: Dini Tecrübe, Epistemoloji, Hick, Mutlak Gerçek

PAUL F. KNITTER'İN DİNİ ÇOĞULCULUK SERÜVENİNDE DİNLER ARASI
DİYALOĞUN FARKLI BOYUTLARI

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Şükrü ÖZKAN

Şırnak Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü,
msozkan1250@gmail.com

ÖZET

Paul F. Knitter, dini çeşitlilik meselesinde sırasıyla dışlayıcı, kapsayıcı ve çoğulcu tutumları benimsemiştir. Aynı şekilde dini çoğulculuk tutumu içerisinde de üç ayrı aşamada düşüncelerini şekillendirmiştir. Bunlar Tanrı merkezli çoğulcu anlayış, kurtuluş merkezli model ve karşılıklı küresel sorumluluk modelleridir. Dini çoğulculuk tutumunu benimsediği bütün süreç içerisinde dinler arası diyalogun gerekliliğine inanan Knitter, bu tutum içerisindeki üç farklı aşamada diyalog hakkındaki görüşlerini sürekli yenilemiştir. İlk etapta dinlerin hakikat ve kurtuluş iddialarını karşılıklı tartışmalarını önerirken, sonrasında daha çok dünyevi kurtuluşa dikkat çekmiş, en son aşamada ise hakikat ve kurtuluş bağlamındaki tartışmalardan uzaklaşarak, tamamen pratik alana yani acı çeken insanlığın sorunlarına yönelmek gerektiğini savunmuştur. Bu çalışmada dinler arası diyalog görüşünde dikkate değer bir değişiklik gördüğümüz Knitter'in, bu konuda geldiği son aşamada öne sürdüğü düşüncelerin dinler arası diyalog olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceğini irdeleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Dini Çoğulculuk, Dinler Arası Diyalog, Kurtuluş, Knitter

FAHREDDİN ER-RÂZÎ'NİN TEFSİRİNDE BİLGİ-İMAN İLİŞKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ

Mardin Artuklu Üniversitesi, mimfatih@gmail.com

Doç. Dr. Yunus CENGİZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, yunuscengiz1@gmail.com

ÖZET

Bu tebliğin amacı, İslâm düşünce geleneğinde önemli bir konuma sahip olan Fahreddin er-Râzî'nin (ö. 606/1210) tefsirinde bilgi ve iman arasındaki ilişkiye yönelik yaklaşımını ortaya koymaktır. Bilgi-iman ilişkisi, din felsefesi disiplininde akıl-vahiy ya da felsefe-din ilişkisi bağlamında tartışılan bir meseledir. Bu mesele, Hıristiyan ve İslam düşüncesindeki pek çok filozofu ve düşünürü meşgul etmiş; bu bağlamda her iki gelenekte çeşitli yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Bu konuda İslam düşüncesinin genel karakterini, bilgi ve iman arasında birbirini destekleyen ve tamamlayan bir ilişki olduğuna dair yaklaşım yansıtmaktadır. Râzî, İslam kelâmının önde gelen bir düşünürü olarak, yalnızca, *Metâlibü'l-âliyye* ve *Muhassal* gibi kelâmî eserlerinde söz konusu yaklaşımla ilgili ayrıntılı açıklamalar sunmakla kalmaz; aynı zamanda, pek çok kelâmî ve felsefî meseleyi ele aldığı *Mefâtihu'l-gayb* adlı hacimli tefsirinde de bilgi ve iman arasındaki ilişki hakkında ilahî kelâmdan hareketle çeşitli açıklamalarda bulunur. Bunların başında Râzî'nin, imana konu olan gaybın, insanın çeşitli bilişsel yetilerinden hareketle aynı zamanda bilginin konusu olabileceğine ilişkin düşüncesi oluşturmaktadır. Râzî açısından bakıldığında, imana konu olan şeyin bilgi mertebesine erişebilmesi için ilahî vahyi betimleyen salt naklî delil yeterli değildir. Bunun yerine ya salt aklî delil ya da hem aklî hem de naklî delilin birlikte oluşturduğu bir delil gereklidir. Râzî'nin bu düşüncesi, akılla vahyin birbirlerini tamamlayan iki unsur olduğu; dolayısıyla aklın elde ettiği bilginin imanı desteklediği sonucunu doğurmaktadır. Bilgiyle iman arasındaki bu bütüncü ilişkinin kurulması ve imanın bilgiyle desteklenmesi, Râzî'nin tefsirindeki pek çok ayet yorumunda gündeme gelir. Bu yorumlarında Râzî, akıl yürütmenin din tarafından, en başta Tanrı'nın bilinmesi konusunda farz kılındığını ve bunun peygamberlerin sanatı olduğunu ifade eder. Dinî inançların tasdik edilmesinde akıl yürütmeyi gerekli gören Râzî, istidlâlin zıddı olarak gördüğü taklidin ise iman konusunda geçersiz olduğunu vurgulamaktadır. Râzî, imana konu olan vahyin aklî bilgiyle desteklenmesi gerektiğini açıkça ortaya koysa da aklî bilginin imanı zorunlu olarak gerektirmeyeceğini de düşünmektedir. Zira Râzî düşüncesinde, iman ile bilgi arasında mahiyetleri bakımından bir ayniyet yoktur. Râzî, imana konu olan şeye ilişkin aklî delilimiz olsa da sonuçta imanın bütün bilgileri aşkın olduğunu düşünür. Bu nedenle o, ilahî bir hidayet olmaksızın bir kimsenin iman etmesinin mümkün olamayacağını ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fahreddin er-Râzî, bilgi-iman ilişkisi, taklit, hidayet

**ABOUT THE STUDY OF THE PROBLEM OF ORIGIN AND ETHNIC HISTORY OF
BASHKIR PEOPLE**

Dr. Elvira Gulievna

Bashkir State Pedagogical University M Akmully

The question of the origin of the Bashkirs, the genetic origins of their culture of language and ethnic composition has always been at the center of attention of ethnographic research on the Bashkirs. In prerevolutionary science, considerable experience was accumulated in this direction: most of the medieval written testimonies about the people known today were discovered, anthropological work was carried out, ethnographic peculiarities of culture and way of life were studied. The achievements of pre-revolutionary ethnography on this problem were summarized in a two-volume monograph by S.I. Rudenko, in which he gave a diverse anthropological and ethnographic characteristics of the Bashkir people and put forward a detailed the concept of its origin. The main results of the investigations of S.I. Rudenko and the pre-Soviet ethnology on the problem under consideration can be attributed establishment of multi-component Bashkir ethnos, substantiation of the decisive role in the Bashkir ethnogenesis of nomadic Turkic tribes and overcoming (mainly) the one-sidedness of the then existing Ugric and Türkic hypotheses of the Bashkirs origin.

Some work on the study of the origin and formation of the Bashkir people was held in the 1920s and 1930s, but a qualitatively new stage in the history problem development occurs in the mid-1950s. In this period, a new edition of the monograph by S. I. Rudenko comes out of print, supplemented with new information and largely revised taking into account the achievements of archeology, ethnography and linguistics. Rudenko's concept of Bashkir ethnogenesis was fairly harmonious in the book . In many respects, the ethnogenesis of the Bashkirs was developed much better and more versatile than most peoples. At the same time, S.I. Rudenko's book suffered a number of shortcomings, conditioned by the state of development of the historical and ethnographic science of the Soviet period. In particular, the origins of the Bashkir ethnos and its culture, ethnogenetic connections with other peoples and ethnic communities of antiquity and the Middle Ages were outlined only in general terms.

Keywords: Bashkirs, ethnic communities, anthropology

TAM İLLET VE NAKİS İLLET KAVRAMLARININ İÇKİNLİK DÜZLEMİNDEKİ
GÖRÜNÜMLERİ

Doç. Dr. Yunus CENGİZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, yunuscengiz1@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ

Mardin Artuklu Üniversitesi, mimfatih@gmail.com

ÖZET

13. yüzyıl ve sonrası kelâmî-felsefî metinlerde tam illet ve nakıs illet kavramları yaygın bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Ne yazık ki bu metinlerde böyle bir kavramsallaştırmaya neden gidildiği açık ve etraflı bir şekilde verilmemektedir. Bu bildirinin amacı bu kavramların ne tür kelâmî-felsefî sorunları çözmek üzere üretilmiş olabileceğini soruşturmadır. Felsefî kavramlar, kendilerini var eden ve birçok sorunun ve kavramın aynı noktada temerküz etmelerini sağlayan bir içkinlik düzleminde ortaya çıkarlar. Tam illet ve nakıs illet kavramlarının birbirleriyle bağlantılı iki meseleden dolayı üretildiğini düşünüyoruz: Birinci olarak 13. yüzyıla kadar gelen süreçte eylemlerin ortaya çıkışını sağlayan etkenlerden hangisinin ya da hangilerinin eylemi sağladığı ve bunların gerçekte insana mı yoksa Tanrı'ya mı bağlanması gerektiği çokça tartışılmıştır. Nakıs illet kavramıyla bunlardan her birine, tam illetle ise bunların tümüne atıfta bulunarak hem tümünün tek tek etkisi hem de bunların toplu bir etkisi kabul edilmiştir. İkinci olarak, bu dönemde artık Aristotelesçi fiziğin dört sebep nazariyesi kabul edilmiştir. Ancak bunun Kelâmî paradigmayla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Çünkü bu paradigmaya göre her şey Tanrı'nın ihtiyarıyla meydana gelmektedir. Dolayısıyla hem bu sebepler kabul edilmiş hem de bu sebeplerin sebeplisini oluşturması için tam illet halini almaları gerekli görülmüştür. Bu da Tanrı'nın iradesiyle tam illetin oluştuğu anlamına gelmektedir. Bu dönemdeki düşünürler tam illet ve nakıs illet kavramsallaştırmasına giderek, hem başından beri kabul edilen “birden bir çıkar” ilkesine bağlı kalmışlardır hem de bir olayın meydana gelmesini gerektiren etkenlerin tümünün hesaba katılmasını sağlamışlardır.

Anahtar Kavramlar: Tam illet, Nakıs İlet, İçkinlik düzlemi, 13. yüzyılda Kelâm-Felsefe, Sebep-Sebepli

KELÂM GELENEĞİNDE BİLGİNİN JENEOLJİSİ: “NAZAR”IN DEĞİŞEN KARAKTERİ
ÜZERİNE

Doç. Dr. Yunus CENGİZ

Mardin Artuklu Üniversitesi, yunuscengiz1@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Fatih KILIÇ

Mardin Artuklu Üniversitesi, mimfatih@gmail.com

ÖZET

Her gelenek gibi İslam düşünce geleneği de oluşmaya başladığı ilk yüzyıllardan beri çevresel, tarihsel ve toplumsal saiklerle değişime uğramış ve farklı dönemlerde farklı veçheler kazanmıştır. Müslümanların düşünce haritasına bakıldığında kelâmî birer ekol olan Mu‘tezile, Eş‘arilik, Mâtürîdîlik Şia vb. ekollerin entelektüel, siyasi ya da dini açıdan canlı birer aktör olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu da kelâmî düşünüşteki değişimi ele almanın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Temelde İslam inancını ve temel değerlerini kuramsal bir mahiyet içinde özelde Müslümanlara, genelde ise tüm insanlığa ifade etmek gibi bir rol üslenen kelâm, hem bu rolünden dolayı hem de gelişen koşullardan dolayı ilk haliyle kalmamıştır. Bu bildirinin amacı kelâm bilgi sisteminin işlemlerini sağlayan ve nazar olarak ifade edilen akıl yürütmenin değişen tabiatı üzerinden bu gelenekteki bilginin jeneolojisini (soykütük) ortaya koymaktır. Bildiride kelâmcıların argümantasyonda bulunurken müşahhas olan evren ve evrendeki olaylar yerine gittikçe bunların mantıksal görünümünü esas aldıkları ortaya konmaktadır. Nitekim hem ilk dönem kelâmcılarının hem de sonraki kelâmcıların nazar (akıl yürütme) için getirdiği tanımlamalar bu değişimi bize göstermektedir. Mantıksal çözümler lehine meydana gelen bu gelişmeler sadece bilgisel araçların kullanımındaki değişimi değil, aynı zamanda kelâmcıların ontolojik düşünceleri ile epistemolojik düşünceleri arasında da belirgin farkın oluşması gibi esasa taalluk eden gelişmelerin de ortaya çıkmasını beraberinde getirmiştir.

Anahtar Kavramlar: Kelâm, Jeneoloji, Nazar, Mantık, Delil-Medlul

KUR'AN'DA TEVHİD MÜCADELESİNİN İLK ÖRNEĞİ: HZ. NUH

Öğr. Gör. Dr. Sema ÇELEM

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, celems@ankara.edu.tr

ÖZET

Allah Kur'an'ın muhataplarına, geçmiş ümmetlere ait isimlerden örnekler verir. Bu durumun başlıca üç amacı vardır:

1. Hz. Peygamber'i teselli,
2. Mü'minlere yol gösterme,
3. İnkâr edenleri uyarma.

Bu tebliğ yukarıda sıralanan hedeflerin, Kur'an-ı Kerim'de adı en çok anılan peygamberlerden Hz. Nuh'un hayatı üzerinden nasıl gerçekleştiğini göstermek üzere hazırlanmıştır. Tebliğde şirk/tevhid mücadelesinde insanlık tarihinin ilk örneği olan Hz. Nuh ve risaleti incelenecektir. Hz. Nuh Kur'an-ı Kerim'in yirmi dokuz suresinde kıssasına değinilen, kırk üç ayette de adı geçen bir peygamberdir. Onun hayatı Kur'an-ı Kerim'de kavmine karşı yürüttüğü *tevhid* mücadelesiyle; Kitab-ı Mukaddes, gelenekler ve mitolojinin sözlü/yazılı anlatımlarında *tufan* ile ön plana çıkmaktadır. Hz. Nuh'un kıssasında ilkler çoktur. Onun kavmi ilk şirke düşen topluluk, kendisi de ilk şirk toplumuna gönderilen peygamberdir. Kur'an'ın bildirdiğine göre kavmi içinde en uzun süre tebliğde bulunan peygamber Hz. Nuh'tur (Ankebut 29/14). Tebliğinde her türlü iletişim yöntemini denemiştir (Nuh 71/5-9). Kavmi onu yalanlayıp hakaret etmişler (Kamer 54/9), bununla yetinmeyip peygambere meydan okumuşlardır (Hûd 11/32). İman edenler sayı bakımından az, güç bakımından toplumun en zayıflarıdır (Hûd 11/27). Allah inananları kurtarmak üzere Hz. Nuh'a gemi yapmasını emretmiştir (Hûd 11/37) İnanmayanlar toplu olarak cezalandırılmıştır (Hûd 11/44).

Konu ile ilgili ayetler incelendiğinde ortaya çıkan Hz. Nuh'un risaletinin kendisinden sonra gelen peygamberlere ve son peygamber Hz. Muhammed'e örnek oluşudur. Hz. Nuh'un tevhid mücadelesi Kur'an-ı Kerim'de esas vurgulanmak istenen noktadır. Ayetlerde ayrıca inanmayanların tutum ve davranışlarının niteliği ve sonucu sergilenmiştir. *Tufan* yeryüzünde bir kavmin toplu cezası olarak yaşanan ilk olaydır ve bu yönüyle önemini yitirmeden günümüze kadar gelmiştir. Bununla birlikte Kur'an'da bir ceza yöntemi olmaktan öte bir anlatıma sahip değildir.

Anahtar kelimeler: Nuh, Tevhid, Davet, Mücadele, Tufan

**HANEFİ FIKİH USÛLÜ AÇISINDAN KESİM ESNASINDA BESMELENİN HÜKMÜ
VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Muhammed Ali DENİZ

İstanbul Üniversitesi Arap Dili ve Belagati Bölümünde Araştırma Görevlisi

ÖZET

Günümüze kadar yazılmış olan Hanefi fûru' kitaplarında genellikle meseleler, âlimlerin farklı delillendirme ve değerlendirmelerine maruz kalmıştır. Bu durum, sadece belirli konulara has olmayıp genel olarak neredeyse tüm fûru' meselelerinde aynı şekilde vuku bulmuştur. Fıkıh âlimleri, yazdıkları eserlerde her meseleyi aynı şekilde değerlendirmemiş, aynı meseleleri bile farklı şekillerde değerlendirdikleri olmuştur. Bu durum, âlimlerin temeyyüz eden vasıflarıyla ilgili olabileceği gibi dönemin fikhî açıdan kabullerinin değişmesi sebebiyle de olabilmektedir. Mesela usul alanında öne çıkmış olan bir âlim, aynı meseleyi genel olarak fıkıh usulünün konuları etrafında (umum, husus, nas üzerine ziyade vs.) temellendirirken bu alanda derin bilgisi olmayan birisi de bu meseleyi farklı şekilde ele almaktadır. Aynı şekilde ilk dönemlerde yaşamış bir alimle sonraki dönemlerde yaşamış olan bir alimin eserleri karşılaştırıldığında fikhin tarihin seyri içinde kümülatif (birikimsel) yapısı da düşünüldüğünde aynı meselelere bakışları ve değerlendirmeleri elbette bir olmayacaktır. Yine bu âlimlerin yaşadıkları coğrafya ve buna bağlı olarak içinde buldukları ilim ortamı ve geleneği, bu şekildeki farklılıkların ortaya çıkmasında ayrı bir etken olarak durmaktadır. Bu ilim ortamı ve geleneğinin zamanla mezhepleşmesi de şüphesiz bu konuda etkili bir durumdur.

Kesim esnasında besmelenin hükmü meselesi de bu şekilde incelenmiş ve farklı değerlendirmelere maruz kalmıştır. Bunun tespit edilmesi ve fıkıh usulündeki dayanaklarını bulmak için belirlenmiş bazı kitaplar araştırılarak değerlendirilecektir. Bu değerlendirmede kimin delilleri kuvvetli/kuvvetsiz, kim haklı kim haksız tartışmasından ziyade farklı dönemlerde konunun nasıl ele alındığı, nasıl bir delillendirmeye gidildiği, kullanılan delillerin dereceleri ve delillerin takdim ve tehiri dikkate alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kesim, besmele, delil, Hanefi

“EŞ-ŞU’ABU’L-ERBA’ Fİ-MTİNÂİ’Z-ZUHR BA’DE’L-CUMA” ADLI ESER ÜZERİNE
BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KARATAŞ
Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslam Hukuku ABD Öğr. Üyesi
(fatihkaratas83@hotmail.com)

ÖZET

Bilindiği gibi Şafî mezhebine göre Cuma namazının sahih olmasının şartlarından biri de bu namazın kendisine farz olduğu ve fatiha sûresini sahih bir şekilde okuyabilen en az kırk kişi tarafından kılınmasıdır. Böyle olunca; kırk kişilik cemaatin hazır olup olmadığına veya kırk kişi mevcut olsa bile bunların fatihayı sahih bir şekilde okuyup okuyamayacaklarına dair şüphe meydana geldiği köy gibi nüfusun az olduğu yerleşim yerlerinde, kılınan Cuma namazlarının da sahih olamayacağı gündeme gelmiştir. Bu sebeple mezkûr durumda Cuma namazından sonra o günkü öğle namazının kılınmasının farz olacağı söz konusu olmuştur. Neticede özellikle Şafî çevrelerde Müslümanların bir vakit içerisinde iki farklı farz namazla mükellef olmaları gibi dinde benzeri olmayan bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Bahsettiğimiz problemin çözümü için son zamanlarda birçok çalışma yapılmıştır. Bunlardan biri de “eş-Şu’abu’l-Erba’ fi-mtinâi’z-Zuhr ba’de’l-Cuma” veya ikinci ismiyle “Ârâu’l-Urâ fi-mtinâi’z-Zuhr ba’de’l-Cumua fi’l-Kurâ” adlı risaledir. Meselenin fikhî analizlerle çözümünü ortaya koyan bu risale 1974’te kaleme alınmıştır. Bu eser, Şırnaklı bir âlim olan Feyzullah Erzen’in Arapça olarak kaleme aldığı ve bölge halkının dinî sorunlarından birini ele alıp çözüme kavuşturduğu önemli bir çalışmadır. Biz el yazması hâlinde olan bu eserin muhtevası hakkında bilgi vererek tanıtımını yapacağız. Bu vesileyle amacımız, konuyla ilgili müellifin tahkik mahsulü olan görüşünü ortaya koymak; dikkatlere arz edeceğimiz husus ise Müslüman halkımızın dinî ve hukukî problemlerinin çözümünde fıkıh ilminin önemi ve dinamizmidir.

Anahtar Kelimeler: Feyzullah Erzen, Cuma Namazı, Zuhr-i Âhir, Şafî

AMENİ'DEN EMİN'E BİR KURTARICI HİKAYESİ: MEHDİ

From Ameni to Amin: A Savior's Story: Mahdi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜL

Şırnak Üniv. İlahiyat Fak. Tefsir ABD.

Özet

Tarihten günümüze değin yığınlar, yaşadıkları toplumlarda haksızlıklarla karşı karşıya kalmış; zorba diktatör yönetimlerin baskısı altında inim inim inlemişlerdir. Bu zorluk ve haksızlığa karşı mücadelenin psikolojik, fiziki direnç olarak kolektif dışavurumu beklenen kurtarıcı mehdinin şahsında tecessüm etmiştir. Bu inanç kendine apokaliptik edebiyatın içinde önemli bir yer tutarak Tanrı'nın kıyamete zorlanması senaryolarına kadar ileri bir düzeye taşınmıştır. Bu senaryoların ya da inancın dışavurumu olarak tecessüm eden beklenen kurtarıcı figürü, otoritesini kutsal kitaplardan alarak, dilden dile dolaşan, toplumlardan toplumlara anlatılagelen folklorik, efsanevi bir veçhete bürünmüştür.

Tarihi yolculuğuna kadim Sümerlerle başlayan mehdî (mesih) inancı, Mısır'dan Hind'e, Çin'den Amerika'ya, İran'dan bütün Ortadoğu havzasına kendini hâkim bir inanç olarak kabul ettirmiştir. Din-siyaset kutsal ekseninde başat bir ab-ı hayat formülü olarak kendini hissettirmekle kalmayıp kendine kurumsal bir kimlik inşa etmiştir.

Bu tebliğde tarihsel perspektif içinde mehdî inancının temel dinamiklerine yer verilerek, doğuşundan günümüze kadar geçirdiği değişim, dönüşüm veya başkalaşım ele alınmaya çalışılacak; Kur'ani perspektiften mesele değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Mehdi, ameni, saşyant, kıyamet, Muhammedu'l-Emin

Abstract

Until the present day, the masses have faced injustices in the communities they live in; descent descended under the pressure of tyrannical dictatorial administration. This has been exemplified in the case of the rescuing mahdi who is expected to manifest the collective manifestation of psychological and physical resistance against the difficulty and injustice. This belief has taken an important place in apocalyptic literature and has been carried forward to the extent that God is forced to do so. The expected salvation figure, which is embodied as the expression of these scripts or beliefs, has taken on a folkloric, legendary aspect of society.

Mahdi (Messiah) believe, who began his journey with the Sumerians for the historical journey, has accepted himself as a dominant belief in the whole Middle East basin from Egypt to India, China to America and Iran. In the sacred axis of religion-politics, it has not only made itself felt as a predominant elixir of life formula, but has built itself an institutional identity.

In this paper, the basic dynamics of Mehdi beliefs will be included in the historical perspective and the changes, transformations or metamorphosis which will be experienced from its birth will be tried to be handled. The issue will be evaluated from the perspective of the Qur'an.

Keywords: Mahdi, Ameni, Saoşyant, Doomsday

GAZZALİ’NİN TEFRİKAYA KARŞI KUR’ANİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Gazzali’s Quranic Solution Against Division

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet GÜL

Şırnak Üniv. İlahiyat Fak. Tefsir ABD.

Özet

Kur’an-ı Kerim İslam ümmetinin kendi içerisinde daima tevhide bağlı, özü sözü bir, birbirine kenetli olmasını bildirmektedir. Pratikte bu ifade kısmen yerini bulmuşsa da daha sonraları gelişen hizipçi ve mezhepçi anlayışlar ümmetin dirlik ve birliğinin bozulmasına ve ayrışmaların zuhur etmesine, hatta kopuşlara neden olmuştur. Tefrikacı anlayış, inanç ve hür düşünceye karşı hoşgörüsüzlüğü; tekfirci, tatlilci ve tedbiğci etiketleyici, ötekileştirici söylemlerle de toplumda derin yarıkların oluşmasını beraberinde getirmiş, İslam ümmetinin varoluşsal bir savaşın içine düşmesine sebebiyet vermiştir.

İmam Gazzali söz konusu tefrikayı yazdığı eserlerde dile getirmiş; özellikle Müslümanların bundan sakınmasını salık vermiştir. Söz konusu ayrıştırıcı, ötekileştirici anlayışı reddederek birlik ve beraberlik vurgusunda bulunmuş, ümmete dirlik ve düzenin reçetesini Kur’ani ilkeler üzerinden vermiştir. Bu tebliğde İmam Gazzali’nin görüşleri ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Gazzali, Tefrika, tatlil, tekfir, ümmet

Abstract

The Qur'an declares that the Ummah of Islam is always attached to monotheism and that its essence is one. In practice, although this phrase was partially replaced, the later occurring factional and sectarian conceptions have led to the deterioration of the unity and unity of the Ummah and to the emergence of separations, and even to the breakups. His intolerance to religious understanding, faith and free thought has brought about deep cleavages in society, discourses, and caused the Muslim Ummah to fall into an existential war.

Imam Ghazzali expressed this tefriqa in his works, and advised Muslims to avoid it. The parser in question rejected the otheritarian understanding and emphasized unity and togetherness to the Ummah, and gave the Qur'an principles to the Ummah. The views of Imam Ghazzali will be discussed in this paper.

Keywords: Ghazzali, tafriqa(division),tatlil, takfeer, ummah

ENDÜLÜS TEFSİR ANLAYIŞINDA BELAĞAT İLMİNİN YERİ

Dr. Öğr. Üyesi Emin CENGİZ

Şırnak Üniversitesi, fatih-emin@hotmail.com

ÖZET

Belâğat sanatı henüz müstakil bir ilim haline gelmeden önce de insanda bir meleke olarak var olduğu için her dil ve kültürde kullanılmıştır. Nitekim Câhiliye devri sözlü edebiyatında, Kur'ân-ı Kerîm ve hadislerde bu ilme dair birçok örnek bulmak mümkündür. Arap edebiyatında belâğat çalışmaları başlangıçta edebî tenkit şeklinde başlamış, İslâmî dönemde ise Kur'ân-ı Kerîm'in icâzına dair ortaya konan çalışmalarla ivme kazanmıştır. İslâmî dönemin başlangıcından yaklaşık h. IV. asrın sonlarına kadar devam eden belâğat çalışmalarının hedefi, Kur'ân-ı anlamak ve onu tefsir etmek olmuştur. Nitekim bu dönemde yetişen dilci ve edebiyatçılar genellikle tefsir âlimi idi. Dolayısıyla bu devirde yazılan tefsirler belâğata dair ilk bilgiler için vazgeçilmez birer kaynaktır. İslâm dünyasının sınırları genişleyip yabancı unsurlarla temasın başlamasıyla, Kur'ân-ı Kerîm'in doğru anlaşılması için Arap dili gramerinin kurallarının tespitine ihtiyaç duyulmuştur. H. IV. asrın sonlarından h. VIII. asrın sonlarına tekabül eden dönem ise belâğatın altın çağı sayılmıştır. Zira bu dönemde belâğat, müstakil bir ilim haline dönüşmüş ve ıstılahları belirmeye başlamıştır. Doğudaki tefsir çalışmalarında belâğat ilmi yoğun bir şekilde yer alırken, batıda ve özellikle Endülüs'te farklı bir anlayış hakimdi. Zira Müslümanların yaklaşık sekiz asrı bulan Endülüs'teki varlıkları boyunca oluşan sosyo-kültürel ortam ve coğrafyanın gereklilikleri, Endülüs'te doğununkinden farklı bir tefsir anlayışının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu farklılıklardan bir tanesi de belâğat ilmine yer verme oranıdır. Nitekim Endülüs tefsir anlayışında belâğat, doğuya nazaran çok fazla ön plana çıkmamıştır. Bölge tefsirinin belâğata çok yer vermediği, daha çok icaza yöneldiği görülmektedir. Bu çalışmada Endülüslü müfessirlerin tefsirlerinde belâğata ne ölçüde yer verdikleri ve bunun altında yatan sebepler, tebliğ sınırları içerisinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Endülüs tefsiri, belâğat, Arap dili, Kur'ân ilimleri

SEYYİD ALİ FINDIKÎ'YE GÖRE BİD'AT VE HURAFELER

Dr. Öğr. Üyesi M. Cüneyt GÖKÇE

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi; Kalam Anabilim Dalı,

cuneytgokce@gmail.com

ÖZET

Seyyid Ali (ö. 1968) Cizre'de uzun yıllar hizmet etmiş büyük bir alimdir. Cizreli Şeyh Seyda'nın hem tasavvufî hem de ilmî halifesidir. Cizre'nin merkezinde ve köylerinde talebe yetiştirmekle meşgul olmuş; halkın doğru islamiyeti ve islamiyete ait doğruluğu, doğru ifadelerle öğrenmesi noktasında büyük çabalar harcamıştır.

Halkın barış içinde kardeşçe yaşaması bağlamında pek çok barıştırma olaylarına öncülük etmiştir.

Kur'ân ve Sünnet'e dayalı sağlam inancı zedeleyen hurafe ve batıl inançlar konusunda halkı bilinçlendirmiş; kendisine sorulan sorular ya da tanık olduğu olaylar bağlamında halkı küstürmeden irşad etme yolunu seçmiş ve pek çok batıl ve yanlış inancın ortadan kalkması ya da en azından azalması noktasında üstün faaliyetler sergilemiştir.

Seyyid Ali'nin edindiği tecrübelerin başında halka, halkın anlayacağı üslupla seslenmiş ağıdalı ve anlaşılmaz ifadeler kullanmaktan kaçınmıştır.

Halkın yaşantısını; gelenek ve göreneğini; dost, komşu ve çevre ilişkilerini ser-levha tablolar şeklinde sunmuş; özellikle şiir üslubu halk tarafından çok benimsenmiştir.

Denilebilir ki, Seyyid Ali Fındıkî'nin Divanı yaşayan bir inançtır, örfdür, adettir, gelenektir, acıdır, kederdir, gurbettir, sitemdir... Gerektiğinde nasihat verir; icap ettiğinde sitem eder... Bazen de hayatın amansız ve sıkıntı yüklü tablolarını satırlar arasına serpiştirmiştir.

Seyyid Ali'nin Divanı ihtiyarlar için teselli, gençler için hedef belirleyici bir özellik taşır. Ölümü hatırlatmaktan çekinmediği gibi, emeğin kutsallığını da vurgular; alın terinin altını çizer...

Yanlış inanç ve tekliflerle muhatap olduğunda da doğruyu söylemekten, yanlış düzeltmekten geri durmamıştır. Halkın sömürülmemesi ve iğfal edilmemesi temel kırmızı çizgileridir. Toplumda işbirliği ve iş bölümü dikkat çektiği önemli yeniliklerdir.

Bu çalışmada müellifimizin gözlemlediği ve müdahale ettiği yanlış ve batıl inançlar, Divan sınırları içerisinde ele alınacaktır...

SEYYİD ALİ DİVANI'NDA CİZRELİ ŞEYH SEYDA

Dr. Öğr. Üyesi M. Cüneyt GÖKÇE

Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi; Kalam Anabilim Dalı,

cuneytgokce@gmail.com

ÖZET

İlim adamlarımızın, ülkenin ilim ve sosyal hayatına çok büyük katkıları olduğu bilinen bir gerçektir. Toplumun huzurunu bozan düşmanların başında cehalet ve ihtilaf yer alır. Cehalet ancak ilimle, ihtilaf ise ittifak ile bertaraf edilebilir. İşte ilim adamlarımız, bu iki panzehiri elde edebilmesi noktasında topluma büyük katkı sağlamaktadırlar... İlim alanında alim yetiştirdikleri gibi, toplumdaki hoşnutsuzluk ve ihtilafları barış ve sulh ile sonuçlandırmışlardır. Bu güzide alimlerimizin arasında yer alan iki değerli şahsiyet vardır:

-Seyyid Ali Findikî ve

-Şeyh Said Seyda el-Cezeri...

Yaşları birbirine yakın, hayatları beraber geçmiş... Seyyid Ali, Şeyh Seyda'nın hem ilmî hem de tasavvufî halifesidir. Yani kendisinden iki adet icazetname ile taltif edilmiştir. Seyyid Ali, Divan'ında Şeyh Seyda ile pek çok beyit kaleme almış; pek çok yönüne ışık tutmuştur. Çalışmamızda bu konuda çeşitli örnekler verilecek ve tarihe önemli bir not düşülecektir.

HANBELÎ USÛLCÜLERİN SÜNNET VE HZ. PEYGAMBER'İN FİİLLERİNE YAKLAŞIMI

-Merdâvî Örneği-

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah AGİTOĞLU

Şırnak Üniversitesi, nurullahagitoglu@gmail.com

ÖZET

Sünnet/Hadis, İslam dininin temel ikinci kaynağı olarak ilk dönemlerden bu yana inceleme konusu olmuştur. Bu bağlamda Hz. Peygamber'in fiillerinin bağlayıcılığı konusu da önem taşımaktadır. Bu tür meselelere hadisçilerin yanı sıra fıkıh usûlcüleri de ilgi göstermiştir. Usûlcülerin orijinal yaklaşımları hep dikkat çekmiştir. Bu çalışmada Hanbelî ekolünün konuya yaklaşımı önemli bir Hanbelî usûlcüsü Merdâvî (ö.885/1480) örneğinde incelenecektir. Tam adı Ebü'l-Hasen Alâüddîn Alî b. Süleymân b. Ahmed el-Merdâvî olan usûlcümüz, değişik beldelerde çok yönlü ve yoğun bir ilmi tahsil yapmıştır. Kendi döneminin önemli âlimlerinden ders alan Merdâvî çok önemli eserler de telif etmekten geri durmamıştır. Eserleri ve görüşleriyle Hanbelî mezhebi tarihinde önemli bir yere sahip olan Merdâvî “şeyhülislâm” ve “şeyhülmezheb” lakaplarıyla anılmıştır. Eserleri içinde dikkat çeken önemli bir tanesi de *Tahrîrû'l-menkûl fî tehzîbi ilmi'l-usûl* adlı olanıdır. Merdâvî kaleme aldığı, Hanbelî mezhebinin temel usul kitaplarından biri olan bu eserini ayrıca şerh etmiştir. Tebliğimizde onun sünnet ve Hz. Peygamber'in fiillerine yaklaşımını bu eseri çerçevesinde değerlendirme yoluna gideceğiz.

Anahtar Kelimeler: Sünnet, Hadis, Hanbeli, Merdâvî

**ŞIRNAKLI BİR ÂLİM OLARAK SEYYİD FEYZULLAH ERZEN VE BAZI HADİS
KONULARI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah AGİTOĞLU

Şırnak Üniversitesi, nurullahagitoglu@gmail.com

ÖZET

Müslümanlarca fethedildikten sonra Şırnak ve çevresinde ilmi bir canlılık meydana gelmiş ve pek çok âlim yetişmiştir. Bunlardan birisi de Seyyid Feyzullah Erzen'dir. (ö. 2002) Seyyid Feyzullah Erzen'in hayatı, ilim tedrisi ile geçmiştir. Birçok önemli âlimden ders okumuş, birçok talebesi de olmuştur. Eserleriyle ve talebeleriyle döneminin önemli simalarından birisi haline gelen Seyyid Feyzullah'ın *Levami'ul-Cevahir* eserinde tefsir, hadis, kelam gibi dinî ilimlerin yanında, tıp, coğrafya, nahiv, kıraat, sarf ve edebiyatın yanı sıra, jeoloji, filoloji ve antropoloji gibi değişik alanlarla ilgili bir kısım bilgilerin nakledildiği görülür. Bu tebliğimizde onun Sünnet ve Hadis konularıyla ilgili görüşlerini *Levami'u'l-cevahir büsna aşere fennen yücahir* isimli eseri çerçevesinde incelemeye gayret edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Sünnet, Hadis, Seyyid Feyzullah Erzen, Şırnak

BİR BOYARESİM-BASKİRESİM KOMBİNASYONU OLARAK EBRU

Dr. Abdulsemet AYDIN
Dicle Üniversitesi, saydin@dicle.edu.tr

ÖZET

Tekst dahil her türden imgeleri çoğaltmaya matuf klişe veya bu işlevi gören plak ve yüzeyler tarih boyunca çeşitli mülahazalarla kullanılmaktadır. Tarihin erken dönemlerinde kayıt, matbuat ve çoğaltma amaçlı kullanılan doğal ve yapay imge aktarıcı teknik ve materyaller farklı şart ve kültürel bakımdan farklılık ve çeşitlilik göstermekle beraber esasları bakımından benzer kategoriler halinde sınıflandırılabilirler. Bunlar amaç ve sonuca dair beklenti ve kaygılar itibariyle yüksek, çukur ve düz baskı şeklinde gruplandırılabilirler. Ebru teknik, materyal ve uygulama bakımından kendine özgü bazı farklılıklar göstermekle beraber, sudan da olsa, baskı plağıyla aynı işlevi gören düz bir yüzey üzerinden imge oluşturma ve transfer etme esasına dayanması nedeniyle düz baskı ailesine mensup bir baskıresim uygulamasıdır. Nevi yapısına münhasır imge oluşturma düzlemi ile oluşturulduğu düzlemde bir başka düzleme transfer etme yöntem ve esasları süreci itibariyle bilinen bazı baskıresim uygulamalarından bazı bakımlardan farklılıklar gösteren ebrunun yalnızca bir baskıresim uygulaması değil aynı zamanda boyaresmi de kombine eden multisipliner bir sanat olarak değerlendirilmesi gerekir. Bu minvalde gerçekleştirilen bu çalışmada, baskı veya baskıresim olarak bilinen çeşitli uygulamalar imge transfer edici esasları itibariyle ebruyla farklı ve ortak yönleri incelenmiş ve ebrunun boyaresim-baskıresim kombinasyonu evsafına dair tespitler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Teknik, Materyal, Klişe, Düzlem, Yüzey, Transfer, Baskı

ERGENLERDE DEPRESYON VE BENLİK SAYGISI İLİŞKİSİ: LİSE VE ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİ ARASINDA KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ

Dr. Öğretim Üyesi Fatih BAL

İstanbul Gelişim Üniversitesi

ÖZET

Özellikle son yıllarda üzerinde sıklıkla durulduğu üzere duyuşsal depresif bozuklukların başlangıç yaşının ergen yaşlara dayandığını söylemek mümkündür. Temel olarak yetişkin depresyon özelliklerini taşıyan ergen depresif bozukluğu etiyolojik açıdan da benzer kabul edilmektedir. Ancak, belirti açısından yetişkinlerin tersine daha geniş özellikler sergilenmektedir. Sosyal açıdan içe kapanma, başarı düşüklüğü, özgüven kaybı, yorgunluk gibi daha birçok belirti ergenlerde görülen depresyon özellikleri içerisinde sıralanabilmektedir.

Benlik saygısı ile ilgili literatürde çok çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımlamalar daha çok, bireyin kendisinin farkına varıp, reel bir biçimde değerlendirerek kendisine karşı ortaya koyduğu sevgi ve saygı duygusu çerçevesinde birleşmektedir.

Bu çalışmanın amacı ergenlerde depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi lise ve üniversite öğrencileri bağlamında ayırarak karşılaştırmalı olarak analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, benlik saygısı, ergen

**LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BAZI DEMOGRAFİK
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ**

*Rukiye ARSLAN, * İlhan ÇİÇEK** , M. Emin ŞANLI****

*Batman Üniversitesi, rkyarslan@gmail.com

**Batman Üniversitesi, cicekilhan7272@gmail.com,

***Batman Üniversitesi, m-emin4747@hotmail.com

Özet

Kişilik, bireyin kendine özgü duygu, düşünce ve davranış kalıplarındaki kişisel farklılıkları ifade eder. Kişilik iki temel alana odaklanır; birincisinde, belirli kişilik özelliklerinde bireysel farklılıkların anlaşılması söz konusu olurken ikincisinde ise, bir kişinin çeşitli bölümlerinin bir bütün olarak nasıl bir araya geldiğini anlamaya çalışılmasıdır. Allport (1961), kişiliği bireyin davranışını ve düşüncesini belirleyen canlı bir organizasyon olarak betimlemektedir. Başka bir ifadeyle kişilik, kişilerin değişik durumlarda sergiledikleri kalıcı ve durağan özellikler olarak değerlendirilebilir. Kişilik, bireyin ayırt edici davranış örüntülerini etkileyen, psikolojik nitelikler bütünüdür. Kişilik, bireyin doğumla birlikte edindiği özelliklerle ile toplumsal yaşam içerisinde elde edilen özellikler olarak karşımıza çıkmaktadır. Sözkonusu kişiliğin bireyin yaşamında ne denli önemli bir yer tuttuğu yukarıdaki açıklamalar da açık bir şekilde ifade etmektedir. Bu çalışmada amaç, lise öğrencilerinin kişilik özelliklerinin, cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü, anne-baba eğitim ve anne-baba mesleği bakımından farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

Araştırma ilişkisel/betimsel tarama modelindedir. Çalışma grubunu Batman il merkezinde öğrenim gören lise 11. ve 12. sınıflardan 511 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya 11. sınıf 251, 12. sınıf 260, 241 erkek ve 270 kadın katılmıştır. Çalışmada, kişisel bilgi formu ve Beş Faktör Kişilik Ölçeği kullanılmıştır.

Çalışmada verilerin analizi, tek yönlü bağımsız t testi ve ANOVA ile yapılmıştır. Analiz sonucunda, cinsiyet değişkenine göre, nörotiklik ve uyum alt ölçeklerinde anlamlı bir farklılık ortaya çıkarken, diğer alt ölçeklerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öte yandan sınıf düzeyine göre, hiçbir alt ölçekte anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Okul türü değişkenine göre ise sosyal bilimler lisesine giden öğrencilerle Anadolu lisesine giden öğrencilerin aldıkları puanlar anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Öte yandan öğrencilerin anne-babalarının eğitim durumları ve anne-babalarının mesleklerine göre Beş Faktör Kişilik Ölçeğinden aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür.

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE ALGILANAN
ANNE- BABA TUTUMLARI**

*İlhan ÇİÇEK**, *M. Emin ŞANLI***, *Rukiye ARSLAN****

*Batman Üniversitesi, cicekilhan7272@gmail.com,

**Batman Üniversitesi, m-emin4747@hotmail.com

***Batman Üniversitesi, rkyarslan@gmail.com

Özet

Dünyanın hızla globalleşmesi ile birlikte insanlar yeni buluşlara çok hızlı bir şekilde rağbet etmektedirler. Bu hızlı ilerlemenin başında şüphesiz teknoloji gelmektedir. Teknolojinin bu kadar hızlı gelişmesinin çok olumlu yönleri olduğu gibi olumsuz yönleri de mevcuttur. Akıllı telefon da insanların yoğun takip ettiği teknolojik bir araç olmakla birlikte yapılan araştırmalar neticesinde artık amaç dışına çıktığı ve insanlarda bir bağımlılık oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Akıllı telefonların bağımlılık seviyesine ulaşması en çok anne ve babaları endişelendirmektedir. Bunun için teknolojiye yakınlığı ile bilinenler arasında olan üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığının anne-baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir çalışma amaçlanmıştır.

Metot: Bu çalışma betimsel tanımlayıcı olarak yapılmıştır. araştırma Nisan 2018 Mayıs 2018 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Batman Üniversitesi ön lisans programlarında öğrenim gören toplam 2500 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma örnekleminde basit rastgele örnekleme yöntemi ile öğrencilerin isimleri listeleyp seçilmiştir. Araştırma 346 (121 erkek, 225 kadın) öğrencinin katılımıyla tamamlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında sosyo-demografik anket formu Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği kısa formu ve Anne-Baba Tutumu ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirmesinde bağımsız gruplarda T testi, ANOVA ve Kolerasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, Cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre akıllı telefon bağımlılığı ölçeği ile anne -baba tutum ölçeğinin toplam puanı ve alt ölçekleri arasında anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır. Öğrencilerin akıllı telefon bağımlılığı toplam puanı ile anne-baba tutum ölçeği toplam puanı ve duygusal sıcaklık, aşırı koruyuculuk ve reddetçilik anne-baba tutum ölçeğinin alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca süre değişkenine göre akıllı telefon bağımlılığı ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yani akıllı telefon kullanım süresi arttıkça bağımlılıkta artmıştır.

Sonuç: Öğrencilerin algıladıkları anne-baba tutumları ile akıllı telefon bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Benzer şekilde, öğrencilerin anne-baba tutum ölçeğinden aldıkları puanların ve akıllı telefon bağımlılığı puanları cinsiyet ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Öte yandan, akıllı telefon bağımlılığının kullanım süresinin anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Akıllı Telefon Bağımlılığı, Anne- Baba Tutumu

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKRAN İLİŞKİLERİ İLE AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

M. Emin ŞANLI İlhan ÇİÇEK**, Rukiye ARSLAN****

*Batman Üniversitesi, m-emin4747@hotmail.com

**Batman Üniversitesi, cicekilhan7272@gmail.com

***Batman Üniversitesi, rkyarlan@gmail.com

Özet

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte teknolojik araçların insanların eskiden bir araya gelip, sıcak atmosfer ve iletişim ilişkilerini kurdukları ortamın yerini aldığı söylenebilir. Bilgisayar, internet, cep telefonu ve şimdi de akıllı telefonlar insanların en çok zaman ayırdığı ve hayatlarının çok önemli bir parçası haline geldiği şeklinde değerlendirme yapılabilir.

Teknolojik gelişmeler bilgisayar internet, mobil cihazlar ve akıllı telefonları günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmiştir. İnternet özelliği olmayan telefonlar iletişim kurmayı yararken onların yerini alan akıllı telefonlar olumlu yönde kullanıldığında hayatımızda birçok kolaylık getirmekle birlikte ruhsal ve fiziksel sağlık sorunları ve en önemlisi kişiler arası ilişkilere etki ederek insanların birbirinden uzaklaştırmak gibi çok olumsuz sonuçları da olabilmektedir (Noyan ve ark., 2015).

Akran ilişkilerinde teknolojik araçların olumsuz yönde etki ettiği, akranların bir araya geldiklerinde gerek internete bağlanabilen mobil cihazlar tablet laptop gibi gerek de hemen hemen herkeste bulunan akıllı telefonların iletişimin ve muhabbetin yerini aldığı kaçınılmaz bir gerçektir.

Üniversite öğrencilerinin zamanlarının çoğunu akıllı telefonları ile uğraşmakla geçirdiklerinin farkında olmayabilirler. Öğrencilerin akıllı telefonlarından yoksun kalma korkusunun akademik başarıya olumsuz etki ettiği ortaya çıkmıştır (Erdem ve ark., 2016).

Bu çalışma üniversite öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığının akran ilişkileri düzeyine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Metot: : Bu çalışma betimsel tarama modeli olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Batman Üniversitesi ön lisans programlarında öğrenim gören toplam 2500 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma örnekleminde basit rastgele örnekleme yöntemi ile öğrencilerin isimleri listeleyp seçilmiştir. Araştırma 346 (121 erkek, 225 kadın) öğrencinin katılımıyla tamamlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında sosyo-demografik anket formu, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği kısa formu ve Akran İlişkileri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirmesinde bağımsız gruplarda T testi, ANOVA ve Kolerasyon kullanılmıştır.

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Bulgular: Katılımcılardan elde edilen bulgulara göre, Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği ile Akran İlişkileri Ölçeği alt boyutları olan bağıllık ölçeği ile arasında anlamlı bir farklılık çıkmıştır. Cinsiyet değişkenine göre akıllı telefon bağımlılığı ölçeği ile akran ilişkileri ölçeği alt boyutları olan bağıllık, kendini açma ve sadakat ölçekleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sınıf değişkenine göre akıllı telefon bağımlılığı ve akran ilişkileri ölçekleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yapılan ANOVA Analizi sonuçlarına göre ise, Akıllı telefon bağımlılığı kullanıcıların süre değişkenine göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Akıllı telefon kullanım süresi arttıkça akıllı telefon bağımlılığının da artış gösterdiği söylenebilir.

Sonuç: Akıllı telefon bağımlılığı ile akran ilişkileri arasında anlamlı bir ilişki çıkmıştır. Bu sonuç, akıllı telefon bağımlılığının, kişilerin arkadaş ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Öte yandan, erkeklerin akıllı telefon bağımlılıklarının, kızlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Akıllı telefon ile çok önceden tanışıklığın beraberinde daha fazla akıllı telefon bağımlılığını getirdiği söylenebilir.

**STRATEJİ VE SÜREÇ İNOVASYONUNU ETKİLEYEN ÖRGÜTSEL KÜLTÜR
BOYUTLARININ BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA¹**

Dr. Öğrt. Üy. R. Vedat SÖNMEZ
Şırnak Üniversitesi, rvsonmez@gmail.com

ÖZET

Ulusal ve yerel pazarlarda yoğun rekabet ortamında faaliyetlerini sürdüren örgütler, hedeflerine ulaşmak, kar elde etmek ve pazar paylarını büyütme amacıyla yoğun çaba sarfetmektedirler. Örgütler bu amaçlarına ulaşabilmek, rekabet ortamında ayakta durabilmek ve hatta bir adım önde olabilmek için yeni ürünleri, yol ve yöntemleri kullanmak zorunda kalmaktadır. Bu durum örgütleri inovasyon yapma konusunda zorlamaktadır. İnovasyon en basit ifade ile eldeki bir bilginin iktisadi ve sosyal fayda yaratmak amacıyla kullanılmasıdır. Genellikle ürün, süreç, pazarlama ve strateji inovasyonu olmak üzere dört başlık altında incelenmektedir. Örgütsel kültür ise; işgörenler arasında kabul edilen, örgüt içinde iş yapma süreçlerini gösteren değerler sistemi olarak ifade edilebilmektedir. Örgütsel kültür, sosyoloji, yönetim, eğitim bilimleri gibi farklı disiplinler tarafından araştırma konusu olarak değerlendirilmiş olup, çeşitli araştırmacılar tarafından değişik şekillerde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmalardan biri de Denison tarafından gerçekleştirilmiştir. Denison yapmış olduğu örgütsel kültür sınıflandırmasında dört temel boyut belirlemiştir. Örgütsel kültürün bu boyutları; uyum, vizyon, katılım ve tutarlılıktır. Örgütsel kültürün, örgüt çalışmaları üzerinde olumlu/olumsuz bir takım etkileri bulunmaktadır. Örgüt kültürünün etkide bulunduğu bir diğer konununun inovasyon çalışmaları olduğu düşünülmektedir. Bu Araştırmanın amacı; örgütlere hakim olan örgütsel kültürün, vizyon, katılım, uyum ve tutarlılık boyutlarının, strateji ve süreç inovasyonu üzerindeki etkisini belirlemek, varsa aralarındaki bağlantıyı ortaya koymak ve ilgili literatüre katkı sunmaktır. Araştırma Gaziantep ili organize sanayi bölgesinde 245 işletme yöneticisine, anket uygulama yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde frekans dağılımı ve çoklu regresyon analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonunda strateji inovasyonu üzerinde işe katılım ve uyum boyutlarının, süreç inovasyonu üzerinde ise, işe katılım, uyum ve tutarlılık boyutlarının anlamlı bir etkiye sahip oldukları sonucu elde edilmiştir.

Anahtar kelimeler: İnovasyon, strateji ve süreç inovasyonu, örgüt kültürü

1. Bu çalışma “örgüt kültürünün inovasyon üzerine etkisi ve bir araştırma” başlıklı doktora tezinden hazırlanmıştır.

SANAYİ DEVRİMİNİN GEÇİRDİĞİ EVRELER

Gökhan ACUL

(İktisat Yüksek Lisans Öğrencisi)

Dicle Üniversitesi, gokhanacul@hotmail.com

ÖZET

Sanayi Devrimi, üretimde insan ve hayvan gücünün etkisinin azalmasıyla makineli bir üretimin hâkim olduğu bir geçişi ifade etmektedir. 18.yy’da buhar makinesinin James Watt tarafından icat edilmesiyle sanayileşme dönemine girilmiş ve siyasi, ekonomik ve toplumsal gelişmeleri de beraberinde getirmiştir. Makineleşme çağı olarak adlandırılan ilk sanayi devrimi, buhar makinasının icadının gerçekleşmesiyle el ve beden emeğinden makineli üretime geçiş olarak başlamıştır. İngiltere’de başlayan bu devrim, makinelerin yakıt olarak odun yerine kömürün kullanılmasıyla makinaların üretiminde artış yaşanmış ve yaygınlaşmıştır. Kısa sürede ilerleme kaydeden bu devrim, ikinci sanayi devriminin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bu dönemde Bessemer’in icat ettiği çelik üretim yöntemi yaygınlaşmıştır. Ayrıca demiryollarının yapılmasıyla hammadde temini ve başka ülkelere olan ulaşımı kolaylaştırmıştır. Ulaşımın sağlanmasıyla yeni pazar yolları gelişmiştir. 1882’ de Edison’un elektrik teknolojisini keşfederek, elektriğin makinelere aktarılmasıyla seri üretime geçilmiş. Teknolojinin ilerlemesiyle 1950’li yıllarda Z1 diye adlandırılan hesap makineleri ve bilgisayarlar icat edilmiş. İnternet ve bilişim çağına girilmesiyle de akıllı cihazlar, akıllı fabrikalar, programlanabilir makinalar, 3D yazıcı ve yapay zekalı robot gibi teknolojiler hayatımıza girmiş ve insanoğlu endüstri 4.0 ile tanışmıştır. Gelişen bu teknolojiyle akıllı makinaların üretimi artmış olup, insan gücüne ve emeğine olan ihtiyaç azalmıştır. Teknoloji ve bilimin gelişmesiyle yeni icatlar meydana gelmiş ve sonraki sanayi devrimine geçişi için zemin hazırlamıştır. Bu çalışmamızda ilk sanayi devriminden şimdiki endüstri 4.0 diye isimlendirdiğimiz sanayinin, zaman içinde evrimleşerek günümüzdeki teknolojiye nasıl geldiğine değineceğiz.

Anahtar kelimeler: Sanayi devrimi, Sanayi devriminin evrimleşmesi, Endüstri 4.0

MEAT AND MILK AS THE BASIS OF KAZAKH CUISINE

Damezhan SADYKOVA

Kazakh State Women's Teacher Training University, Almaty, Kazakhstan

Prof. Dr. Latygina NATALIA

Taras Shevchenko University, Kiev

For a long time, the basis of Kazakh cuisine was exclusively milk and meat. From the latter, mainly lamb and horse meat were used, whereas the range of milk was somewhat richer: sheep, cow, mare and camel went into food. It is logical to assume that in view of the scarcity of the variety of vegetables and cereals, even the most skilful chef could hardly come up with an extensive menu of only meat and milk.

Koumiss and other sour-milk products were cooked in leather bags, and meat was cooked in wooden tubs, as well as in sabas made of leather, into which the preheated stones descended. It is because of the absence among the Kazakh kitchen utensils of cast-iron pots that appeared only in the eighteenth century, there were no soups in the ancient Kazakh diet and practically no roast meat.

Kazakh cooking developed in the direction of development of dairy and meat semi-finished products of long-term storage in the conditions of constant relocation from place to place - nomad. So gradually Kazakhs came to the preparation of semi-finished products from horse meat, sheep meat, mutton liver of different kind of smoking: ordinary, salted, boiled.

Keywords: Kazakh Cuisine, Milk, Meat, Koumiss

LİDERLİK STANDARTLARI AÇISINDAN İLKÖĞRETİM OKUL MÜDÜRLERİNİN
YÖNETSEL YETERLİLİKLERİ

Doç. Dr. Zekeriya Nas
idilbret@hotmail.com

Doç. Dr. Ahmet Akbaba
ahmetakbaba13@gmail.com

Özet

Bu araştırmada, Hakkâri iline bağlı Yüksekova bulunan ilkokul ve ortaokul ve görev yapan öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin hangi liderlik stillerini gösterdikleri, okul yöneticilerinin liderlik stillerinin öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarını nasıl etkilediği, araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini 2017–2018 eğitim-öğretim yılında Yüksekova ilçe merkezinde bulunan 345 ilkokul ve ortaokul öğretmenleri oluşturmaktadır. Nitel türde yapılan Araştırmanın çalışma grubu 7 okuldan gönüllü olan 7 öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırma sonucuna göre okul müdürleri çağdaş yönetim davranışları konusunda yetersiz kaldıkları görülmüştür. Araştırma sonuçlarına bakıldığında cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık gözükmemektedir. Okul yöneticilerinin hizmet süresi ve yaş durumlarına göre anlamlı farklılıklar gösterdikleri görülmüştür. Genç ve yeni yöneticilerin öğretmenlerin kurum kültürüne bağlılıklarını artırmada daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca; Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, ilköğretim, yönetsel yeterlilikler, liderlik stilleri

**DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNDEN HİZMET ALAN
HASTALARIN MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALAN
ARAŞTIRMASI**

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE

Istanbul Gedik Üniversitesi, kordevemustafa@gmail.com

Özet

Bu çalışma İstanbul Avrupa yakasında hizmet vermekte olan bir Aile Sağlığı Merkezi'nde 2018 Haziran ve Temmuz ayları arasında yapılmıştır. Çalışmada Aile sağlığı merkezinden hizmet alan hastaların demografik özelliklerine göre memnuniyet dereceleri ölçülmeye çalışılmıştır. Katılım gönüllü olup toplam 243 kişi ile sınırlı kalmıştır. Veriler hastalarla yüz yüze görüşülerek anket yöntemiyle elde edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçek 1999 yılında, Avrupa Örgütünün bir alt birimi olan EQUIP(European Working Party On Quality In Family Practice) tarafından geliştirilmiş olan EUROPEP ölçeğidir.

Elde edilen veriler SPSS 23.0 paket programına girilerek çalıştırılmıştır. Analizler, % 5 anlamlılık düzeyi (p) ve %95 güven aralığı düzeyine göre açıklanmıştır. Literatüre göre “Yüksek güvenilir (cronbach alpha 0.897)” bulunan ölçeği oluşturan soruların, yapılan araştırmanın doğruluğunu ortaya çıkarabilecek nitelikte, birbirleriyle ilişkili, tutarlı, anlaşılır ve yeterli sayıda olduğunu göstermektedir. Yapılan Anova ve Bağımsız Örneklem t Testi sonucunda demografik özelliklere göre memnuniyet dereceleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile sağlığı merkezi, hasta memnuniyeti, sağlık hizmetleri

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE STRATEJİK YÖNETİME GENEL BİR BAKIŞ

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE
İstanbul Gedik Üniversitesi, kordevemustafa@gmail.com

Özet

Günümüz sağlık işletmelerinde rekabet giderek artmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte sağlık hizmetlerinde rekabet ulusal sınırları aşarak uluslararası alana yayılmıştır. Bu nedenle diğer işletmelerde olduğu gibi sağlık işletmelerinde de başarıyı yakalamak her geçen gün zorlaşmaktadır. Bununla birlikte hasta memnuniyetini sağlama ve hasta potansiyelini arttırmak sağlık işletmelerinin varlıklarını devam ettirmek için önem arz etmektedir. Diğer bir ifadeyle sağlık işletmesinin ayakta kalabilmesi için rakiplere göre daha etkili ve etkin stratejiler geliştirmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu nedenle sağlık işletmelerinin geleceğe yönelik doğru ve tutarlı kararlar alabilmesi gerekmektedir. Bu da ancak iyi geliştirilmiş bir stratejik yönetimle mümkün olmaktadır. Stratejik yönetim, sağlık işletmesinin rakipleri karşısında yeni stratejiler geliştirerek ayakta durmasını, performans ve başarısını yükseltmesini, gelişen ve değişen teknolojiye ayak uydurabilmesini sağlamakta ve sağlık işletmesini daha ileriye taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı sağlık işletmeleri için hayati önem arz eden stratejik yönetim ve ilgili kavramları açıklayarak önemine değinmektir.

Anahtar kelimeler: Strateji, yönetim, hastane, sağlık işletmesi

THE PRACTICE OF HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

Maham REHMAN

National Defence University Islamabad

From a practical point of view, the organization's staff is the most important resource of the organization. In management theory, the personnel of an organization are viewed as its social system. The leading role in ensuring the fulfillment of strategic goals of the organization belongs to the personnel of the organization. The requirements for achieving the goals for achieving certain economic results, the ability to solve and fulfill strategic tasks for the development of the organization and increase its competitiveness are directly related to the level of self-organization of the system.

The principle of informatization of work with personnel involves the use of modern computer facilities for the procedures for collecting, transmitting, processing, storing, issuing information in order to promptly make informed personnel decisions. This is facilitated by equipping human resources services with personal computers and creating on their basis automated workplaces for personnel of the personnel service. Managers in practice should be guided by the principles of personnel management discussed above. This will greatly improve the efficiency of its use.

Keywords: Management, staff, human resources

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK
ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kemal KÖRDEVE

İstanbul Gedik Üniversitesi, kordevemustafa@gmail.com

Özet

Her işletmede olduğu gibi sağlık işletmeleri için de tercih edilir olmak ve rakiplere göre üstünlük sağlamak en önemli konulardan biridir. Bu nedenle sağlık işletmeleri toplam kalite yönetimi (TKY) anlayışına önem vermektedirler. Sağlık hizmetlerinde toplam kalite yönetimi son teknolojinin ışığında ve istenilen sağlık sonuçlarına ulaşmak için sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve hakkaniyet ilkesine uyacak şekilde sunulmasıdır. Bu şekilde sunulan bir sağlık hizmeti sayesinde hasta memnuniyeti maksimum düzeye çıkarak hasta sadakati sağlanacaktır. Bunun sağlanması da ancak kurumuna bağlı personel sayesinde mümkün olabilir. Çalışanların örgüte olan bağlılığını sağlamak ise günümüz işletmelerinin en çok zorlandığı konulardan biridir. Bu nedenle işletmeler örgütsel bağlılığı arttırmak için farklı stratejiler geliştirmektedirler. Bu stratejilerden birinin de TKY olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmanın amacı sağlık işletmelerinde TKY ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu amaçla sağlık çalışanlarına üç bölümden oluşan bir anket uygulanmıştır. Birinci bölümde demografik değişkenlere yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde TKY'ye yönelik sorular yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise Allen ve Meyer tarafından geliştirilen örgütsel bağlılık ölçeğine yönelik sorular yer almaktadır. Anket sonuçları SPSS 24.0 paket programına girilerek çalıştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre TKY ile örgütsel bağlılık arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel bağlılık, toplam kalite yönetimi, hastane, sağlık işletmesi

HEMŞİRELİKTE AKREDİTASYON

Arş. Gör. Saliha YURTÇİÇEK

Muş Alparslan Üniversitesi, s.yurtcicek@alparslan.edu.tr

ÖZET

Kalite, hizmet veya ürünün müşteri beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayabilme kapasitesidir. Akreditasyon ise uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından gerçekleştirilen çalışmaların ve dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenledikleri uygunluk teyit belgelerinin geçerliliğini ve güvenilirliğini desteklemek amacıyla oluşturulmuş bir kalite altyapısıdır. Yapılan eğitimin çıktılarının belirlenen amaç ve hedeflere uyum durumunun değerlendirildiği bir ölçme değerlendirme surecidir. Akreditasyonun amacı, yükseköğretim kurumları tarafından verilen eğitim kalitesinin “kabul edilebilir düzeydeki kalite seviyesini” sağlayabildiğinden emin olmaktır. Hemşireler profesyonelleştikçe, yetkinlik ve sorumluluğun akreditasyon yolu ile sağlanması eğilimi önem kazanmıştır. Akreditasyon daha önce Amerikalılara özgü bir yöntem olarak görülürken şimdi tüm Amerika’ya, Güney Amerika’ya ve Batı Avrupa’ya yayılan bir süreç durumuna gelmiştir, Bologna Süreci’nin bir parçası olarak Avrupa Birliğine kadar uzanmıştır. Ayrıca, kurumsal akreditasyon Hindistan’da da 1986 yılından beri kapsamlı olarak yürütülmektedir. Türkiye’de 11 Temmuz 2013’te HEPDAK (Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği) kurulmuştur. Bu dernek YÖK (Yükseköğretim kurulu) tarafından ulusal bir kalite güvence kuruluşu olarak tanınmaktadır. Türkiye’de ulusal kalite güvence kuruluşu olan bu derneğin amacı Türkiye’de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli hemşireler yetiştirilerek güvenli ve etkili bakım sunulması ve toplumun sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Lisans düzeyindeki bir hemşirelik eğitim programının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumu, hemşirelik lisans eğitim programı standartlarını yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür. Akreditasyon sürecinde, yüksek kalitede hemşirelik programının kalitesine ilişkin parametrelerin denetçiler tarafından belirlenmesi gerekir. Böylece, denetçiler belirlenmiş olan standart parametreler doğrultusunda kurumu denetlerler. Süreç, aynı zamanda bir öz-değerlendirmeyi de kapsamaktadır. 20.04. 2018 itibarıyla Türkiye’de ulusal kalite güvence kuruluşu tarafından 6 adet hemşirelik lisans programı akredite edilmiştir. Sonuç olarak hemşirelik programlarının kalitesi ve değeri akreditasyon ile garantili bir şekilde onaylanmaya başlamıştır; ancak ülkemizde akredite olmuş hemşirelik programlarının sayısı çok azdır. Bu nedenle akreditasyon sürecine sahip olmayan hemşirelik okullarının bu süreci başlatmasında fayda vardır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Akreditasyon, Eğitim

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ÖZ-GÜVENİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE
İNCELENMESİ**

Arş. Gör. Saliha YURTÇİÇEK

Muş Alparslan Üniversitesi, s.yurtcicek@alparslan.edu.tr

ÖZET

Güven kavramını kuramcılar çeşitli şekillerde açıklamışlardır. İnsanın yaşamı boyunca kendini gerçekleştirme için aşması gereken beş hiyerarşik basamak tanımlanmış ve güven kavramı ikinci basamakta değerlendirilmiştir. Bireylerin güvenlik gereksinimlerini karşılamadan bir sonraki basamak olan sevmeye, sevilme ve ait olma basamağına geçemeyeceğı belirtilmiştir. Birey kendini güvende ve emniyette hissetmek ister ve güvenlik ihtiyaçları karşılanmadığı takdirde kaygı yaşar. İnsanlar herhangi bir tehlike durumu ile karşılaştığında bu basamağına geri dönerler. Bununla birlikte, güven oluşumunda kişilerarası ilişkiler üzerinde de durulmuştur. Buna göre bireyin yaşamında önemli ve değerli olan kişiler tarafından algıladığı yaklaşım özgüven oluşumunu etkiler. Öz-güvenin Çeşitli tanımları olmakla birlikte sözlük anlamı kişinin kendine duyduğu güvendir. Düşük, orta ve yüksek düzeyde öz güven sahibi kişilerin gösterdikleri davranışlar birbirinden farklılık gösterir. Öz güveni zayıf kişiler kendilerinden Şiddetle nefret etme eğilimindedirler ve kendilerini ihmal ederler. Kendilerinden ve başkalarından aşırı beklentileri vardır. Öz güveni orta düzeyde olan kişiler sevmeye değer olma ve yeterlilikleri hakkında kuşku duyarlar, başarıya ve başkalarının onayına fazlasıyla bağımlıdır. Öz güveni yüksek olan kişiler ise hem kendilerini hem de başkalarını olduğu gibi kabul etmiş bireylerdir. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin öz güven düzeylerinin cinsiyet, bölüm, gelir durumu, aile tipi, beden kitle indeksi gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Sağlık Yüksekokulundan 360 üniversite öğrencisi gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve özgüven ölçeğı kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında frekans ve yüzdeler, bağımsız t testi ve tek yönlü Anova analizleri kullanılmıştır. Sonuç olarak katılımcıların öz güven düzeyleri cinsiyete göre anlamlı fark gösterirken, diğer değişkenlere göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Özgüven, Cinsiyet

**BETONARME YAPILAR İÇİN RİSK ÖNCELİK BELİRLEMESİ ÜZERİNE ÖRNEK BİR
ÇALIŞMA**

Öğr. Gör. Abuzer ARİN

Şırnak Üniversitesi, abuzerarin@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ercan IŞIK

Bitlis Eren Üniversitesi, eisik@beu.edu.tr

ÖZET

Günümüzde mevcut kentsel yapı stoklarının büyük bir çoğunluğunu betonarme yapılar oluşturmaktadır. Malzeme ve işçiliği kolaylıkla temin edilebilen mevcut betonarme yapılarda bulunan olumsuzluklar depremlerde bu tür yapıların deprem performansını olumsuz etkilemektedir. Olası bir depremden önce bu tür yapılarda gerekli incelemelerin yapılarak gerekli önlemlerin alınması modern afet yönteminin önemli bir adımını oluşturmaktadır. Ancak mevcut yapı stoku içerisinde, betonarme yapıların sayıca çok fazla olması bu tür yapıların Türk Deprem Yönetmeliği'nde tarif edilen mevcut yapıların değerlendirilmesi ile hem zaman hem de teknik eleman açısından mümkün kılmamaktadır. Bundan dolayı mevcut yapılarda risk önceliğinin belirlenmesi için hızlı tarama yöntemleri bulunmaktadır. Bu yöntemler kullanılarak risk öncelikleri çok detaylı bir inceleme yapılmadan belirlenebilmektedir. Bu yöntemlerden biri de ülkemizde yasal bir zemine oturtulmuş ve uygulanabilirliği çok pratik olan ve 2013 yılında yürürlüğe giren Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde yer alan riskli yapıların tespit edilmesine ilişkin esaslar kısmında yer alan birinci aşama değerlendirme yöntemidir. Bu yöntem ile mevcut 1-7 katlı betonarme yapıların risk önceliği yapılabilmektedir. Çalışmada bu yöntem kullanılarak Şırnak ilinde yer alan yirmi adet betonarme bina incelenmiştir. Bu binalar arasında risk önceliği belirlenmiştir. Çalışma sadece risk önceliğini tespit etmek üzere yapılmış olup yapılar ile ilgili kesin kararlar ancak detaylı yapısal analizler sonucu elde edilmelidir.

Anahtar kelimeler: Şırnak, betonarme, mevcut, risk önceliği, hızlı değerlendirme

ŞIRNAK İLİNİN OLASILIKSAL SİSMİK TEHLİKE ANALİZİ

Öğr. Gör. Abuzer ARİN

Şırnak Üniversitesi, abuzerarin@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ercan IŞIK

Bitlis Eren Üniversitesi, eisik@beu.edu.tr

Prof.Dr. Aydın BÜYÜKSARAC

Bitlis Eren Üniversitesi, abuyuksarac@beu.edu.tr

Doç.Dr. Yunus Levent Ekinci

Bitlis Eren Üniversitesi, ylekinci@yahoo.com

ÖZET

Çalışma ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan Şırnak ili için olasılıksal sismik tehlike analizleri yapılmıştır. Çalışma ile Şırnak ilini etkileyecek depremsellik öğeleri ile ilin içinde bulunduğu bölgenin depremselliği hakkında bilgiler verilmiştir. Aletsel ve tarihsel dönem depremleri incelendiğinde sismik açıdan çokta hareketli olmayan bir bölge içerisinde kaldığı belirlenmiştir. Ancak Şırnak uzak alan depremlerinin etkisinde kalabilecektir. Çalışma alanı depremselliği incelenirken magnitude-frekans ilişkisi, sismik tehlike risk ve dönüş periyotları hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar yapılırken deprem kayıtları kullanılmıştır. Şırnak ve civarında meydana gelen $M \geq 3$ olan depremler Gutenberg-Richter bağıntısı dikkate alınarak bölgenin deprem riski istatistiksel olarak ortaya konulmuştur. Bölge için a ve b değerleri hesaplanmıştır. Şırnak ve civarında 6 büyüklüğünde bir depremin 100 yıl içerisinde gerçekleşme olasılığı %63 olarak hesaplanmıştır. Böyle bir depremin ortalama tekrarlanma periyodu 101 yıl olarak hesaplanmıştır. Çalışmada ayrıca Şırnak ili için bazı aşılma olasılıkları için en büyük yer ivmesi, spektral ivme ve en büyük yer hızı değerleri elde edilmiştir. Olasılıksal sismik tehlike analizi sonucu Şırnak ili geneli için maksimum ivme değerleri, %2 aşılma olasılığı ile 50 yıl için 0.449g, %10 aşılma olasılığı ile 50 yıl için 0.235g, %50 aşılma olasılığı ile 50 yıl için 0.084 g olarak bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Şırnak, azalım ilişkileri, depremsellik, Gutenberg-Richter

**Semi-microwave pyrolysis of Muddy Sewage Sludge and Agricultural Waste for
Remediation of Agricultural Fields**

Dr. Yıldırım TOSUN

*Şırnak University, Mining Engineering Departmet,
yildirimismailtosun@gmail.com*

Abstract

The wet sludge waste was processed by microwave pyrolysis and converted semi combusted products. Those products both should be evaluated by the soil remediation sludge ash and agricultural biomass waste content and the other organics such as, fertile matters humate must be evaluated in terms of high wet contents. In this study, samples are subjected to mixing and wet dissolution of the sludge waste and subsequently packed products subjected to semi-combustion.

Sludge blocks containing phosphate and nitrate complexes in Southeast Anatolia may improve soil quality instead of using fertilizers in every year about over 1 million tons of nitrate fertilizers. Therefore, it is becoming common waste pellet product of municipal waste sludge was minimized in the region. over 80mm size as a block size of these sludge wastes usually contained phosphate at 41,3% and carbon decays at below 10 mm in size may be advantageous for the soil remediation and agricultural soil. In our country, especially in Siirt and Hakkari region that included wide spread over a large area outside rocky soils. The combustion fact was discussed as chemical composition in this study.

The effect on the physical and chemical parameters of semi- combustion making preliminary tests to determine the packing and processing conditions, acid reactivity were investigated. This assay has been determined to be advantageous in the humate production from sludge content solution with the waste and mixture rates.

Keywords: Soil remediation, microwave remediation, semi-microwave pyrolysis

Semi-microwave roasting of sulphide tailings for metal recovery by leaching

Dr. Yıldırım TOSUN

*Şırnak University, Mining Engineering Departmet,
yildirimismailtosun@gmail.com*

Abstract

In Ergani Elazığ and Siirt Şirvan copper pyrite ore concentrators, pyrite is received as pyrite concentrate from concentrating copper by flotation swept and waste products. Ergani Concentrator produce the pyrite concentrate byproduct about 350 thousand tons for sulfuric acid production and about 1,700 thousand tons of pyrite waste sent to dispose, Siirt Şirvan copper pyrite is not also evaluated. These pyrite waste products both should be evaluated by the copper content and the other metals such as Cu, Ni, Co , must be evaluated in terms of high valuable metal contents. In this study, samples are subjected to microwave pyrite waste roasting and subsequently leached in sulfuric acid, hypo chloride, and hydrochloric acid. The samples were leached with aqueous acid solutions at optimum time. The obtained results showed the improved recoveries for cobalt, gold, silver and copper, in the advancing time of microwave roasting. Copper and cobalt have been achieved in 51-67% yield. The reason for this is that the iron content of waste and low partial conventional roasting provide an advantageous gain.

Keywords: Waste leaching, microwave roasting, sulphide tailing, slime microwave process, semi-microwave leaching

ÇALIŞAN VE ÇALIŞMAYAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ VE AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİ ÖLÇMEYE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA

Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN

Batman Üniversitesi, arzu.ekingen@batman.edu.tr

ÖZET

Ağrı kavramını en kapsamlı şekilde tanımlayan Ağrı Araştırma Teşkilatı (IASP) ağrıyı; var olan veya olası doku hasarına eşlik eden veya hasar ile tanımlanabilen, hoş gitmeyen duygusal ve emosyonel deneyim olarak tanımlamıştır. Literatürdeki diğer tanımlara da bakıldığında ağrının fiziksel boyutu yanında öznel boyutunun da olduğu gözlemlenmektedir. Ağrı her ne kadar bir hastalık sınıflandırması içinde yer alsada hayatımız içinde her an karşılaştığımız bir olgudur. Günlük yaşantıda çoğu zaman bireyleri zora sokan ve olumsuz etkileri olan ağrı ile yaşamak bazen kaçınılmaz hale gelmektedir.

Ağrı şikayetlerinin doğru tanımlanması, ağrı şiddetinin bilinmesi ve hangi gruplarda daha çok görüldüğünün bilinmesi bu ağrılar ile mücadele yöntemleri ve halk sağlığı ile ilgili yapılacak çalışmalara yön vererek toplum sağlığının iyileşmesini sağlayacaktır. Bu kapsamda çalışma; çalışan ve çalışmayan kadınların ağrı şikayetlerini ve ağrı şiddeti algı düzeylerini ölçmeye yönelik yapılmış olup; şiddeti algı düzeyi, Görsel Ağrı Skalası (VAS) ile değerlendirilmiştir. Olgulardan, 10 cm'lik yatay bir çizgi üzerinde ağrıları hissettikleri noktayı işaretlemeleri istenmiştir. İşaretleme yapmadan önce kişilere, anlayacağı bir şekilde ayrıntılı olarak ne yapması gerektiği anlatılmıştır. Daha sonra işaretlenen noktanın 0 noktasına uzaklığı ölçülerek ağrı şikayeti algı düzeyi belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların 412 kişiden 126 (%34,6) kişinin ağrı şikayetinin olmadığı, 286 (% 69,4) kişinin ise ağrı şikayetinin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya dahil edilen ağrı şikayeti olan kadınlardan 136 kişi (% 47,5) çalışan, 150 kişi (% 52,5) ise çalışmayan kadınlardır. Ağrı şikayeti olan çalışan kadınların ağrı şiddeti 5,70, çalışmayan kadınların ağrı şiddetinin ise 6,83 olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Ağrı Şiddeti, Çalışan kadın, Çalışmayan kadınlar

ANATOMİ EĞİTİMİ ALAN FİZYOTERAPİ ÖĞRENCİLERİNİN
MENNUNİYET DÜZEYLERİ

Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN

Batman Üniversitesi, arzu.ekingen@batman.edu.tr

ÖZET

Fizyoterapi programının amacı; hasta ve engelli bireylerin yaşantılarını, her yönüyle sağlıklı bireylere benzetme amacıyla fizik tedavi ve egzersiz uygulamalarında fizyoterapistlere özellikle teknik alanda gerekli desteği sağlayan fizik tedavi teknikleri yetiştirmektir. Mesleklerinde etkin ve doğru uygulamalar yapmaları amaçlanan mezunların ilk önce vücudun normal şeklini, yapısını, vücudu oluşturan organları ve bu organlar arasındaki yapısal ve işlevsel ilişkileri doğru bir şekilde öğrenmeleri, öğrendiklerini çeşitli hastalıklarla ilişkilendirebilme yeterliliğe sahip olmaları hedeflenmektedir. Fizyoterapi eğitimi içerisinde önemli yeri olan anatomi eğitimi ile ilgili öğrencilerin yeterlilikleri ikinci sınıfta alacakları mesleki dersleri ve uygulamalarında verimliliğini arttıracaktır.

Bu çalışmanın amacı anatomi eğitimi alan öğrenciler memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi ve orta öğretim mezuniyet türü ile öğretim türüne göre farklılık gösterip göstermediğini araştırmaktır. Araştırma anatomi dersini alan ve derse devam eden birinci ve ikinci öğretim öğrencilerin tamamı dahil edilmiştir. Öğrencilerin memnuniyet düzeyleri ölçmek için Tuygar ve arkadaşları 2015 tarafından kullanılan ölçek kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda Teorik Derslere İlişkin Memnuniyet düzeyi (4,02), Pratik Derslere İlişkin Memnuniyet Düzeyi (3,79), Sınavlara İlişkin Memnuniyet Düzeyi (3,40), Anatomi Dersi Toplam Memnuniyet Düzeyi (3,73), olarak tespit edilmiştir. Memnuniyet düzeyleri ile orta öğretim mezuniyet türü arasında anlamlı bir fark bulunmaz iken ($p>0.05$), I öğretim öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin (3,92), II öğretim öğrencilerin memnuniyet düzeylerine (3,56) göre daha yüksek olduğu bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. ($p<0.05$). Araştırma sonuçları eğitim-öğretimle ilgili düzenlemelerde yol gösterici olarak kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anatomi, Eğitim, Memnuniyet

**BAZI MESLEK GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞAN KADINLARIN AĞRI ŞİKAYETİ İLE
AĞRI ŞİDDETİ ALGI DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ**

Öğr. Gör. Arzu EKİNGEN

Batman Üniversitesi, arzu.ekingen@batman.edu.tr

ÖZET

Bedensel ve ruhsal bir problem olarak karşımıza çıkan ağrı, doğası gereği ciddi ekonomik, psikolojik ve sosyal sorunlara yol açabilmektedir. Çalışma hayatı içinde her geçen gün daha fazla yer alan kadınların iş ve sosyal hayat içinde üstlenmiş oldukları sorumlulukları nedeni ile ağrı şikayetlerine neden olacak fiziksel ve psikolojik risklere maruz kalmaları kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu çalışmanın amacı çalışma hayatı içinde yer alan kadınların ağrı şikayetlerini ve ağrı şiddeti algı düzeylerini ölçmek ve meslek gruplarına göre farklılıkları araştırmaktır.

Ağrı şiddeti algı düzeyini ölçmek Görsel Ağrı Skalası (VAS) kullanmıştır. Çalışanlardan 0 ile 10 cm aralığındaki yatay bir çizgi üzerinde ağrılarını hissettikleri noktayı işaretlemeleri istenmiş ve işaretlenen noktanın 0 noktasına uzaklığı ölçülerek kaydedilmiştir.

Araştırmaya katılan çalışan 209 kadından 137 kişinin ağrı şikayetinin olduğu ve ağrı şikayeti olanlar arasında en fazla ağrı şikayetinin sağlık çalışanları 70 (%51,1) arasında olduğu, meslek grupları ile ağrı şikayeti arasında fark olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p<0,05$) görülmüştür. Ağrı şiddeti algı düzeyleri ise sırasıyla “sağlık çalışanlarının 5,98, işçilerin 5,91, öğretmenlerin 5,35 ve memur çalışanların 5,13” olduğu gözlemlenmiş olup; meslek grupları ile ağrı şiddeti arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. ($p>0,05$)

Çalışma sonuçları, meslek gruplarına göre tespit edilen farklılıklar, çalışan kadınları mesleklerine yönelik yapılan doğru egzersiz uygulamalarına yönelmelerine; kurum ve kuruluşları çalışanlarına uygun ergonomik düzenlemeler yapmaları konusunda yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ağrı Şikayeti, Ağrı Şiddeti, Meslek

SPİNAL ve KRANİYAL CERRAHİ SONRASI DREN ENFEKSİYONU

Op. Dr. Abdurrahman ÇETİN

Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Beyin Cerrahisi Kliniği, Diyarbakır, Türkiye
acetin2147@gmail.com

Özet:

Özellikle hastane enfeksiyonları arasında önemli bir yer tutan cerrahi alan enfeksiyonları önemli bir mortalite, morbidite ve ekonomik yük nedenidir. Hastanemiz beyin cerrahi kliniğinde cerrahi sonrası dren takılan hastalardan alınan dren örnekleri mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilerek bakteri üremesi yönünden incelenmiştir.

Amaç:

Cerrahi alan enfeksiyonları (CAE) cerrahinin en önemli sorunlarından birisidir. Sıklığı yapılan cerrahiye göre değişmekle beraber beyin cerrahi kliniklerinde % 7 civarında gözlenmektedir (1,2, 3). Beyin cerrahi kliniğimizde ameliyat sonrası takılan drenler çıkarıldıktan sonra bakteri üremesi yönünden incelenmiştir. Bu çalışmada, 2018 yılı ilk 6 ayında hastanemizin mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilen dren örneklerinden soyutlanan bakterilerin antibiyotiklere direnç durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem:

Kliniğimizde spinal ve kraniyal cerrahi sonrası dren takılan hastalarda; drenen gelen sıvı miktarı azaldığında dren yeri povidin iyot ile temizlenmiş ve dren çıkarılmıştır. Dren distal kısmı ve 5ml. dren sıvısı ayrı ayrı hastanemiz mikrobiyoloji laboratuvarına gönderilerek bakteri üremesi yönünden incelenmiştir.

Klinik örneklerden üreyen ve etken olarak kabul edilen mikroorganizmaların tanımlanmaları ve antibiyotik duyarlılık testleri VITEK 2 ID-AST (bioMerieux, Fransa) otomatize sistemiyle yapılmıştır.

Bulgular:

Ocak 2018- Temmuz 2018 tarihleri arasında opere edilip yara yerine kapalı emici dren takılan 30 hastanın 2 hasta örneğinde üreme olmuştur. Örneklerin hem dren distal kısmında hem de dren

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

sıvısında aynı etkenler izole edilmiştir. İlk hasta örneğinde metisilin dirençli Staphylococcus epidermidis üredi. Bu örnekte vankomisin ve teikoplanin direnci tespit edilmemiştir. Diğer örnekte ise Acinetobacter baumannii üredi. İzole edilen bu bakteri seftazidim, piperasilin-tazobaktam, meropenem ve siprofloksasine dirençli idi. Gentamisin, tigesiklin ve colistin direnci gözlenmedi.

Sonuç:

Amerikan Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi Tarafından Yayınlanan Cerrahi Alan Enfeksiyonu kriterleri uygulanarak yapılan değerlendirmede; dren ve dren sıvısında görülen üreme yüzeyel insizyonel CAE'nu düşündürmüştür(4, 5). Hastalara uygun antibiyotik tedavisi yapılmış ve yara yerinde tam iyileşme gözlenmiştir. Nozokomiyal CAE'nın %65-70'i insizyonel CAE'dur ve izole edilen patojenlerin kaynakları sıklıkla hastanın cildinden, müköz membranlarından veya intestinal sistemden kaynaklanan endojen floradır. Özellikle stafilokok ve streptokok gibi gram pozitif mikroorganizmalar gözlenir (4, 6). Drenaj uygulanması gereken durumlarda kapalı-emici dren kullanılmalıdır. Dren, operasyon insizyonundan ayrı bir yerden yerleştirilmeli ve mümkün olan en kısa sürede çekilmelidir.(7)

Son yıllarda enfeksiyon etkeni olan mikroorganizmaların antibiyotiklere artan oranlarda direnç geliştirebildikleri göz önüne alındığında, her merkezin kendi enfeksiyon etkenlerinin dağılımını ve antimikrobiyal ajanlara duyarlılık durumlarını gösteren çalışmalarına ihtiyacı vardır. Böylece ampirik tedavilere daha kolay yön verilebilecek hem de toplam tedavi maliyetinin düşürülmesini sağlayabilecektir. Bu nedenle cerrahi alan enfeksiyonuna neden olan tüm risk faktörlerinin bilinmesi ve opere edilecek olan her hastanın için gerekli önlemlerin alınması bu enfeksiyonların insidansını azaltacaktır.

**CHEMICAL COMPOSITION ANALYSIS OF *ORIGANUM MUNZURENSE* KIT TAN
& SORGER**

Erdal Yabalak, Zuhale Emire, A. Murat Gizir

Mersin University, Faculty of Arts and Science, Department of Chemistry, Çiftlikköy Campus,
Mersin, Turkey

yabalakerdal@gmail.com

ABSTRACT

Lamiaceae is a herb family that is widely seen in Turkey [1]. Its cultures are used as drugs and foods [1,2]. Five genera of Lamiaceae family are commonly known as thyme (*Origanum* L., *Satureja* L., *Coridothymus* Rchb.f., *Thymbra* L. and *Thymus* L.). The majority of thyme taxa belong to the genus *Origanum* [3]. Thyme is mostly used as herbal tea due to its health benefits. In addition, topical parts of thyme are used in the treatment of intestinal aids, asthma, cold, rheumatism, insect bites, headaches [1]. It also possesses, antiseptic, antifungal, antibacterial, antioxidative and antimicrobial activities [4,5].

Origanum munzurense Kit Tan & Sorger (*O. munzurense*), which is belongs to Lamiace genus and regionally called Zembul, is an endemic genre and a derivative of thyme. The determination of the chemical composition of *O. munzurense* is an important issue that may allow it to be used in various areas such as drug, food, etc. and may provide its evaluation in advanced studies. Therefore, the chemical composition of *O. munzurense* was investigated in this study. GC-MS analyses of the extracts of *O. munzurense*, which are obtained by various solvents such as methanol, acetonitrile, ethanol, chloroform, tetrahydrofuran, dichloromethane and n-hexane in the soxhlet extraction method, were done. Karvacrol, linoleic acid, vitamin E, neophytadiene, palmitic acid, caryophyllene are some of the chemical compounds obtained in the extracts of *O. Munzurense*.

Keywords:

Origanum munzurense, Chemical composition, Extraction, thyme.

Acknowledgements: This work was funded by Mersin University Research Fund (Project No: BAP 2018-1-TP3-2809).

INVESTIGATION OF MINERALIZATION OF THE ANTIBIOTIC AMPICILLIN BY ECO-FRIENDLY SUBCRITICAL WATER OXIDATION METHOD

Erdal YABALAK

Mersin University, Faculty of Arts and Science, Department of Chemistry, Çiftlikköy Campus,
Mersin, Turkey

yabalakerdal@gmail.com

ABSTRACT

Pharmaceuticals have been polluting the environment, especially water sources, for decades. Even these contaminants present in low concentration in waters, they threat the human health and aquatic life. Antibiotics are the leading group of the drugs and the presence of them in the water cause to the development of antibiotic-resistant bacteria which may return to the human body and augment the health hazard [1]. Ampicillin is an antibiotic drug belonging to the β -lactam group and it finds it use in the treatment of human and veterinary diseases [2]. Due to the hazards that are caused by β -lactams pollution and their resistant structure to degradation, the treatment of drugs has gained importance. Herein, subcritical water oxidation is an eco-friendly method and provides a unique facility to overcome these hazards. It is a thermochemical process in which hydroxyl and other radical species are formed and the target pollutant is degraded by the aid of the formed radicals [3]. Furthermore, hydrogen peroxide is widely used in this method due to providing the formation of the above-mentioned radical species, especially hydroxyl radicals, and being a green oxidizing agent [1].

In this study, mineralization of ampicillin in the aqueous solution was investigated under various temperature, treatment time and concentration of hydrogen peroxide. Also, response surface methodology was used to evaluate the obtained results and to optimize the applied method. 81.59 % of total organic carbon removal was obtained at 403 K, 80 mM of oxidizing agent in the 147.3 minutes of treatment time.

Keywords: Eco-friendly, Ampicillin, Degradation, Subcritical water, Antibiotic pollution

MÜZİĞİN FASULYE BİTKİSİNİN FARKLI ORTAMLARDA BÜYÜME VE GELİŞİMİ
ÜZERİNE ETKİSİ

Dr. Öğretim. Üyesi. Yelderem AKHOUNDNEJAD^{1}*

Prof.Dr. H. Yıldız DAŞGAN²

¹Şırnak Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, İdil/ Şırnak

²Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Adana

*Sorumlu yazar

E-posta: yakhoundnejad@sirnak.edu.tr

y_akhondnejad@hotmail.com

ÖZET

Deneme 2014 yılında Çukurova Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü'nde fasulye genotipini kullanılarak iki ayrı iklim kontrollü bitki yetiştirme odalarında, İklim odalarının Özelliği (16 saat aydınlık 8 saat karanlık, Sıcaklığı gündüz 25 °C ±2 ve gece 18 °C ±2, Nem oranı: % 60-70 RH) yetiştirilmiştir. Fasulye bitkileri su kültürü ve vermikulit oratmalarında yetiştirerek gerçekleştirilmiştir. Su kültürü ve vermikulit ortamlarında genç bitki aşamasına kadar gerçekleştirilmiştir. Çalışmada fasulye Bitkilerin klasik müzik (Yann tiersen-comtine D'un Autre Ete) dinletilmiştir. Ayrıca Bitkilere her gün 11.00 - 15.00 saatleri arasında müzik dinletilmiştir. Çalışmada; Fotosentez Hızı CO₂, yaprak stoma iletkenliği, solunum Hızı, yaprak sıcaklığı, bitki boyu, yaprak sayısı, gövde çapı, bitki yeşil aksamın taze ve kuru ağırlık, kök taze ve kuru ağırlık, kök uzunluğu incelenmiştir. Ayrıca bitki boyu, yaprak sayısı ve gövde çepinde her 4 günde bir ve 5 ayrı ölçüm alınmıştır. Fotosentez Hızı CO₂, yaprak stoma iletkenliği, solunum Hızı ve yaprak Sıcaklığı ise fasulye bitkisinde tohum ekiminden 22 gün sonra ölçülmüştür. Bitkilerin Kök uzunluğu, Kök yaş ve kuru ağırlığı, Yeşil aksam taze ve kuru ağırlığı fasulye bitkisini denemesini bitirdikten sonra ölçülmüştür. Bu çalışmada, müzik üzerindeki su kültürü ve vermikulit denemisinde kendi Kontrollerine göre farklılık görülmüştür. Ayrıca müziğin etkisi iki deneme arasında da (su kültürü ve vermikulit) farklı ortamlarda da farklılık görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: müzik, *Yann tiersen-comtine D'un Autre Ete*, fasulye, Fotosentez, su kültürü, stoma

DOMATESTE YÜKSEK SICAKLIĞA DAYANIKLILIĞIN VERİM VE KALİTE
AÇIDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğretim. Üyesi. Yelderem AKHOUNDNEJAD^{1}*

Prof.Dr. H. Yıldız DAŞGAN²

¹Şırnak Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, İdil/ Şırnak

²Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Adana

*Sorumlu yazar

E-posta: yakhoundnejad@sirnak.edu.tr

y_akhondnejad@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma özellikle yaz aylarında Hava sıcaklığın yüksek olduğu bölgeler için yüksek sıcaklığa tolerant domates hatlarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. İlk yıl 131 adet domates genotipi kullanılmıştır. İkinci yıl denemelerinde, ilk yıl sonuçlarına göre seçilen 20 en dayanıklı saf hat 2 duyarlı ve 2 şahit çeşit (F₁ Hazera 5656 ve H2274) ile denemeler kurulmuştur. Her iki yılda da denemeler, kontrol ve yüksek sıcaklık olmak üzere 2 farklı dönemde ve 2 deneme şeklinde arazide yaz aylarında kurulmuştur. İlk yıl 0-5 skala değerlendirmesi, yeşil aksam taze ve kuru ağırlıkları, yaprak sıcaklığı, yaprak alan indeksi, toplam meyve ağırlığı, ortalama meyve ağırlığı ölçümleri yapılmıştır. İkinci yıl ise kontrol ve stres denemelerinde bitkilerde ve meyvelerde ölçülen, analiz edilen ve incelenen parametreler şunlardır: yeşil aksam kuru ağırlığı, toplam meyve verimi, toplam meyve sayısı, meyvede ortalama ağırlık, meyvede ortalama boy, meyve tutum oranı, meyvede ortalama çap, meyve hacmi, meyvede suda çözülebilir kuru madde (SÇKM), meyvede titre edilebilir toplam asitlik, meyvede C vitamin, meyvede pH ve EC, genotiplerin su kullanma etkinliğidir. Yüksek sıcaklık stresi altında yetiştirilen 24 adet domates genotipinde yukarıda bahsedilen parametrelerin kontrollerine göre değişimleri hesaplanmış ve bu değişimler üzerinden gerçekleştirilen tartılı derecelendirme yöntemi uygulanmıştır. Bu tartılı derecelendirmeye göre domates genotipleri en çok puan alandan en az puan alana doğru sıralanmıştır. Çalışma sonunda aday saf hatlar ortaya çıkarılmış ve aynı zamanda yüksek sıcaklık stresi taramasında kullanılan fizyolojik parametrelerinden öne çıkanlar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Solanum lycopersicum*, yüksek sıcaklık stresi, dayanıklılık, stres fizyolojisi, ıslah

İDİL BÖLGESİ ÜZÜM ÇEŞİTLERİNİN SALAMURA YAPRAK YAPIMINA
UYGUNLUĞUNUN ARAŞTIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settar ÜNAL

Murat YILDIRIM

Şırnak Üniversitesi, munal62@hotmail.com

Şırnak Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Bu çalışma; 2018 yılı gelişme döneminde yöresel çeşitlerin yapraklarının salamura yapımına uygunluğunu ortaya koymak için yürütülmüştür. Yöresel çeşitlerin salamura yapımına uygunluğunu tespit etmek için haziran ve temmuz aylarında bağcılığın yaygın olduğu köylere gidilerek her üzüm çeşidi için sürgünlerin orta bölümüne tesadüf eden, tam büyüklüklerinin 1/3-2/3' nü almış olan yapraklardan 10'ar adet sapları ile beraber alınarak naylon poşetlere konulmuş, etiket bilgileri eklenmiş ve numunelerin bozulmasını önlemek amacıyla buzluk termos içerisinde laboratuara getirilmiştir. Laboratuvarda oluşturulan 3 kişilik bir ekip ile yaprakların kalınlık, tüylülük ve dilim durumuna bakılarak salamura yapımına uygunlukları tespit edilmiş ve ayrıca fotoğrafları çekilmiştir. Yaprak dilimliliği, yaprak kalınlığı ve yaprakların tüylülüğüne göre mahalli üzüm çeşitlerinden Misabk, Mazrone, Bilbizeki, Beytilhamam, Şikari, Zerine, Sinceri, Zeyti, Zeynebi, Goglani, Raşe kewnar, Raşe gürnük, Kerküş, Tayifi (Beleki), Bahdo (Bahdoki), Bakari, Hasani, Nasiri, Payizi ve Gewra üzüm çeşitleri üzerinde yapılan değerlendirmede; Bahdo, Tayifi, Gewra ve Bakari üzüm çeşitlerine ait yaprakların salamura yapımına uygun olduğu, diğer yöresel çeşitlerin ise uygun olmadığı tespit edilmiştir. İlçede, yetiştirilen mahalli çeşitler içerisinde salamura yaprak üretimine uygun çeşitlerin bulunması, bağcılarımız için alternatif ve yeni bir gelir kaynağı olarak görülebilir ve değerlendirilebilir. Sonuç olarak; bu proje kapsamında, söz konusu bağlarda yaprak hasadı ve salamura yapımı konusunda, özellikle kadın çiftçileri daha faal hale getirmek ve üretim konusunda bilinçlendirmek için eğitim çalışmaları yer almalıdır. Gelecekte yürütülecek bir çalışma ile bağcılık yapılan köylerde salamura yapımına uygun çeşit ve/veya çeşitlerden oluşan modern anlamda yeni bağlar tesis edilerek hem salamura yapımı için hammadde sağlanmış, hem salamura yapımının tanıtımına zemin hazırlanmış, hem de geleneksel ve modern bağcılığın farklı açılardan mukayesesi yapılmış olacağından yeni bağ tesislerinde bağcılarının daha doğru kararlar almasına katkıda bulunacaktır.

Anahtar kelimeler: Bağ, Üzüm, Salamura yaprak

**İDİL/ŞIRNAK EKOLOJİSİNDE MAZRONE ÜZÜM ÇELİKLERİNDE FARKLI DİKİM
DERİNLİKLERİNİN FİDAN KALİTESİ ÜZERİNE ETKİLERİNİ ARAŞTIRMA¹**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settar ÜNAL
Şırnak Üniversitesi, munal62@hotmail.com

Gülşen KEREÇİN
Ziraat Mühendisi

ÖZET

Deneme; 2017 yılı vegetasyon döneminde yürütülmüş, çalışmada yörede en fazla yetiştirilen Mazrone üzüm çeşidine ait çelikler materyal olarak kullanılmıştır. Mazrone üzüm çeşidine ait yıllık dallardan yaklaşık olarak 40 cm boyunda hazırlanan çelikler, “Tesadüf blokları” deneme desenine göre 15 cm (yüzlek dikim), 25 cm (orta derin dikim) ve 35 cm (derin dikim) ve geleneksel dikim (şahit) olarak 4 uygulamalı ve 4 tekerrürlü olacak şekilde dikilmişlerdir. Deneme sonunda elde edilen fidanlarda sürgün özellikleri, kök özellikleri ile fidan randımanı gibi parametreler incelenmiş ve veriler JUMP 5.0.1 istatistiksel paket programında değerlendirilmiştir. Yapılan tartım ve ölçümler sonucunda;

- Sürgün gelişme seviyesi, sürgün sayısı (adet), kök sayısı (adet), fidan çapı (mm), ana sürgün kalınlığı (mm), 1. sınıf fidan randımanı ve toplam fidan randımanı (%) bakımından şahit (geleneksel dikim sistemi),
- Kök gelişme seviyesi, kök uzunluğu (cm) ile köklenme oranı (%) bakımından şahit (geleneksel dikim sistemi) ve derin dikim,
- Ana sürgün uzunluğu (cm) ve sürgün ağırlığı (g) bakımında derin dikim,
- Kök ağırlığı (g) ve ıskarta fidan oranı (%) bakımından yüzlek dikim istatistiksel anlamda % 5 seviyesinde önemli olurken
- 2. sınıf fidan randımanı (%) bakımından uygulamalar arasında istatistiksel anlamda % 5 seviyesinde önemli bir fark görülmemiştir. Sonuç olarak, geleneksel dikim şekli (şahit); incelenen özelliklerin birçoğunda istatistiksel anlamda % 5 seviyesinde diğer dikim derinliklerden elde edilen fidanlara göre üstünlük göstermiştir. Bu bağlamda geleneksel dikim sisteminde (şahit) çelikler ökçeli olarak hazırlanmaktadır. Sonuç olarak; arazide köklendirilecek asma çelik sayısını, dolayısıyla fidan randımanını önemli seviyede kısıtladığı için incelenen özellikler bakımından şahit (geleneksel dikim şekli) uygulamadan sonra en yüksek performansı sergileyen derin dikim uygulamasını tavsiye etmenin daha doğru olacağı kanaati oluşmuştur.

Anahtar kelimeler: İdil, Üzüm, Dikim derinliği

1) TUBİTAK tarafından desteklenmiştir.

**İdil/ŞIRNAK İLÇESİNİN EKONOMİK OLARAK BAĞCILIĞA UYGUNLUĞUNU İKLİM
VERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Settari Ünal

Murat Yıldırım

Şırnak Üniversitesi, munal62@hotmail.com

Şırnak Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Ülkemizde ekonomik anlamda bağcılık, Karadeniz bölgesinin aşırı yağış alan bölgeleri ile İç ve Doğu Anadolu bölgesinin çok yüksek rakımlı alanları dışında hemen her yerde yapılırken Şırnak bölgesinde, bağcılığın özellikle İdil yöresinde ön plana çıktığı görülmektedir. Bu çalışma; 2017 yılında İdil bölgesinin uzun yıllara dayalı iklim verilerinin ekonomik manada bağcılığa elverişlilik durumlarını ortaya koymak için yürütülmüştür. Bir bölgede ekonomik olarak bağcılık yapabilmek için gerekli görülen uzun yıllara ait iklim parametrelerinden yıllık ortalama sıcaklık (°C), en soğuk ay (ocak) ortalama sıcaklığı (°C), en sıcak ay (temmuz) ortalama sıcaklığı (°C), gelişme dönemi sıcaklığı (°C), etkili sıcaklık toplamı (gd), yıllık toplam yağış miktarı (mm), gelişme süresi (gün), sonbahar ilk donları, kış donları, yıllık güneşlenme süresi (saat) ve sıcaklık ile doğrudan ilişkili olan rakım (m) arasında bir paralellik bulunduğu; kışın oluşan düşük sıcaklıkların kışlık gözlerin soğuklama ihtiyacını karşılamada yeterli olduğu; ilçede gelişme döneminin uzun ve sıcaklık toplamının yüksek olmasının bölge bağcılarının her dönemde yetişebilen üzüm çeşitlerini yetiştirme imkanı tanıdığı; buna mukabil yazın oluşan yüksek sıcaklıkların, ilkbahar geç donlarının, rüzgar hızının (m/s) ve bir yağış (mm) şekli olan dolunun bağlarda zaman zaman zarar oluşturduğu; bunun yanında düşük hava nispi nemi (%) ile gelişme döneminde düşen yetersiz yağış (mm) miktarı da gelişme, ürün verim ve kalitesi üzerine olumsuz etkisi olduğu gözlenmiştir. Sonuç olarak; iklim verilerini incelediğimizde İdil ilçesinde ekonomik olarak bağcılık yapılabileceğini görürüz. Ancak, bölgenin iklim özelliğine uygun olarak modern bağcılık düşünüldüğünde, sıcaklığa ve kuraklığa dayanıklı Amerikan asma anacı seçimi yanında yazın kritik devrelerde sulama yapmanın omca gelişimi, ürün verim ve kalitesi açısından önem arz edeceğinin unutulmaması gerekir.

Anahtar Kelimeler: İdil, Bağcılık, İklim, Üzüm

**ERUH BÖLGESİNDEN TOPLANAN *ALLIUM AMPELOPRASUM* L. BİTKİSİNİN ELEMENT
İÇERİKLERİNİN ICP-MS İLE BELİRLENMESİ**

İbrahim Teğın^{1*}, Gurbet Canpolat², Mehmet Fidan³

¹*Siirt Üniversitesi, ibrahim.tegin@gmail.com*

²*Siirt Üniversitesi, gokalp.gurbet@gmail.com*

³*Siirt Üniversitesi, mfidan7384@hotmail.com*

Özet:

Allium L. (Soğan) cinsi yeryüzünde yaklaşık 850 taksona sahip olup Türkiye'de 179 (197 takson) *Allium* türü mevcuttur (Keusgen ve ark., 2011; Güner ve ark., 2012). Bir çok etnobotanik çalışmada *Allium* türlerinin farklı amaçlarla kullanıldığı rapor edilmiştir. Genel olarak, *Allium*'un tüm bitki kısımları insanlar tarafından tüketilebilmekte (tohumlar hariç) (Fritsch ve Friesen, 2002).

Bu çalışma kapsamında, Eruh'un yüksek kesimlerinden toplanan *Allium ampeloprasum* L. bitkisinin element analizi ICP-MS ile yapılmıştır. Bu bitkide bulunan Li, B, Na, Mg, Al, P, K, Ca, Cr, Mn, Fe, Co, N, Cu, Zn, Ga, As, Se, Sr, Ag, Cd, Ba, La, Ce, Pb ve'un en yüksek değerleri sırasıyla 0,76±0,09, 17,38±6,16, 59,35±20,35, 1473,81±0,24, 636,67±0,09, 1253,76±0,14, 1554,25±3,24, 4353,59±0,02, 4,68±1,04, 38,58±9,01, 994,06±0,15, 0,90±0,02, 5,03±0,47, 4,22±1,02, 20,53±1,57, 2,97±0,53, 0,48±0,07, 84,53±6,76, 11,92±1,33, 3,83±0,12, 0,40±0,03, 1,51±0,12,5, 44±1,27, 0,50±0,13, 0,94±0,13 ve 0,79±0,16 mg/L olarak bulunurken; In, Sn, Sb, Pt, Tl ve Bi değerleri 80,29±0,02, 63,74±0,01, 194,93±0,04, 13,23±0,00, 11,97±0,00 ve 7,32±0,00 µg/ L olarak bulunmuştur.

Anahtar Sözcük: *Allium ampeloprasum*, metal, ICP-MS, Siirt

**Siirt Bayraktepe (Çöl) Tuzlu Alanda Dağılım Gösteren *Crypsis schoenoides* (L.) Lam'ın
Antioksidan Kapasitesi ve Toplam Fenolik İçeriğinin Belirlenmesi**

İbrahim Teğın^{1*}, Gurbet Canpolat², Mehmet Fidan³

¹*Siirt Üniversitesi, ibrahim.tegin@gmail.com*

²*Siirt Üniversitesi, gokalp.gurbet@gmail.com*

³*Siirt Üniversitesi, mfidan7384@hotmail.com*

Özet:

Crypsis schoenoides (L.) Lam. Bozkır bölgesinden meşe ormanlarına kadar sporadik olarak bulunabilen tek yıllık bir halofid türdür. Bataklık alanlar, yüzülebilir alanlar, tuzlu topraklar, geçici olarak su altında kalan alanlar, humus içeriği çok düşük alanlarda yetişir (Simeanu, 2003). *Eragrostis aegyptiaca* (Willd.) Delile, *Fimbristylis umbellata* (Forsk.) Bub. ve *Crypsis schoenoides* gibi çimler, su baskını sonrası Nasser Gölü'nün kıyısındaki hayvancılık için ana otlama kaynağıdır (Badri ve Hamed, 2000). *Crypsis* Poaceae familyasının bir cinsi olup Türkiye'de 7 taksonu bulunmaktadır (Güner ve ark., 2012).

Bu çalışmada, *Crypsis schoenoides*'in metanol ile hazırlanan ekstraksiyonlarının analizi sonucunda; % DPPH 60,50, toplam fenolik içerik 12,16 mg Gallik/mL_{ekstre} olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca fenolik bileşiklerin kimyasal bileşimi LC-MS / MS cihazı ile belirlenmiştir. Analiz edilen 27 fenolik bileşik arasında 14 fenolik bileşik kalitatif ve kantitatif olarak belirlenmiştir. Bunlar; Quinic asit (21156,22 ± 1015,50 µg g⁻¹), Malik asit (13266,00 ± 703,10 µg g⁻¹), tr-Aconitic asit (11,10 ± 0,54 µg g⁻¹), Gallik asit (10,95 ± 0,56 µg g⁻¹), Protocatekuik asit (529,29 ± 26,99 µg g⁻¹), Tannik asit (330,61 ± 16,86 µg g⁻¹), tr-Coffeik asit (1,85 ± 0,10 µg g⁻¹), Vanilin (2,19 ± 0,11 µg g⁻¹), p-Coumarikacid (112,85 ± 5,76 µg g⁻¹), Hiperosid (241,00 ± 11,81 µg g⁻¹), Quercetin (193,42 ± 13,73 µg g⁻¹), Kaempferol (1,72 ± 0,09 µg g⁻¹), Hesperetin (10,00 ± 0,53 µg g⁻¹) ve Rhamnetin (68,26 ± 4,16 µg g⁻¹) olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Crypsis schoenoides* (L.) Lam, Toplam fenolik, DPPH, fenolik bileşikler

**STUDY ON DNA BINDING PROPERTIES OF MN (NADH)₂ (H₂O)₄ AND CD (NADH)₂ (H₂O)₄
COMPLEXES CONTAINING NICOTINIC ACID**

Dr. Öğr. Üyesi Ali ARSLANTAŞ¹, Prof. Dr. Kadir Alparslan DEVRİM² Prof. Dr. Dursun Ali
KÖSE*

1 *Biomedical Engineering Department, School of Engineering, Karabuk University, 78050, Karabuk,
Turkey E-mail: arsoz33@gmail.com

2 Department of Biochemistry, Faculty of Veterinary Medicine, Kırıkkale University,
15030 Kırıkkale, Turkey

3 Department of Chemistry, Faculty of Arts and Sciences, Hitit University,
Çorum, Turkey

ABSTRACT

DNA binding properties of previously synthesized Mn (NADH)₂ (H₂O)₄ and Cd (NADH)₂ (H₂O)₄ complexes bearing nicotinic acid ligands were studied using UV/Vis absorption spectroscopy and gel electrophoresis [1]. UV/Vis absorption spectra studies showed that Mn (NADH)₂ (H₂O)₄ and Cd (NADH)₂ (H₂O)₄ complexes interact with lamda DNA. In addition to above technique, gel electrophoresis experiment was carried out to investigate DNA binding of the complexes. The results of this method showed that the complexes interacts with DNA via intercalation binding [2]. As a result, the compounds binds to DNA through intercalative binding.

Keywords: Nicotinic acid, DNA binding, UV/Vis spectroscopy, gel electrophoresis

**ŞIRNAK İLİ VE ÇEVRESİNDE GÖRÜLEN ÖNEMLİ BAL ARISI HASTALIK VE
ZARARLILARI**

Doktor Öğretim Üyesi Mustafa RÜSTEMOĞLU

Şırnak Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

mrustemoglu@sirnak.edu.tr

ÖZET

Ürettiği bal, arı sütü, mum, arı zehri ve bitkilerden topladığı polen ve propolisin yanında birçok çiçekli bitkinin polinasyonunu sağlamsı Bal arısını (*Apis mellifera L.*) hem bitkisel üretimde hem de hayvansal üretim de çok önemli organizma haline getirmiştir. Bal arısı sağlığı özellikle son günlerde dünya genelinde önemli bir konu olmuştur. Şırnak ilin genelinde yapılan bu çalışmada arıların yaşamlarını, üretimlerini etkileyen ve aynı zamanda ani ölümlerine de neden olan bazı hastalık ve zararlıların varlığı araştırılmıştır. Bu çalışmada 20 arılıkta bal arısı virüsleri (Deforme kanat virüsü (*Deformed wing virus*; DWV), Siyah kraliçe hücre virüsü (*Black queen cell virus*; BQCV), Torba yavru çürüklüğü virüsü (*Sacbrood virus*; SBV), Akut arı felç virüsü (*Acute bee paralysis virus*; ABPV) ve *Varroa destructor* dış parazit akarının varlığı ve yaygınlığı araştırılmıştır. Bal arısı virüslerinin varlığı Real Time RT-PCR yolu ile ortaya koyulurken *V. destructor*'ın varlığı mikroskopik ve makroskopik yöntemlerle ortaya konulmuştur. Çalışmanın konusu olan bütün arılıklarda *V. destructor* akarına ve Deformed wing virus'ne rastlanmıştır. Diğer virüsler ise sırasıyla; *Black queen cell virus* arılıkların %80'inde *Sacbrood virus* arılıkların %60'ında ve *Acute bee paralysis virus*'üne arılıkların %35 rastlanmıştır. Bu çalışmayla beraber bu virüslerin Şırnak ilindeki varlığı ilk defa ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şırnak, Bal arısı Hastalıkları, *V. destructor*, Virüs

KOREAN CULTURE: INTERCULTURAL COMMUNICATIONS

Samira KHADHRAOUI

Sangmyung University, Seoul, Korea

Korea has been known as a "reclusive kingdom" for hundreds of years. No less, to a certain extent on the peninsula there have always been trade relations and immigration of the population. Cultural artifacts and ancient records indicate that intercultural exchange often took place there, mass migration of tribes from China was carried out, settlements of Arab merchants were established and South-East Asians stayed. In fact, the city of Gyeongju, the capital of the state of Silla in the south-eastern part of the peninsula, was the eastern terminal of the Silk Road, a trade route that ran from Europe through the Asian continent.

In recent times, South Korea, as part of the global community, provides an opportunity to get acquainted with its people, products of production and their culture. The average South Korean student, for example, largely depends on his smartphone, which he communicates with people from other countries, learns English or another foreign language, dreaming of seeing the world.

In many respects, electronic communication is modern equivalent of the Silk Road. South Korea is one of the most advanced countries in the world in the field of Internet access. Its information highway is very wide and leads to far-reaching consequences. Koreans exchange their thoughts, experience and knowledge with people from other countries of the world through such channels of communication, contributing to the development of Korean culture, which is passed on from generation to generation.

Throughout history, cultural exchange has always been a key element in international relations. This trend will remain uninterrupted in today's increasingly interconnected world. South Korean pop songs (C-pop), movies and television series have garnered a lot of devoted foreign fans thanks to the Korean wave (or "hull"). In turn, South Korea continues to absorb the cultural values of other peoples.

Keywords: South Korean Culture, Globalization, Communication

KÖMÜR ÜRETİMİNDE YANGINLA MÜCADELE

Rahmi. Kocaman¹, Barış Bilgen², Birsen KOCAMAN³

Maden İşleri Genel Müdürlüğü,
rkocaman074@hotmail.com¹, bkocaman74@gmail.com², brsbilgen@hotmail.com³

Serdar Cem Boztaş

MS Teknik Mühendislik ve Danışmanlık, serdarcem@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Cihan DOĞRUÖZ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, cihan.dogruoz@dpu.edu.tr

ÖZET

Yeraltı üretim yöntemi ile kömür çıkarma esnasında yangın olayının çıkması en önemli sorunlardan biridir. Yangın başladığı zaman önceden hazırlanan yangın yönergesine göre hemen önlem alınarak, kontrol altına alınıp söndürülmesi gerekir. Yangınla ilgili mücadeleyi dört aşamada değerlendirebiliriz. İlk olarak Üretime başlamadan havza bazlı yangınla ilgili araştırma yapmamız gerekir. İkinci olarak üretim planlaması aşamasında yangın olasılığına göre üretim planlaması yapmamız gerekir. Üretim faaliyetleri aşamasında yangınla mücadele çalışmalarını belirlenmesi gerekir. Son olarak da üretim faaliyetlerini sonlandırdıktan sonra yangınla nasıl mücadele edileceği ile ilgili planlama yapılması gerekir. İşletme projesi hazırlanırken üretim şeklinin yeraltı üretim yöntemi seçildiği zaman ön hazırlık çalışması ve planlama çok önem arz etmektedir hazırlanacak projede yangın olasılıklarının değerlendirilip üretim yöntemi seçimi, tahkimat sistemleri, ocak tasarımının belirlenmesi gerekir. Yangın çıkma olasılığında da yapılması gerekenlerin önceden belirlemek yangınla ilgili mücadelenin detaylandırılması gerekir. Ocak yangınları üretimi doğrudan etkilemektedir. Üretim faaliyetlerini sonlandırmak zorunda kalılabilmektedir. Faaliyetlere ara verildiği için taahhütler yerine edilmediğinden maddi zararlara yol açmakta Kömür üretimine bağlı faaliyetlerde durmaktadır. (enerji üretimi gibi) yangına ilgili ilk yatırımlar pahalı olsa da yapılması gerekir. Bu Bildiride kömür üretiminde yangınla mücadele konusuna dikkat çekerek önleme kültürünün öncelikli olduğunu vurgulamaya çalıştık. Birinci önceliğimizin yangın oluşma ortamının her yönüyle incelenip önlemleri üretime başlamadan almak ve yangın senaryoları oluşturup önlem alınmasını sağlamak olduğunu vurgulamaya çalışmayı amaçlanmıştır

Anahtar Kelimeler: Ocak Yangınları, kömür, yangınla mücadele, üretim

**154 KV’LUK VAN TRANSFORMATÖR MERKEZİNDE ÜÇ FAZ KISA DEVRE
ARIZASININ ANALİZİ VE SİMÜLASYONU**

Prof. Dr. Sabir RÜSTEMLİ

Bitlis Eren Üniversitesi, srustemli@beu.edu.tr

Arş. Gör. Mustafa AKDAĞ

Bitlis Eren Üniversitesi, makdag@beu.edu.tr

Yük. Müh. İlter DEMİR

TEİAŞ Van Bölge müdürlüğü, srustemli@beu.edu.tr

Özet

Elektrik şebekesini meydana getiren hatların, cihazların, transformatörlerin, ölçü transformatörlerinin, kesicilerin, ayırıcıların, sigortaların ve benzeri şebeke elemanlarının seçimine ve şebekeyi arızalı kısımlardan ayıracak koruma sistemlerinin kurulmasına yardımcı olacak kısa devre akımının değerinin ve değişiminin bilinmesine ihtiyaç vardır. Bu çalışmada 154 kV’luk Van Transformatör Merkezinde olması muhtemel üç faz kısa devre akımlarının gerçek parametrelerle MATLAB Simulink programı kullanılarak modellenmesi yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: 3-Faz kısa Devre, Enerji İletim Sistemleri, Van.

**AKIM TRAFOSUNUN ENERJİ İLETİM HATLARINDA OLUŞAN ARIZALARIN
YERLERİNİN BELİRLENMESİNDEKİ ETKİSİ**

Arş. Gör. Mustafa AKDAĞ

Bitlis Eren Üniversitesi, makdag@beu.edu.tr

Prof. Dr. Mehmet Salih MAMIŞ

İnönü Üniversitesi, msalihmamis@gmail.com

Prof. Dr. Sabir RÜSTEMLİ

Bitlis Eren Üniversitesi, srustemli@beu.edu.tr

Özet:

Bu çalışmada Enerji İletim Sistemlerindeki (EİS) geleneksel akım trafolarının, 3-faz kısa devre ve faz-toprak arıza durumunda, yüksek frekans tepkisi ATP’de (Alternative Transient Program) yapılan simülasyonlar ile belirlenmiştir. Arızalara ait primer ve sekonder akım dalga formları ve bunların frekans spektrumları akım trafolarının Enerji İletim Hattı (EİH) arızalarında oluşan yüksek frekansları geçirdiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Akım Trafosu, Yüksek Frekans Modeli, İletim hattı Arızaları

**BAZI LİNEER OLMAYAN EVOLÜSYON DENKLEMLERİN TAM TEK DALGA
ÇÖZÜMLERİNİN GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METOT İLE ÇÖZÜMÜ**

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa MIZRAK
Şırnak Üniversitesi, mmizrak@sirnak.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Genişletilmiş Direkt Cebirsel Metot kullanılarak 4.mertebeden Boussinesq Denklemi, Gelişmiş Boussinesq Denklemi ve Genelleştirilmiş Zakharov- Kuznetsov Denklemine ilerleyen dalga çözümleri elde edilmiştir. 4.mertebeden Boussinesq Denklemi, Gelişmiş Boussinesq Denklemi, Genelleştirilmiş Zakharov- Kuznetsov Denklemi için elde edilen tüm çözümler tam çözüm olup, bu çözümlerin dalga hareketi grafiklerle gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genişletilmiş Cebirsel Metot, İlerleyen Dalga Çözümleri, 4.mertebeden Boussinesq Denklemi, Gelişmiş Boussinesq Denklemi, Genelleştirilmiş Zakharov- Kuznetsov Denklemi

**GENİŞLETİLMİŞ DİREKT CEBİRSEL METODUN BAZI LİNEER OLMAYAN İKİLİ
DENKLEM SİSTEMLERİNİN TAM ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİNDE
UYGULANMASI**

Dr. Öğretim Üyesi Mustafa MIZRAK
Şırnak Üniversitesi, mmizrak@sirnak.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada Yeni İkili Konno-Oono Denklemi, İkili Boussinesq–Burger Denklemi ve Lineer olmayan Bogoyavlenskii Denklemlerinin tam ilerleyen dalga çözümlerini elde etmek için Genişletilmiş Direkt Cebirsel Metodu kullanıldı. Genişletilmiş Direkt Cebirsel Metodu kullanılarak Yeni İkili Konno-Oono Denklemi, İkili Boussinesq–Burger Denklemi ve Lineer olmayan Bogoyavlenskii Denklemlerinin yeni tam çözümleri elde edilmiştir. Ayrıca bu çözümlerin dalga hareketi grafiklerle gösterilmiştir. Bu metot ile daha fazla sayıda ikili denklem sistemi çözülebilir.

Anahtar Kelimeler: Genişletilmiş Cebirsel Metot, İlerleyen Dalga Çözümleri, Yeni İkili Konno-Oono Denklemi, İkili Boussinesq–Burger Denklemi, Lineer olmayan Bogoyavlenskii Denklemleri

**A. S. EXUPERY’NİN KÜÇÜK PRENS ADLI ESERİNDE MODERNİZME YÖNELİK
BİR SORGULAMA**

Dr. Öğr. Üye. Sevra FIRINCIOĞULLARI

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi,

sevrafirinci@gmail.com

ÖZET

Klasik masal olarak bilinen Exupery’nin *Küçük Prens* adlı eseri, modern insanın yiten değerlerine ve yozlaşan modern yaşama ilişkin derin sorgulamaları içermektedir. Masal aynı zamanda bir çocuğun gözüden yetişkinlerin yabancılaşmış yaşamına yönelik eleştirileriyle evrensel insanlık değerlerini hatırlatan mesajları içinde barındırmakta, bir çocuğun bozulmamış saflığı üzerinden yozlaşma, yabancılaşma ve yiten değerlere ilişkin derin bir bakış olanağı sunmaktadır. Eserde, paraya yüklenen büyük değer, güç, kibir, gerçek sevginin yitimi, zamanın ve yaşamın farkına vararak değerli ilişkiler kurma ve zenginliğin değişen anlamı üzerine farklı gerçekliklere değinilmiştir. Ana karakterin yolculuğu üzerinden modern çağın evrensel sorunlarına yönelik eleştirel bir bakışın eserde sunulduğunu belirtmek mümkündür.

Küçük Prens yolculuğu esnasında farklı gezegenleri ziyareti eder. Uğradığı her gezegende farklı bir insanla karşılaşır. Bu insanlar modern çağın temel değerlerini sorgulatan birer prototip olarak çizilmiştir. Küçük Prens’in karşısına çıkan her kimlik onu modern çağın değişen insani değerlerini düşünmeye davet eder niteliktedir. Bir gezegende yalnızlığı bir diğerinde kibir ve gücü, bir sonrakinde para ve paraya yüklenen değer üzerinden manevi alandaki çözülmeye tanık olur.

Çalışmada yöntem; olay örgüsü içinde yolculuğuna devam eden ana karakterin tanık olduklarını iç monologlarıyla eleştirisi üzerinden yapılan simgesel bir okuma ile gerçekleştirilmiştir. Simgenin modern çağın genel problemlerini yaratan gerçekliklerin kritiğini mümkün kılan diğer simgelerle her karşılaşması modernizmin yozlaşan değerleri ve bunların yarattığı sosyal problemlere yönelik bir eleştiriyi ortaya koymaktadır.

Edebiyat sosyolojisi alanında yapılan bu çalışmada modern çağın temel sorunlarına etkili bir eleştiri sunan klasik bir masal üzerinden analiz yapmak amaçlanmıştır. Aynı zamanda yetişkinlerin yozlaşan dünyasına bir çocuk masalı üzerinden bakarak temel değerlerin modern çağ sorunlarıyla bağına dikkat çekmek hedeflenmiştir. Çalışma bulguları modern çağın sosyal problemlerinin masalda belirtilen yitik evrensel değerlerle ilgili olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: Modernizm, yabancılaşma, yozlaşma, edebiyat sosyolojisi

BİR ÇOCUK MASALINDA ADALET

Dr. Öğr. Üye. Sevrâ FIRINCIOĞULLARI

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

sevrafirinci@gmail.com

ÖZET

Çocuk masalı olarak da bilinen dünyaca ünlü klasik José Mauro De Vasconcelos'un “*Şeker Portakalı*” eserinde bir çocuğun zamanla sarsılan adalet duygusu işlenmiştir. Bilindiği gibi adalet doğuştan getirilen doğal bir histir ve insanın ruhsal dünyası dahil olmak üzere tüm yaşamı ve ilişkilerini etkileyen bir gerçekliktir. Bu duygunun sarsılması ile birlikte insanın önce ruhsal dünyası, tutumları ve ardından ilişkilerinin bu temel güven kaybına bağlı olarak zedeleneceği açıktır. Yapılan psikiyatrik araştırmalar bu güven duygusunun kaybı ve doğal adalet hissini sarsılmasına bağlı olarak insanda çeşitli yıkıcılık eğilimlerinin de ortaya çıkabildiğini göstermiştir. Bu çerçevede adalet duygusunun zedelenmesinin sosyalleşme sürecinde karşılaşılan adaletsiz tutumlara bağlı olarak gerçekleşebildiği ve bunun bireyin kurduğu tüm insani ilişkileri de olumsuz bir biçimde etkileyebildiğini söylemek mümkündür. José Mauro De Vasconcelos'un *Şeker Portakalı* eseri bir çocuğun gözleriyle yetişkin dünyasına bakmakta ve doğal adalet hissini bir çocuğun kalbinde ve benliğinde yarattığı kırılmayı iç monologları ve diğer karakterlerle diyalogları bağlamında ortaya koymaktadır.

Eserin başından sonuna kadar ana karakter Zeze'nin olay örgüsündeki yolculuğu temelinde, yetişkin dünyasında fark edilmeyen çocukluk ve çocukluğa özgü temel adalet duygusunun sarsılması kaleme alınmıştır. Roman bu yönüyle, adalet, vicdan, saflık, sarsılan adalet, doğal adalet duygusu ve çocukluğa dair önemli mesajlar içermektedir. Eserin çocuk ve yetişkinlere yönelik bir tarzda kaleme alınması kadar konunun dünyadaki temel gerçek olan adalete vurgu yapması eseri incelenmeye değer kılmaktadır. Aynı zamanda yoksulluk, vicdan, empati ve insani değer anlamında oldukça derin insan ilişkilerinin incelendiği romanın okuyucuya verdiği mesaj ve edebi derinlik bu çalışma için seçilmesinde etkili olmuştur. Edebiyat sosyolojisi alanında hazırlanmış olan bu çalışmada kullanılan yöntem; ana karakter Zeze'nin yetişkinlerin tutumlarıyla her karşılaştığında içsel dünyası çerçevesinde sarsıntıya uğrayan adalet algısının değişimine ilişkin simgesel bir okumadır. Çalışmanın bulguları çocukluk döneminde sarsılan adalet duygusunun insanın tüm vicdan gelişimini, yaşamını ve ilişkilerini derinden etkilediği yönündedir.

Anahtar kelimeler: Adalet, değer, vicdan, empati, edebiyat sosyolojisi

**İŞVEREN MARKASININ ÇALIŞANLARIN İŞ MEMNUNİYETİNE ETKİSİ: KOBİLERDE
BİR ARAŞTIRMA**

Leman KUZU

İstanbul Gelişim Üniversitesi Doktora Öğrencisi

leman.kuzu@hotmail.com

ÖZET

Globalleşmenin getirdiği rekabet koşulları işletmeleri yeniden şekillendirmektedir. İşletmeler ağırlaşan koşullar karşısında varlıklarını sürdürebilmek ve karlılıklarını artırmak maksadıyla verimliliklerini artırıcı önlemlere başvurmaktadırlar. İşletmenin verimlilik artırıcı önlemlerinden önde geleni nitelikli personeli çekmek ve elindeki nitelikli personelin de işletmede tutmaktır. Nitelikli personel açısından işletmeyi cazip kılmak işveren markası kavramının doğmasına yol açmıştır. Pozitif işveren markası imajına sahip işletmeler nitelikli işgücü açısından cazibe merkezi olabilmektedir. Aynı şekilde işletmenin elindeki nitelikli işgücünü işletmede tutabilmesi açısından da işveren markası önem arz etmektedir. Pozitif işveren markası imajına sahip işletmelerde çalışanların pozitif iş memnuniyetine sahip oldukları düşünülmektedir. Bu çalışmada özellikle çalışanların buldukları işletmenin işveren markası algısının iş memnuniyetlerine etkisi araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşveren markası, iş memnuniyeti, işletme, işgören

TÜRKİYE'DE BÜTÇE AÇIKLARININ TEMEL MAKROEKONOMİKDEĞİŞKENLER
ÜZERİNE ETKİSİ
(1980-2015 TÜRKİYE UYGULAMASI)

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK
salihozturk@nku.edu.tr
NKÜ İİBF İktisat Bölümü

Safiye SÜRME
surmendeniz24@gmail.com
NKÜ SBE İktisat ABD

ÖZET

Bu çalışma Türkiye’de (1984-2015) yıllarını kapsayan 31 yıllık dönemde kamu açığı ,cari açık ve işsizlik arasındaki nedensellik bağımlı yıllık veriler ile otoregresif bir model çerçevesinde ele alınmıştır. Uygulanan toda yamamoto nedensellik analizi ile işsizlikten bütçe açığına doğru nedensellik ilişkisi bulunmamıştır. Bütçe açığından işsizliğe doğru ise güçlü bir nedensellik söz konusudur. Bu test bağlamında cari açık ve kamu açığı arasında çift taraflı bir nedensellik ilişkisinin varlığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşsizlik,Cari Açık ve Bütçe Açığı Toda Yamamoto Nedensellik.

BASIC MACROECONOMIC VARIABLES THE IMPACT OF BUDGET DEFICIT IN
TURKEY (1980-2015 TURKEY CASE)

ABSTRACT

In this study ,the causal relationship between the public deficit and the current account deficit in Turkey (1984-2015) for 31 years is covered by an autoregressive model with annual data. There was no causation relation between the applied toda yamamoto causality analysis and unemployment from unemployment to the budget deficit. From the budget deficit to unemployment, there is a strong causation. In the context of this test, there is a bilateral causality **relationship between the current deficit and the public deficit.**

Keywords: Unemployment, Current Account Deficit And Budget Deficit

KAYIT DIŞI EKONOMİNİN TAHMİNİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ
ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (1980-2017)

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK
salihozturk@nku.edu.tr
NKÜ İİBF İktisat Bölümü

Hakan YORULMAZ
hakanyor@hotmail.com
NKÜ SBE İktisat ABD

ÖZET

Bu çalışmada Fiege'nin geliştirilmiş parasal oran yöntemi kullanılarak Türkiye'de 1980 – 2017 yılları arasındaki kayıt dışı ekonominin büyüklüğü tahmin edildikten sonra kayıt dışı ekonomi ile büyüme arasındaki ilişki test edilmiştir. Geliştirilmiş parasal oran yöntemine göre Türkiye'de kayıt dışı ekonominin büyüklüğü yıllara göre % 2 ile % 161 arasında değişen değerler aldığı görülmektedir. Bulgulara göre ADF ve PP birim kök testleri uygulandıktan sonra Johansen eş-bütünleşme testi ile serilerimizin uzun dönem ilişkili oldukları saptanmıştır. Granger Nedensellik testi ile de kayıt dışı ekonomiden büyümeye doğru bir nedensellik ilişkisi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Parasal Oran Yöntemi, Kayıt Dışı Ekonomi, Büyüme, Johansen Eşbütünleşme Testi, Granger Nedensellik Testi

ESTIMATION OF UNRECORDED ECONOMY AND THE EFFECTS ON ECONOMIC GROWTH: A CASE STUDY OF TURKEY (1980-2017)

ABSTRACT

In this study, after estimation of the size of unrecorded economy in Turkey between years of 1980 and 2017, by using Fiege's enhanced monetary rate method, the relation between unrecorded economy and growth was tested. According to enhanced monetary rate method, size of unrecorded economy in Turkey was changed between %2 - % 161 by the years 1980 -2017. According to findings, after ADF and PP unit root tests were applied, by using Johansen cointegration test, our series are related in long-term. By using Granger causality test, it is determined that there is causality relationship from unrecorded economy to growth.

Key Words: Monetary Rate Method, Unrecorded Economy, Growth, Johansen Cointegration Test, Granger Causality Test.

**KURUMSAL İŞLETMELERDE DEMOKRATİK LİDERLİĞİN ÖRGÜTSEL SİNİZME
ETKİSİ: BORSADA İŞLEM GÖREN İLK 100 FİRMA ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA**

Nadire KANTARCIOĞLU

İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doktora Öğrencisi

nadirekantar@hotmail.com

ÖZET

Kurumsal işletmelerde verimliliği artırıcı önlemler liderlik konusuna bakışa da yeni açılımlar kazandırmıştır. Geçmişin otokratik yönetim anlayışı, işgörene daha fazla kulak veren, işgörenin ihtiyaçlarını önemseyen bir liderlik anlayışına evrilmiştir. İşgören ile güçlü iletişimin, yönetimi ve giderek verimliliği artırdığı görülmüştür. Gelişen süreç yöneticilik ile liderlik arasındaki farkı da ortaya koymuştur. Yüksek hedefli ve gelişime açık işletmelerin yöneticiliğın ötesinde “liderlik” vasfını öne çıkardıkları görülmektedir. Astlarını karar ve yönetim süreçlerine dahil eden demokratik liderlik anlayışı her alanda olmasa da başarılı sonuçlara sebep olmuştur. İşgörenin, çalıştığı işletmeye ve işletme yönetimine karşı geliştirdiği güvensizlik, bunun sonucunda çalışmaya olan isteksizlik olarak kısaca tanımlanabilecek olan örgütsel sinizm, çağdaş yönetim sorunlarının başında gelmektedir. Bir savunma mekanizması olarak da görülebilecek sinizm beraberinde, işgörene umutsuzluk ve hayal kırıklığı da getirmektedir. İşgören verimini ve bundan doğan işletme verimini büyük ölçüde etkileyen örgütsel sinizmi önlemenin yollarından birisi olarak da liderlik anlayışının geldiği düşünülmektedir.

Borsada işlem gören ilk 100 firma üzerinde yapılan bu araştırmada işletmelerdeki demokratik liderliğin örgütsel sinizm üzerindeki etkisi ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demokratik liderlik, örgütsel sinizm, kurumsal işletme, kurumsallık, borsa.

SA 8000 SOSYAL SORUMLULUK STANDARDI: KAVRAMSAL BİR ÇERÇEVE

Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ffatmaayilmaz@gmail.com

ÖZET

Dünyada süre gelen değişimler ve yapılan araştırmalar iş hayatını ve işverenlerin işgörenlere bakış açılarını değiştirmektedir. Her geçen gün gelişen ve globalleşen dünyada rekabet koşulları da hızla değişmeye başlamıştır. Fiyat ve kalitenin malın değerini belirlediği günlerden, fiyat ve kalitenin yanı sıra hizmet özellikleri, müşteri memnuniyeti kriterleri ve sosyal uygunluk koşullarının aranan bir özellik olduğu günlere gelinmiştir. Çünkü artık bilinçli tüketici insani olmayan koşullarda çalışıp, haklarını alamayan işçinin ürettiği ve çocuk işçinin çalıştırıldığı işletmelerin ürettiği mal ve hizmetleri kullanmak istememektedir. Bu durum işletmeler için bir takım sosyal uygunluk şartlarını getirme zorunluluğu doğurmaktadır. Dünyada önemli bir standart halini alan SA 8000 standardı bunlardan biridir ve bu standardın kavramsal çerçevesi mevcut bildirinin konusunu oluşturmaktadır.

SA 8000 Sosyal Sorumluluk standardı; 1996 yılında hazırlanan ve 1997 yılında çalışanların haklarını garanti altına almayı amaçlamak için yayınlanmış uluslar arası bir standarttır. Bu standart; işletmeleri, tedarikçileri ve bunlara bağlı tüm çalışma koşullarının iyi düzeyde olmasını amaçlamaktadır ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) sözleşmelerini, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini, Çocuk Hakları Sözleşmesini ve ulusal yasaları temel alan bir standarttır. SA 8000, insan kaynaklarına yapılan ve bir süre sonra yüksek verimlilik ve moral olarak işletmeye geri dönecek olan bir yatırım olarak değerlendirilebilmektedir. SA 8000, iyileşen çalışma koşullarıyla birlikte işgören verimliliğini, ürün ve hizmet kalitesini, müşteri memnuniyetini ve işletmenin toplumdaki saygınlığını arttıracak önemli bir rekabet üstünlüğü ve insan haklarına daha saygılı bir iş dünyasının oluşturulmasına yapılacak anlamlı bir katkı olarak değerlendirilmektedir. SA 8000 Standardı'nın ülkemizde kabul edilip yaygınlaştırılmasında, işgören sendikalarının yanı sıra, tüketici derneklerine, meslek örgütlerine, ticaret ve sanayi odalarına, medyaya ve ülkemizin saygın işletmelerine büyük görevler düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: SA 8000, Sosyal Sorumluluk, Çocuk İşgören

**İŞLETMELERDE ÇALIŞAN SAYISINA GÖRE İTHALAT VE İHRACATIN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ffatmaayilmaz@gmail.com

ÖZET

İhtiyaçların sonsuz ve kaynakların kıt oluşu insanların birbirleriyle mübadele ilişkisi kurmasına yol açmaktadır. Devletler ise belli malları üretememesi veya ihtiyaçları karşılamaya yeterli olmaması durumunda dış ticarete gereksinim duymaktadırlar. İhtiyaçlarını karşılayacak doğal kaynağa sahip olmayan ülkeler, doğal kaynak yönünden zengin ülkelerle alışverişte bulunurlar ve bu alışveriş ticareti doğurmaktadır. Ülkelerin birbirleriyle alışverişte bulunmaları ithalat ve ihracat yönünde gerçekleşmektedir. İthalat kavramı mevcut ülkenin dış devletlerden mal getirme ya da satın almasıdır. İthalat bir ülkenin başka ülkelerde üretilmiş malları yürürlükteki mevzuat çerçevesinde satın alma işlemi olarak da tanımlanabilmektedir. İhracat ise bir malın veya değerın yürürlükteki ihracat ve gümrük mevzuatına uygun şekilde fiili olarak yurtdışı edilmesi ve kambiyo mevzuatına göre bedelinin yurda getirilmesidir. İhracat; kıt döviz kaynaklarını sağlamada, bir ülkenin büyüme sürecinde oldukça önemlidir. İhracat ve ithalat bir ülke ticaretinde kaçınılmaz ticaret türleridir. Bir ülkede ihracat da, ithalat da olacaktır. Arzu edilen durum, ihracatın, ithalattan fazla olması yani dış ticaret fazlasının ortaya çıkmasıdır. Aksi durumda, yani ithalatın ihracattan fazla olması durumunda dış ticaret açığı ortaya çıkmaktadır. Az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde ithalat, ihracata göre fazla olup bu ülkelerde dış ticaret açığı ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2012-2016 dönemi verileri kapsamında işletmelerin çalışan sayıları dikkate alınarak ithalat ve ihracatın değerlendirilmesidir. Bu çalışmada işletmelerin dış ticaret rakamlarının 5 yılda nasıl bir değişim gösterdiği çalışan sayısı açısından incelenmiştir. Sonuç olarak çalışan sayısının 250 ve üzeri olduğu işletmelerde ithalat ve ihracat rakamlarının da en yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İthalat, İhracat, Çalışan Sayısı, TÜİK

İŞLETMELERDE SOSYAL İLİŞKİ BİÇİMLERİ

Dr. Öğr. Gör. Fatma YILMAZ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, ffatmaayilmaz@gmail.com

ÖZET

Sosyal ilişki, kişinin veya grubun kendi dışındaki birey ve mevcut grupların bir takım beklenti ve davranışlarını hesaplayarak sürdürmekte olduğu ilişkilere dayalı etkileşimlerdir. Kurumsal ilişki ve ilişkiler, belirli norm ve değerler çevresinde yürütülen ve çeşitli yaptırımları olan ilişkilerden oluşmaktadır. Kurumsal ilişkiler, birtakım amaçların gerçekleşmesinde örgütsel yapılarda bir araç olarak kullanılabilir. Sosyal ilişki biçimleri; cemaat ve cemiyet tipi ilişki biçimleri, birincil ve ikincil ilişki biçimleri, formel (biçimsel, resmi) ve informel (gayri-resmi, biçimsel olmayan) ilişkiler, biçiminde sınıflandırılmaktadır.

Toplum yapısı içinde işletmeler, sosyal gruplar vasıtasıyla önem kazanmaktadır. Sosyal gruplar belirli bir beklenti ve çeşitli ihtiyaçları karşılayabilmek üzere bir araya gelmekte olan, bir birlik oluşturuyor olmanın bilincinde ve bir takım sosyal kurallar ile birbirlerine bağlı, birbirleri ile etkileşimde bulunabilen, en az iki kişiden meydana gelen ve sürekliliği olan birlikteliklerdir. Bu durumda kurumlara yaşamsal önem kazandıran varlıklar insan ve gruplardan oluşmaktadır. Bu çalışmada sosyal ilişki kavramı, sosyal ilişki biçimleri ve sosyal ilişkilerin işletmeler için öneminden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal grup, sosyal ilişki, informel ilişkiler

**RADIOACTIVITY LEVELS AND HEALTH RISKS OF IN AND AROUND THE ADANA
REGION, TURKEY**

Dr. Muhammet KARATAŞLI

Cukurova University, muhammet.karatasli@gmail.com

ABSTRACT

In order to determine the gamma radiation dose levels in the air above 1 m above the surface of the soil in Adana province, three trials were done at 133 different points. Averages of these three values were used to determine the gamma dose rate values for each measurement region. Measurements were measured using a portable gamma scintillation detector, which is also sensitive to the detection of radiation emitted from low-activity radionuclides that descend with fallout along with measurements of natural gamma radiation. In this study, the arithmetic average of gamma dose rate measurements in Adana province and its vicinity was 71.2 (nGy / h) and the average value of the annual effective dose equivalent was 87.3 µSv / y. The average cancer risk values for Adana province and its surroundings and for life ICRP 103, BEIR VII and ICRP 60 were determined as 0.035, 0.039 and 0.044, respectively. The obtained results are the results of similar studies conducted in different regions of Turkey and compared with the world average.

Key words: Radiation, Gamma Dose; Cancer Risk; Annual Effective Dose; Adana

FAALİYETLERİ BAĞLAMINDA SÖNÜK VE SEMBOLİK BİR TEŞEKKÜL: ŞIRNAK HALKEVİ

Dr. Öğr. Üyesi Bilal ALTAN

Şırnak Üniversitesi, altanbil@gmail.com

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti'nin teşekkülünde aktif rol alan yönetici kadro, devletin dayandığı temelleri sağlam tutabilmenin önemli bir ayağını halkın oluşturduğu bilinciyle hareket etmiştir. Bu açıdan yönetici kadro, 1930'lu yılların başında Türkiye'nin her ili ve kazasında halkevleri, birçok köyünde ise halkevlerinin daha küçük prototipleri denilebilecek halkodaları teşekkülüne giderek, devrimin ve cumhuriyetin ilkelerini halka aşılama ihtiyacı hissetmiştir. Birer kültür kurumu addedilen halkevleri ve halkodalarının ihtiyaca cevap vereceği düşünülmüştür. Halkevlerinin ve halkodalarının kendilerine yüklenen misyonu yerine getirmede tüm uğraşılara ve özverilere rağmen, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafyasında bıraktığı kimi izler olsa da yetersiz ve sembolik yapılar halinde kaldığı söylenebilir.

1938 yılında teşekkül edilen Şırnak Halkevi de kimi izlerine karşın yetersiz ve sembolik yapılar halinde kalan halkevlerinden biridir. Başta bina sıkıntısı olmak üzere imkânsızlıklar nedeniyle üçüncü yılında faaliyet sahası bulabilen Şırnak Halkevi, halkevlerinin kapatılması sürecinde de yaklaşık iki yıl kendisinden beklenen faaliyetleri yürütememiştir. Yazışmalardan ve özellikle teftiş raporlarından, Şırnak Halkevi'nin 1940-1948 yıllarındaki faaliyetleri öğrenilebilmektedir. Diğer taraftan halkevleri ve halkodalarına ilişkin teftiş raporları ve tutulan kayıtlar, işlev gördükleri dönemin hafızasını oluşturmaktadır. Kayıtlar sayesinde dönemin sosyal, ekonomik, kültürel yapısı hakkında önemli veriler elde etme imkânı bulabilmek mümkündür.

Halkevi teşekkül edildiği zaman kaza konumunda bulunan Şırnak; merkezi yönetimin mücadelesine karşın aşiret sistemi, ağalık yapısı ve bu sistem ile yapının güdümündeki halk kitlesiyle geri kalmış bir durumdaydı. Şırnak Halkevi'ne yüklenilen bir görev de halk kitlesinin bilinçlenmesini sağlayarak mevcut hali sonlandırmaktı. Ancak fiziki yapısıyla elverişli bir binaya sahip olan Şırnak Halkevi, etkinlikler ya da nitelik açısından binanın içini aynı şekilde dolduramamıştır. Bunda Şırnak Halkevi binasının ikametgâh olarak kullanılmasından Halkevi çalışanlarının hem niceliksel hem de niteliksel yetersizliğine, donanım eksikliğinden yörede yerleşmiş geleneksel kalıpların direncine kadar birçok husus etkendi. Bu bildiriye, Şırnak Halkevi'nin faaliyetleri ve faaliyetlerinin neden sönük ve sembolik kaldığı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Şırnak, Halkevi, Parti, Teftiş

KÜRDİSTAN TEÂLİ CEMİYETİ'NİN ŞUBELERİ VE BAĞLI KURULUŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Bilal ALTAN

Şırnak Üniversitesi, altanbil@gmail.com

ÖZET

30 Ekim 1918 tarihinde Osmanlı Devleti, imzaladığı Mondros Mütarekesi ile I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiştir. Mütareke'nin akabinde, Mütareke'nin sağladığı imkânla çok geçmeden Osmanlı topraklarında, başta İngiltere olmak üzere savaşın galibi devletlerce gerçekleştirilen işgaller, yeni bir siyasi alan oluşturmuştur. Osmanlı Devleti'nin akıbetinin belirsizliğinde yeni siyasi alan, Kürtlerin de içinde bulunduğu farklı etnik unsurlarda ayrılıkçı düşünceler doğurmuştur.

Mütareke Dönemi'nin belirgin özelliklerinden biri, cemiyet kurmak suretiyle örgütlenme yoluna gitmektir. Mütareke öncesi Kürtler, İslami ve Osmanlılık kimliğini yoğun bir şekilde benimserken; Mütareke sonrası, Kürtlerin özellikle İstanbul merkezde yaşayan aydın kesim ve ileri gelenlerin bir kısmında, Osmanlılık kimliğinin zayıfladığı bir süreç yaşanmıştır. Bu süreçte söz konusu kesim, etnik kimliğe dayalı devlet kurma çabasında farklı hizipleri bünyesinde toplayan Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin kuruluşunda yer almıştır. İstanbul merkezli Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin; İstanbul'da kendisine bağlı kuruluşları bulunmaktaydı. Bağlı kuruluşlarla Kürtlerin siyasi temsiliyetini sağlamak, Kürt dili, edebiyatı, tarihi üzerine incelemeler yapmak, kadınların örgütlenmede rol almasına destek sunmak ve sâire amaçlanmıştır. Diğer taraftan Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin, Kürt yoğunluklu bölgelerde şubeler açtıkları görülmektedir. Şubelere yüklenen misyon, Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin amacına ulaşması için Kürtler arasında kitlesel destek sağlamak ve bu desteğe dönük bilinç oluşturmaktır.

Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin özellikle bağlı kuruluşlarının hem Kürt dili, edebiyatı, tarihi hem de Kürtlerin yaşadıkları siyasi ve sosyal sorunlar üzerine detaylı olmasa da erken bir süreçte kapatılmalarına karşın bazı girişimlerde buldukları ve olumlu netice aldıkları söylenebilir. Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin bağımsızlığa dönük siyasi mahiyetinin belirgin bir hal alması, bağlı kuruluşlarla şubelerin Osmanlı hükümetlerinin ve özellikle meşru olma çabasındaki Anadolu Hareketi'nin şiddetli tepkisine maruz kalmalarına ve kapatılmaları sürecinin hızlanmasına yol açmıştır. Bu bildiride, Kürdistan Teâlî Cemiyeti'nin hem bağlı kuruluşlarının hem de şubelerinin hangileri olduğu, ne gibi girişimlerde bulunduğu ve nasıl bir yol izledikleri irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kürt, Cemiyet, Şube, Mütareke.

İKTİSADİ BAĞIMSIZLIK
(CUMHURİYETİN 1930 YILI BÜTÇESİ)

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
msmercan@beu. Edu.tr

Özet

Osmanlı İmparatorluğunun yıkıntıları üzerinde batıya yönelmiş modern bir toplumun temellerini kurma hareketleri, savaştan yorgun çıkmış ve bağımsızlığı uğruna çok şeyini kaybetmiş olan halkın en az geçim ihtiyaçlarını sağlama çabaları bu dönemin belirli özelliğidir. Türkiye kalkınma hamlesine diğer ülkelerle ölçülemeyecek kadar ağır şartlar altında girmek durumunda kalmıştır. Başka ülkelerde Birinci Dünya Savaşı 1918 yılında bittiği halde, Türkiye 1922 yılı sonlarına kadar çok yıkıcı bir ölüm kalım savaşı içinde yaşamıştır. Cumhuriyet Türkiye'si bu uzun sürede (tamamen. Yıkılmış bir ülke üzerinde kurulmuştur. Bundan başka Türkiye kuruluşunu yardımcı olmayan bir çevre içinde yalnız başına gerçekleştirmek zorunda kalmıştır. Büyük bir heyecan içinde çok kıt imkânlarla zamanın şartlarına göre çok önemli adımlar atılmıştır. Bu dönemde önemli miktarlarda dış borç ödenmiş olması, yeni borçlanmaya gidilmemiş olduğu da göz önünde bulundurulursa, yapılan çabanın büyüklüğü daha iyi anlaşılır. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye, milli gelirine oranla yüksek bir dış ticaret hacmine sahip bulunuyordu. Dış ticaret hacmi millî gelirin yüzde on beş, yirmisi çevresinde idi. Türkiye'nin İhraç malları dış pazarlarda uygun fiyatlarla satılıyor, sanayi mamulleri ihtiyaçları da hemen hemen tamamıyla ithalat yoluyla karşılanıyordu. Durum büyük buhran yıllarına kadar böyle devam etti. Fakat dünya buhranının dış ticareti aksatması üzerine ihtiyaçların karşılanması, ciddi bir mesele olarak ortaya çıktı. O zamana kadar gözle görülür bir sanayileşme ve sermaye birikimi olmamıştı. Özel teşebbüs, yurt sanayiinde büyük bir sermaye birikimi yaratamamıştır. Sermaye bakımından hemen hemen tam bir yokluk hüküm sürmekteydi. Sanayileşmeye hız verilmesi bu şartlar altında kararlaştırıldı. Büyük sermaye yaratma işini Devlet üzerine aldı ve hazırlanan sanayi planları ile Devlet iktisadi teşebbüslerinin kurulmasına girişildi.

Türkiye, İkinci Dünya Savaşının dışında kalmakla beraber savaşın zararlarından kendini kurtaramadı. Gerek savaşa hazırlıklı bulunma zorunluğunun ekonomiye yüklediği külfet gerekse dış âlemlerle münasebetlerin kesilmesi büyük sıkıntılar yarattı. İnsan gücünün ve başka iktisadi kaynakların büyük bir kısmının orduya verilmesi, dış ticaret imkânlarının ortadan kalkması, piyasalarda darlık ve sıkıntılar doğurdu; enflasyon hızla gelişti. Savaş yılları iktisadi bakımdan büyük bir sıkıntı dönemi olmuştur.

Savaş; sonrasında Türkiye toprak bütünlüğünü tehdit eden destekler ve baskılarla karşılaştı. Bu durum, savaş devresinde katlanılan ağır savunma yükünün bir süre daha devam etmesine ve barış düzenine dönüşün gecikmesine sebep oldu.

Bu durum ve çok partili demokratik düzene geçiş yolunda temel değişiklikler yapma çabalarına öncelik verilmesi kalkınma meselelerinin gereken önemle ele alınmasını geciktirdi. Türk ekonomisi, İkinci Dünya Savaşından bütün dış borçların ödemiş, önemli miktarlarda altın ve döviz rezervi yapmış olarak çıktı. Bu rezerv kalkınmaya ilk ivmeyi verebilecek bir seviyede idi. Ancak, bir yandan dünyanın yatırım malları talebi bu malları satmak durumunda olan ülkelerin birkaç yıllık imal kapasitelerini dolduracak seviyeye ulaştığı, öbür yandan yabancı ülkeler yaygın bir para ayarlaması hareketine giriştikleri için elimizdeki dış ödeme araçlarının kalkınma amaçlarıyla hemen kullanılma imkânları ortadan kalkmıştı.

Savaş sonrası sıkıntılarının giderilmesi ve dış yardımın artması ile Türk ekonomisi dinamik bir döneme girmiştir. İthalat bolluğu ve dış yardım, tarımda makineleşme, bunun etkisiyle ekim sahasının hızla genişletilmesi, iyi ürün yıllarının birbirini kovalaması ve Kore Savaşının yarattığı yüksek dünya konjonktürü yardımıyla ekonomide hızlı bir gelişme başlamıştır. 1950 -1953 dönemi Türk

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Ekonomisinde büyük canlılık ve bolluk dönemidir. Elindeki ürün fazlasını ihraç edecek yer bulamayan Türkiye'ye dünyanın belli başlı zahire ambarlarından biri olmaya aday bir ülke olarak bakılmaktadır.

Dönemin ilk yıllarında hızla artan yatırımlar, tarımdaki büyük ürün artışı ve dış yardımlarla karşılanıyordu. Milli gelirdeki sıçrayış esas olarak tarımsal üretimden doğmakta idi. Fakat dönemin ortalarına doğru ekilebilir toprakların sınırlarına varılması ile dar boğazlar kendini gösterdi; zorlamalar, enflasyona, gittikçe büyüyen dış ödemeler açığına yol açtı ve sonunda ekonomi dengeden çıktı.

Bu yılların ekonomi politikası da önceki dönemlerdekinden değişiktir. İlk yıllarda gerek iç, gerek dış piyasada çok liberal bir tutum gösteren iktisadi politika, darlıkların ve sıkıntıların ortaya çıkması ile gittikçe kontrole doğru sürüklenmiştir. Dönemin sonuna doğru ekonomi ancak günden güne alınan geçici tedbirlerle ayakta durabilen, dengesiz ve güçsüz bir duruma düşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Devlet, Gelir, Bütçe, Harcama, Hesap, Tedbir

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE OSMANLI DÜYUN UMUMİYESİ HAMİLLERİNİN
MÜMESSİLLERİ ARASINDA AKDEDİLEN MUKAVELENAMENİN MECLİSATE
GÖRÜŞÜLMESİ**

Doç. Dr. M. Salih MERCAN

Bitlis Eren Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
msmercan@beu.edu.tr

Özet

Mazinin bize bıraktığı en büyük meselelerden birini teşkil eden harici borçlar meselesinin hukuku vaziyetini ve tediye şekil ve miktarlarını tespit eden mukavelename harici ilk borç Kırım Muharebesinde akdedilmiştir. Tarihimizde Tanzimat'ı Hayriye namı ile tanınan ıslahat ve sairinin ve israfın tahmil ettiği masarifi ve muharebenin açtığı külfetleri karşılayabilmek için yapılan ilk harici istikraz. 4 Ağustos 1854 tarihinde olmuştur. Bir kere günlük ihtiyaçlar için ve istihlâk için açılan bu istikraz yolu mali zihniyemiz henüz ne olduğu malûm olmadığı cihetle derhal tevali ve teselsül başlamış ve 1855, 1858,1860 yılları istikrazları bir biri ardınca imzalanmıştır.

İlk istikraz tarihinden itibaren 20 sene içimde yapılan 14 istikraz az bir zaman geçmeden ve ihraç edilen ve mütemadiyen kıymetleri sifıra doğru koşan para durumu, devleti öyle bir vaziyeti maliye içine koymuştur ki yalnız düyunu hariciyenin tediyesi matlup faizleri için yeni istikraz afetinden başka çare kalmamıştır. Çünkü o tarihte hakiki varidatı 17 milyon olmayan devlet, 13 milyon altın faiz ödemeye mecbur kalmıştır. Bu devirlerde hükümet para veren bulunduğu takdirde her ne şartla olursa olsun istikraz afetine hazır ve amade bir hale gelmiştir.

1875 senesi içinde devletin istikrazlardan mütevellit mali vaziyeti şu idi: Devlet o vakte kadar takriben 5 milyar 400 bin Frank yani 240 milyon lira borçlanmıştır. Buna mukabil dâhili para 3 Milyar Frank idi Bu, alınan meblağın mühim bir kısmı komisyon, ücret, masraf ve saire diye ödenmiş olduğu nazarı dikkate alınacak olursa görülür ki hakikatte 250 milyon liraya yakın borçlanmış olan devlet ancak bunun yarısını eline geçirebilmiştir.

Çok fena mali durum içinde Bosna - Hersek isyanları ve diğer yerlerde ki kötü gelişmeler, devleti ödemeleri ertelemeye mecbur etmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş yıllarında iç ve dış krizler devam ederken, ödemeler 1914 yılına kadar yine de düzenle yürütülmüştür. Yukarıda değinildiği üzere Düyun-u Umumiye İdaresi I. Dünya Savaşı (1914-1918) yıllarında kendisine bırakılan yerlerdeki gelirleri toplamaya devam etmiş bunları tahvil sahibi sermayedarlara aktarabilmiş, ancak, Osmanlı Devleti 29 Ekim 1914 tarihinde Almanya'nın yanında Birinci Dünya Savaşına katılınca, İngiliz, Fransız, İtalyan, Rus ve diğer bazı alacaklıların kupon bedellerinin ve taksitlerinin ödenmesi durdurulmuştur. Almanya ise, Osmanlı Devleti'nin savaş giderlerini karşılamak yerine, onu dört yıllık savaş boyunca ve avans vererek 180,5 milyon lira dolayında kendisine borçlandırmış, Avusturya'dan da 2,2 milyon lira dolayında avans alınmıştır. Bununla birlikte, bu borçlar gerek 10 Ağustos 1920 Sevres Antlaşması ile gerek 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması ile sorumlu tutulmamıştır

Türkiye'yi takriben seksen sene müddetle tazyik altında tutarak mevcudiyeti maliyesini İktisadiyatını tahrip eden bu istismar müessesesinin ana hatlarını anlamak ve Türk maliyesini çemberi içine nasıl aldığı tavin edebilmek için ayrıldığı dört devre üzerinde ayrı ayrı incelemek gerekir. Diğer taraftan, Osmanlı Hükümeti 1920'de ödeme yasağını kaldırmış gelir tahsilatlarının değeri düşmüş para birimi üzerinden toplanmış olmasına rağmen, birikmiş taksitlerin ödenmesine bir dereceye kadar çalışmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Türkiye Cumhuriyeti, Dış Borç, İç Bor, Düğünü Umumiye

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ PORTFOLYO
DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMININI ALGILAMA DÜZEYLERİ

Doç. Dr. Naki ERDEMİR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nakierdemir@gmail.com

ÖZET

Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler öğretim programlarındaki değişimi kaçınılmaz hale getirmiştir. Bu değişimler sonucu ortaya çıkan yeni öğretim programları kendi öğrenmelerinden sorumlu, araştırmacı, problem çözme becerilerine sahip, eleştirel düşünebilen, teknolojiyi kullanabilen ve üretken bireylerin yetişmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu durum, öğretim müfredatı sürecinde kabul edilen öğretim yaklaşımı ile bu sürecin parçası olan ölçme ve değerlendirme yaklaşımı arasında zorunlu bir paralellik ortaya koymuştur. Bu bağlamda yapılan öğretim sonunda, geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımı yerine süreç ağırlıklı portfolyo değerlendirme yaklaşımının kullanılmasıyla, amaçlanan hedeflere ne derece ulaşıldığının tespitini ve belirlenmesini ortaya çıkarmak gerekmektedir. Bunun yanında yıllardır görev yapan öğretmenlerin, yapılan çalışmalar ışığında, alternatif ölçme ve değerlendirme yönteminin önemli bir parçası olan portfolyunun yeterli teorik ve uygulayabilme bilgi, becerisine sahip olmadıkları görülmüştür. Bu öğretmenler tarafından, ağırlıklı olarak hizmet öncesi eğitimlerinde bu ölçme değerlendirme yaklaşımına ilişkin eğitim öğretim yapmadıkları belirtilmiştir.

Portfolyo değerlendirme yaklaşım ve yönteminin uygulanmaya konulmasından sonra, yetişen fen bilgisi öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerinde bu yaklaşım ve ya yöntemin (portfolyo) ne derece bilindiği, uygulayabilecekleri, kendilerine öz güvenlerinin ne olduğu sorusunun araştırılması gerekli ve önemli bir durumdur. Ancak fen bilgisi öğretmen adaylarının, portfolyo değerlendirme yaklaşımı hakkında bazı duyumları olduğu, nasıl kullanılacağı, uygulanacağı ve hazırlanacağı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları bilinmektedir.

Bu çalışma, mevcut öğretim ortamları ve şartları dikkate alındığında fen bilgisi öğretmeni adayları tarafından alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımından olan portfolyonun ne derece öğrenildiği, uygulanabileceği durumunun tespiti, amaçlamaktadır. Araştırma 2016–2018 öğretim yılları arası bahar döneminde Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliğinde öğrenim gören 142 öğretmen adayının katılımıyla yürütülmüştür. Çalışmayla ilgili olarak öncelikle eğitim fakültelerinde “Ölçme Değerlendirme” dersi kapsamında kullanılan kaynak kitaplar incelenmiş, daha sonra araştırmacı tarafından geliştirilen anket (ölçek) uygulanmış ve elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle değerlendirilmiştir.

Öğretmen adaylarının portfolyoyu tanıma ve uygulayabilme düzeylerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan/geliştirilen ölçekte yer alan soruların (önermelerin) geçerliğini ve güvenilirliğini test edebilmek için uzman görüşleri alınmıştır. Hazırlanan ölçek maddeleri (soruları) iki bölüme ayrılmıştır: Birinci bölümde beşli likert tipi sorular yer almıştır. Ölçeğin bu bölümünden elde edilen veriler analiz edilirken adayların her bir soruya verdikleri cevaplar tablolaştırılarak ortalaması belirlenmiştir. Anketin ikinci bölümünde yer alan açık uçlu sorular (üç

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ 8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

soru) ile eğitim-öğretim sürecinde ölçme-değerlendirme yapmanın amacı, geleneksel ve alternatif ölçme-değerlendirme yöntemlerinin karşılaştırılması, fizik dersinde kullanılabilecek en etkili ölçme-değerlendirme yöntemleri, farklı ölçme-değerlendirme yöntemlerinin kullanılabilme durumları araştırılmıştır.

Çalışma sonunda incelenen kaynak kitaplarda portfolyo değerlendirme yönteminin kullanımına yönelik açıklayıcı bilgilerin yeterli olmadığı ve öğretmen adaylarının düşüncelerinde geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımının yerini alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımına (portfolyoya) bıraktığı ancak bu yöntemlerin kullanımı hakkında öğretmen adaylarının yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Ancak öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme işlemini etkili bir şekilde kullanmaları eğitim ve öğretimde kaliteyi artırma açısından büyük öneme sahip olduğu bilinmektedir.

Şüphesiz bu durum yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımının (portfolyonun) benimsenmesi ve doğru bir şekilde uygulanması ile doğrudan ilişkili olduğu dikkate alındığında hizmet öncesi eğitim öğretimde öğretmen adaylarına portfolyo değerlendirme yaklaşımı daha esaslı ve dikkatli verilmesi gerekir. Özellikle teorik bilgiden daha ziyade öğretim ortamı şartlarına göre portfolyo değerlendirme yaklaşımının ne olduğu, nasıl uygulanacağı, uygulamanın ne gerektirdiği konusunda özenle eğitilmesi gerekir.

Anahtar kelimeler: Alternatif Ölçme ve Değerlendirme, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları

OKUL MECLİSLERİ

Doç. Dr. Ahmet AKBABA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

GİRİŞ

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin demokrasi kavramını ve demokrasiyle yönetmenin ve yönetilmenin ne olduğunu anlayabilmelerini sağlamak, demokrasinin işleyişini, seçme ve seçilme hakkını anlayabilmeleri ve demokrasiyi hayatlarında ne şekilde uyguladıklarını görebilmek amacıyla okul meclisleri projesinin okullardaki uygulanış biçimlerinden yola çıkarak, öğretmen ve öğrenci farkındalıklarını, görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın problemini Van ilinde bulunan sosyo-ekonomik düzeyleri farklı iki okuldaki öğretmen ve öğrenci görüşleri oluşturmaktadır

Demokrasi günümüzde hayatımızın her alanında sıklıkla karşılaştığımız bir kavram olmuştur. Bu kavram artık okullarımızda uygulamalı bir şekilde öğretilmektedir. Bu bölümde demokrasinin ne olduğunu ve okul meclislerinin demokrasinin öğretilmesinde ne kadar önemli bir unsur olduğuna ve önemine yer verilecektir.

FARKLI LİSE PROGRAMLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SPOR YAPMA DURUMLARINA GÖRE PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

***Emrah AYKORA, **Nurten SANIR**

*Bitlis Eren Üniversitesi, Dr.Öğretim Üyesi, eaykora@beu.edu.tr

**Bitlis Eren Üniversitesi, Öğrenci

Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin düzenli spor yapma durumlarını belirlemek ve bu durumun problem çözme becerileri ile ilişkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırma ile öğrencilerin düzenli spor yapma eğilimleri, spora yönelme sebepleri ve problem çözme becerisi düzeyleri de belirlenmiştir. Elde edilen verilerle öğrencilerin düzenli spor yapma durumları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin ne yönde olduğu korelasyon testleriyle tespit edilmiştir.

Problem çözme Bilen (1996) tarafından üst düzey zihinsel etkinliklerin kazanılmasında işe koşulan bir teknik olarak ele alınmıştır. Cüceloğlu (1997) ise yaşamın bir dizi problemin çözümlerini gerektirdiğini bu problemin, bireyin varmak istediği bir amaca ulaşmasına ket vuran engellerin var olduğunda ortaya çıkacağını söylemiştir. Ayrıca problemlerin uzun süreli, kısa süreli, basit veya karmaşık olabileceğini işaret etmiştir. Cüceloğlu'nun da belirttiği gibi bazı engel durumları söz konusudur.

Çalışmamızın evrenini, Bitlis, Siirt, Batman ve Van illerinde lise öğrenimi gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma gurubunu araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden, Meslek, Fen, İmam Hatip, Anadolu ve Spor Liselerinde öğrenim gören 626 kadın 1028 erkek toplam 1654 öğrenci oluşturmuştur. Çalışma grubu düzenli spor yaptıklarını beyan eden DSG (düzenli spor grubu) ve düzenli spor yapmadıklarını beyan eden DSYG (düzenli spor yapmayan grup) gruplarına ayrılmıştır. Çalışmada kullanılan Problem Çözme Envanteri, Heppner ve Peterson (1982), tarafından geliştirilmiştir. Envanter, insanların kişisel ve günlük hayattaki problemlerine ilişkin nasıl tepkide bulduklarını belirlemektedir. Envanterin Türkçeye uyarlaması Taylan (1990), tarafından yapılmıştır ve toplamda 35 maddeden oluşmaktadır.

Elde edilen verilerin çözümlenmesi istatistik paket programında yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklerle homojenlik testi yapılmış ve normallik değerleri kontrol edilmiştir. Homojen ve normal dağılım bulunduğu için parametrik testlerin yapılabileceğine karar verilmiştir. İkili grup karşılaştırmalarında bağımsız T-Test, ikiden fazla değişkenin karşılaştırıldığı durumlarda Varyans Analizi uygulanmıştır. Anlam düzeyi $p < 0.05$, güven aralığı ise % 95 kabul edilmiştir.

Tüm katılımcıların düzenli spor yapma durumlarına göre yapılan karşılaştırmasında istatistiki olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Cinsiyetlere göre spor yapma durumu değerlendirildiğinde düzenli spor yapan kadınlarda problem çözme becerisi puanlarının spor yapmayan gruba göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Düzenli spor yapan grup içinde cinsiyet faktörüne göre karşılaştırma yapıldığında istatistiki olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Öğrenim görülen lise değişkenine göre yapılan karşılaştırmada düzenli spor yapan Fen ve Anadolu Lisesi gurubunda problem çözme becerisi puanlarında belirgin bir fark tespit edilmiştir. Yaşanılan şehir değişkenine göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Anahtar Sözcükler: Problem Çözme Becerisi, Düzenli Spor, Lise, öğrenci

**ÇOCUK GELİŞİMİ ÖĞRENCİLERİNİN “ÖZEL EĞİTİM” KAVRAMINA YÖNELİK
METAFORİK ALGILARI**

*Emine GÖZEL*¹
Ramazan ÖZTÜRK²

Özet

Bu araştırmanın amacı, Çocuk Gelişimi öğrencilerinin “Özel eğitim” kavramına yönelik metaforlarını ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda, araştırmada nitel araştırma tekniklerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Şırnak Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Cizre Meslek Yüksekokulu ve İdil Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören 67 2.sınıf Çocuk Gelişimi ön lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla, öğrencilerden “*Özel Eğitim gibidir, çünkü.....*” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerin oluşturdukları metaforlar içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgularda Çocuk gelişimi öğrencilerinin özel eğitimle ilgili algılarını ortaya koyan metaforlar kategoriler altında toplanmıştır. Özel eğitimle ilgili oluşturulan metaforlar anne-baba, ağaç-bitki, özel ders gibi olmak üzere toplam 21 kategori altında toplanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda çocuk gelişimi öğrencilerinin özel eğitimle ilgili algılarının genel olarak olumlu olduğu ve özel eğitimin, özel eğitime gereksinimi olan çocukların yeniden hayata tutunmalarını, var olmalarını ve ihtiyaçlarını karşılamalarında çok önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Gelişimi Öğrencileri, Özel Eğitim, Metafor, Algı.

Metaphorical perceptions of child development students towards "Special education" concept

Abstract

The purpose of this research was to reveal the metaphors of the Child Development students towards "special education" concept. In this sense, one of the qualitative research techniques called phenomenological study was used in the study. The sample of the study consists of 67 sophomore associate degree Child Development students studying at Şırnak University Vocational School, Cizre Vocational School and İdil Vocational School in 2017-2018 academic year. In order to collect data, students were asked to complete the sentence that "Special Education is like, because" Metaphors formed by students were analysed by content analysis technique. According to the findings, the metaphors that revealed the perceptions of students of Child Development program related to special education were subsumed under 21 categories such as parents, tree-plants, private lessons. The findings showed that the perceptions of Child Development students about special education were generally positive and that special education was very important for children with special needs to hold on to the life over again and meet their needs.

Key Words: Child Development Students, Special Education, Metaphor, Perception.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, İdil MYO, Çocuk Gelişimi Programı, g.emine27@hotmail.com

² Öğr. Gör., Şırnak Üniversitesi, İdil MYO, Çocuk Gelişimi Programı, ramazan21.ozturk@gmail.com

**OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN “AİLE KATILIMI” KAVRAMINA YÖNELİK
METAFORİK ALGILARI**

Dr. Öğr. Üy. Emine GÖZEL³
Öğr. Gör. Cevahir AKBAŞ ABAY⁴
Öğr. Gör. Ramazan ÖZTÜRK⁵

ÖZET

Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte eğitimde de anne babaların çocuklarına karşı sorumluluğu her geçen gün artmaktadır. Bu durumda çocuğun gelişimi ve eğitiminden sorumlu olan ailenin okul ile işbirliği içinde olmasını zorunlu kılmıştır. Çalışmada “aile katılımı” kavramının okul öncesi öğretmenlerinde nasıl bir yansıma yaptığını ortaya çıkarmak için metafor kullanılmıştır. Metafor, bireylerin düşüncelerini farklı bir bakış açısıyla ortaya koymada etkili bir modelleme aracı olarak ifade edilebilir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin “Aile katılımı” kavramına yönelik metaforik algılarını ortaya çıkarmaktır. Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Şırnak İlinde görev yapan 61 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına göre olmuştur. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla, okul öncesi öğretmenlerine “Aile katılımı gibidir, çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğretmenlerin oluşturdukları metaforlar içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ise okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımı ilgili algılarını ortaya koyan metaforlar 18 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Aile katılımı ilgili oluşturulan metaforlar; “işbirliği, destek, parça, etkileşim, sağlık, nefes, güneş, masanın ayakları, anı, mazot, keşif, köprü, empati, gökkuşağı, öğretmen, eğlence, gübre, keyif” olmak üzere belirlenmiştir. Elde edilen verilerin nitel analizi sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin “aile katılımı” kavramına yönelik algılarına bakıldığında en fazla “işbirliği, destek ve parça” metaforları öne çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmenleri, aile katılımı, metafor, algı

³Şırnak Üniversitesi, İdil MYO, Çocuk Gelişimi Programı, g.emine27@hotmail.com

⁴Şırnak Üniversitesi, İdil MYO, Çocuk Gelişimi Programı, akbascevahir@gmail.com

⁵Şırnak Üniversitesi, İdil MYO, Çocuk Gelişimi Programı, ramazan21.ozturk@gmail.com

HASTA YAKINLARININ “UMUT” OLGUSUNA YÖNELİK ALGILARI

Öğr. Gör. Yahya AKTU

Siirt Üniversitesi, Eruh Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü,
aktuyahya@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlu yaşamının sınırlandığı zaman dilimlerinde yaşama daha çok önem atfedebilmektedir. Yaşama önem veren ve pozitif bakmayı sağlayan disiplinlerden biri de Pozitif psikoloji'dir. Pozitif psikoloji, bireylerin pozitif özelliklerine ağırlık veren, yaşam doyumu düzeylerinin artırılmasına yardımcı olan ve geleceğe yönelik umut içerisinde olmalarını benimseyen bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda hastalıklarla başa çıkmada negatif bakış açısı yerine pozitif bakış açısını esas almaktadır. Pozitif psikoloji, yaşamla ilgili olumlu duyguların yaşanmasına yol açabilmektedir. Bu duygulardan birisi de umuttur. Umudun, insanların amaçlarını ve beklentilerini yerine getirmede yardımcı olan itici güç olarak tanımlanabilir. Hasta yakınlarının yaşama daha umutlu bakmaları hastaların hastalıkla başa çıkmalarına yardımcı olan önemli bir faktördür. Bu açıdan hasta yakınlarının umudu nasıl algıladıklarının incelenmesi önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı, hasta yakınlarının umut olgusuna ilişkin algılarını, metaforlar yardımıyla açığa çıkarmaktır. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımlarından yorumlayıcı olgu bilim (fenomenoloji) desenine dayanmaktadır. Hasta yakınlarının umut kavramına ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilme ölçütleri kronik veya süregelen bir hastalığı olma, en az bir ay hastanede tedavi görme ve yetişkinlik yıllarında bulunma olarak belirlenmiştir. Araştırmacıların çalışmalarını yürüttüğü Siirt Devlet Hastanesi'nde tedavi görmekte olan, 16'sı kadın 24'ü erkek olan ve yaşları 21 ila 50 arasında değişen 40 hasta yakını bu çalışmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formda hasta yakınlarının kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri amacıyla “*Umudun..... gibidir (benzerdir), çünkü*” şeklinde verilen açık uçlu cümleden yararlanılarak veriler toplanılmıştır. Verilerin analizinde bilgisayar destekli nitel veri analizi programından (NVivo11) yararlanılarak içerik analizi yöntemi ile veriler çözümlenmiştir. Yapılan içerik analizi sonuçlarına göre toplam 7 çeşit metafor elde edilmiştir. Sözü edilen bu metaforların analizleri sonucunda oluşturulan temalara göre hasta yakınlarının en çok ‘*mutluluk*’ temasında metafor ürettikleri, ikinci sırada ‘*hayal*’ temasında metafor ürettikleri, en az ise ‘*hayal kırıklığı*’ temasında metafor ürettikleri görülmüştür. Cinsiyet özelliğine göre kadın hasta yakınlarının erkek hasta yakınlarına göre umuda daha olumsuz baktıkları görülmüştür. Araştırmanın sonuçları, metaforların, hasta yakınlarının umut kavramına ilişkin sahip oldukları duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada güçlü birer araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Umudun hasta yakınları tarafından farklı algılanmasının temeline inilip hangi durumların yaşlı bireyleri bu tip algılamaya ittiğinin tespit edilmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Umudun, Pozitif Psikoloji, Hasta Yakını, Olgu Bilim, Metafor

**SOSYAL HİZMETLER PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN “MÜLTECİLİK” OLGUSUNA
YÖNELİK GELİŞTİRDİKLERİ METAFORLAR**

Öğr. Gör. Yahya AKTU

Siirt Üniversitesi, Eruh Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü,
aktuyahya@gmail.com

ÖZET

Günümüzde olumsuz yaşam koşullarından dolayı yaşadığı yerlerden ayrılmak durumunda kalan milyonlarca insanın olduğu görülmektedir. Bireylerin maruz kaldıkları zoraki yerinden edinme, akademik ve bireysel yaşamda, sosyal ve duygusal ilişkilerde olumsuz etkilerini göstermektedir. Mültecilik olgusunun nasıl algılandığının araştırılmasının bu olguyu akademik açıdan yeniden anlamlandırabilmek açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, Sosyal hizmetler programı öğrencilerinin mültecilik olgusuna ilişkin algılarını, metaforlar yardımıyla açığa çıkarmaktır. Nitel araştırma desenlerinden yorumlayıcı olgu bilim (fenomenoloji) desenine dayanan bu çalışmanın örnekleme ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Mültecilik ile ilgili en az bir dönem ders gören ve Siirt Üniversitesi Eruh Meslek Yüksekokulu Sosyal Hizmetler programındaki 80 öğrenci bu çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında metafor üretme kalıbı olan “Mültecilik gibidir (benzerdir), çünkü” şeklinde verilen yarım bırakılmış bir cümleden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde ise, bilgisayar destekli nitel veri analizi programından (NVivo) yararlanılarak içerik analizi yöntemi ile veriler çözümlenmiştir. Yapılan içerik analizi sonuçlarına göre toplam 50 farklı metafor elde edilmiştir. Sözü edilen bu metaforların analizleri sonucunda oluşturulan temalara göre öğrencilerin en çok ‘yurtsuzluk’ teması altında toplanan metafor ürettiği (n=22) görülmüştür. Öğrencilerin ikinci sırada ‘savunmasız’ temasına bağlı metafor ürettiği (n=16) ve son sırada ise ‘kayboluş’ teması altında metafor ürettiği (n=12) tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre Sosyal hizmetler programı öğrencilerinin mültecilik olgusuna yönelik metaforik algıları olumsuz nitelermeler çerçevesinde şekillendiği söylenebilir. Araştırmanın sonuçları, metaforların, öğrencilerin “mültecilik” kavramına ilişkin sahip oldukları duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada güçlü birer araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir. İlerleyen çalışmalarda araştırmacıların mültecilik kavramıyla ilgili toplumsal farkındalığı arttıracak film, video, resim vb. görsel öğelerin kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mültecilik, Olgu Bilim, Metafor

**ŞEHİR İÇİ ŞOFÖRLERİNİN “TRAFİK CANAVARI” KAVRAMINA YÖNELİK
GÖRÜŞLERİ**

Öğr. Gör. Yahya AKTU

Siirt Üniversitesi, Eruh Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet ve Danışmanlık Bölümü,
aktuyahya@gmail.com

ÖZET

Trafik, insan nüfusunun yoğun olduğu şehirlerde önemli sorunlardan biri olmaya devam etmektedir. Yapılan araştırmalar trafik kazalarının daha çok şehir merkezlerindeki işlek caddelerde meydana geldiğini göstermektedir. Bu kazalarla en çok karşılaşan bireylerin şehir içi şoförlerinin olduğu açıktır. Dolayısıyla şehir içi şoförlerinin trafik kazalarına bakışının araştırılması önem arz etmektedir. Trafik canavarı kavramının trafik kazalarıyla özdeşleştiğini söylemek mümkündür. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, şehir içi şoförlerinin trafik canavarı kavramına ilişkin görüşlerini, metaforlar yardımıyla açığa çıkarmaktır. Bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından yorumlayıcı olgu bilim (fenomenoloji) desenine dayanmaktadır. Şehir içi şoförlerinin trafik canavarı kavramına ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir. Araştırmacının çalışmalarını yürüttüğü Malatya, Mardin, Diyarbakır ve Siirt şehirlerindeki yaşları, cinsiyetleri, medeni durumları ve meslekleri farklı 30 şehir içi şoförü bu çalışmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formda yaşlı bireylerin kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri amacıyla “*Trafik canavarı gibidir (benzerdir), çünkü*” şeklinde verilen açık uçlu cümleden yararlanılarak veriler toplanılmıştır. Verilerin analizinde bilgisayar destekli nitel veri analizi programından (NVivo11) yararlanılarak içerik analizi yöntemi ile veriler çözümlenmiştir. Yapılan içerik analizi sonuçlarına göre toplam beş çeşit metafor elde edilmiştir. Sözü edilen bu metaforların analizleri sonucunda oluşturulan temalara göre şehir içi şoförlerinin en çok ‘ölüm’ temasında metafor ürettiği (n=18), en az ise ‘acelecilik’ temasında metafor ürettiği (n=5) görülmüştür. Cinsiyet özelliğine göre kadınların erkeklere göre trafik canavarı kavramına daha olumsuz baktıkları sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonuçları, metaforların, şehir içi şoförlerinin “trafik canavarı” kavramına ilişkin sahip oldukları duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmada güçlü birer araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam, Yaşlı Bireyler, Olgu Bilim, Metafor

GÖRSEL MATEMATİK OKURYAZARLIĞI ALGI ÖLÇEĞİNİN
GELİŞTİRİLMESİ VE İLGİLİ OKURYAZARLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye, hcoskun.celik@gmail.com

ÖZET

Matematik öğretim sürecinde kazandırılacak temel becerilerin arasında görsel okuryazarlık ve matematik okuryazarlığı önemli bir yer tutmaktadır. Görsel matematik okuryazarlığı görsel okuryazarlık ve matematik okuryazarlığının birleşimidir. Araştırmanın amacı ortaokul üçüncü sınıf öğrencilerinin görsel matematik okuryazarlık algılarını belirleyen bir ölçme aracı geliştirmek, ilgili okuryazarlık algılarının cinsiyet ve dönem sonu matematik başarı puanları değişkenleri açısından incelemektir. Araştırma ilişkisel tarama türündedir. Çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir ildeki ortaokullar arasından basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş üç ortaokulun üçüncü sınıflarında öğrenim gören 260 (144 kız, 116 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeği geliştirme aşamasında uygulanan açılımlayıcı faktör analizi neticesinde Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı. 92 olan dört faktörlü, 14 maddeden oluşan üç dereceli Likert tipinde geçerli ve güvenilir “Görsel Matematik Okuryazarlığı Ölçeği” geliştirilmiştir. Alt faktörler ilgili olduğu temalar göz önünde bulundurularak; “Günlük yaşamda geometri-”, “Doğada geometri”, “Geometrik kavramlar öz-yeterlik algısı”, “Tümevarım ve Geometri” şeklinde adlandırılmıştır. Okuryazarlık algısını inceleme aşamasında gerçekleştirilen bağımsız örneklem t- testi ve varyans analizi sonucunda öğrencilerin ilgili okuryazarlık algılarının cinsiyet ve dönem sonu matematik başarıları açısından anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgular neticesinde çalışma yapacak araştırmacılara farklı örneklem gruplarıyla veya farklı değişkenlerle ilgili ölçeği kullanarak araştırma yapmaları önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Okuryazarlığı, Görsel Matematik Okuryazarlığı, Matematik Başarısı, Matematik Eğitimi

**MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN TABANLI ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN
İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİ BAŞARISINA ETKİSİ**

Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye, hcoskun.celik@gmail.com

ÖZET

Geometri öğrencilerin geometrik şekillerin özelliklerini analiz etmelerine ve problemleri çözmek için görselleştirme, mekânsal akıl yürütme ve geometrik modellemeyi kullanmalarına yardımcı olur. Günlük hayatta yaşadığımız çevredeki her cisim bir geometrik şekle sahiptir. Bu şekilleri içeren geometrinin öğretilmesi öğrenciler için önemlidir. Geometrinin temelleri ilköğretimde iyi atılmazsa ileriki öğrenim seviyelerinde öğrenciler geometriyi sevimsiz ve zor bir ders olarak görebilirler. Bu sebeple bu derse ilgiyi çekmek ve öğretim sürecini daha çekici hale getirmek için öğrenci merkezli çeşitli öğretim yöntemlerine başvurulmaktadır. Bunlardan bazıları modelleme, işbirlikli ve oyun tabanlı öğrenme yöntemleridir. Bu çalışmanın amacı modelleme, işbirlikli, oyun tabanlı öğrenme yöntemleri ile mevcut öğretim yöntemlerine dayalı doğada geometri öğretimi etkinliklerinin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin geometri başarılarına olan etkisini incelemektir. Nicel verilerin toplandığı bu çalışma gerçek deneysel desenlerden, “öntest-sontest kontrol gruplu yansız desen” de tasarlanmıştır. Çalışma 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir ildeki üç devlet ilkokuldan seçilen, üç deney grubundaki 35 öğrenci ile herhangi bir müdahalede bulunulmayan mevcut öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubundaki 26 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Deneysel uygulama ilköğretim matematik programı üçüncü sınıf “geometri” öğrenme alanındaki kazanımlar dikkate alınarak TÜBİTAK tarafından desteklenen bir proje kapsamında iki hafta süreyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak öğrencilerin geometri başarı düzeylerini belirlemek amacıyla geometri başarı testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde ilişkili örneklem t-testi ve kovaryans analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, modellemeye dayalı öğretim etkinliklerin yürütüldüğü öğrencilerin geometri başarıları, işbirlikli, oyun tabanlı ve kontrol grubundaki öğrencilerin başarılarından yüksek bulunmuştur. Araştırma bulguları neticesinde bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Geometri Başarısı, İşbirlikli Öğrenme, Modelleme, Oyun Tabanlı Öğrenme, Matematik Eğitimi.

**İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN, MODELLEME, İŞBİRLİKLİ VE OYUN
TABANLI ÖĞRENMEYE DAYALI GEOMETRİ ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ
GÖRÜŞLERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Halil Coşkun ÇELİK

Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Siirt, Türkiye, hcoskun.celik@gmail.com

ÖZET

Matematik öğretim programının alt öğrenme alanlarından biri de geometridir. Geometri çocukların çevrelerindeki geometrik yapılar ile matematiğin birçok dalları arasında ilişkilendirme yapmasına yardım etmekte, onların geometri konuları yardımıyla edindikleri kazanımları problem çözmeye, gerçek yaşamda ve diğer derslerde verimli bir şekilde kullanmalarını sağlamaktadır. Geometrinin temelleri ilköğretimde iyi atılmazsa ileriki öğrenim seviyelerinde öğrenciler geometriyi sevimsiz ve zor bir ders olarak görebilirler. Bu sebeple bu derse ilgiyi çekmek ve öğretim sürecini daha çekici hale getirmek amacıyla geleneksel öğrenme yöntemlerine alternatif olarak geliştirilen ve öğrenci merkezli olan modelleme, işbirlikli ve oyun tabanlı öğrenme yöntemleri gibi çeşitli yöntemlere başvurulmaktadır. Bu çalışmada ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin modelleme, işbirlikli ve oyun tabanlı öğrenme yöntemlerine dayalı olarak gerçekleştirilen doğada geometri öğretimi etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir ildeki devlet okulunda okuyan ve yansız atama yoluyla seçilen 35 üçüncü sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilerin doğada geometri öğretim sürecinde gerçekleştirilen üç öğretim yöntemine dayalı etkinliklere ilişkin görüşlerini ve düşüncelerini ayrıntılı bir şekilde incelemek için araştırmacı tarafından geliştirilmiş “Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. TÜBİTAK tarafından desteklenen bir proje kapsamında iki haftalık doğada geometri öğretimi sürecinin sonrasında görüş formu yardımıyla toplanan nitel verilerin analizinde içerik analizi uygulanmıştır. Verilerin analizi neticesinde öğrencilerin doğada geometri öğretiminin daha eğlenceli öğrenmeler oluşturduğu, geometrinin doğayla ilişkisinin önemli olduğu, doğada geometri öğretiminin başarıyı ve dikkati artırdığı düşüncesinde oldukları saptanmıştır. Araştırma bulguları neticesinde bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İçerik Analizi, İşbirlikli Öğrenme, Modelleme, Oyun Tabanlı Öğrenme, Matematik Eğitimi

KONYA'DA HALI VE KİLİM TAMİRİYLE UĞRAŞ VEREN USTALARA DAİR

(ON CRAFTSMEN WHO RESTORE CARPETS AND RUGS IN KONYA)

Dr. Ahmet AYTAÇ

Selçuk Üniversitesi Türk El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanlığı Kampüs Konya
cicimsumak@gmail.com

ÖZET

Dokumacılık insanlığın en eski sanatlarından biridir. Geçmişte ve günümüzde önemli ve kıymetli dokumaların tamiri yapılmıştır. Halı-kilim tamirciliği ayrı bir zanaat olup günümüzde üretimin azalmasına bağlı olarak ustasıda fazlaca kalmayan bir meslektir.

Bildiride Konya'da halen faaliyet gösteren tamir ustaları hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar kelimeler: Halı, kilim, tamir, usta.

ABSTRACT

Weaving is one of the oldest arts of mankind. Significant and precious weavings have been restored both in past and present. Carpet-rug repairing is a separate craft and nowadays, due to the decrease in production, there aren't so much craftsmen on this profession.

In this paper information will be given about repair masters who are still active in Konya.

Key words: Carpet, rug, restore, craftsman (master)

İLK TÜRK TIP PROFESÖRLERİNDEN BESİM ÖMER AKALIN'IN ÇOCUK BESLENMESİ
İLE İLGİLİ NASİHATLARI

RECOMMENDATIONS ON CHILD NUTRITION OF BESİM ÖMER AKALIN WHO THE ONE
OF THE FIRST TURKISH MEDICAL PROFESSORS

Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU

Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Besim Ömer Akalın Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Türk Tıp Profesörlerinden biridir. Türk tıp tarihinde birçok ilklere imza atmış ve özellikle de ilk Türk bayan tıp doktorlarını yetiştirmiştir. Bu bağlamda Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni doğan bebeklerin ve çocukların büyütülmesi, gelişimi ve karşılaşılabilecekleri sağlık sorunları hakkında Himaye-i Etfâl cemiyeti tarafından Besim Ömer Akalın'ın bir kitabı basılmış ve dağıtımı yapılmıştır. Bu kitapta çocuk sahibi olan analara özellikle çocuk beslenmesi, çocuk sağlığı ve bakımı konularında bilgiler verilmektedir. Osmanlıca olarak Arap harfleriyle basılan ve şimdiye kadar günümüz Türkçesine aktarılmayan eser Türk tababetinin gelişimi, o dönem sağlık anlayışını yansıtmaya açısından dikkate değer bilgiler taşımaktadır. Eserin Osmanlıca olarak kaleme alınması bu konuda araştırma yapanların eseri inceleyebilmesine engel teşkil etmiştir. Böylece eser arşivlerde kalmış ve üzerinde inceleme yapılmamıştır. Eserde çocuğun ana sütü ile beslenmesi, süttten kesilmesi ek gıdalar verilmesi gibi yer alan birçok bilgi günümüz tıbbına kaynaklık etmektedir. Eserde bebeklerin günlük temizliği, oda sıcaklığı, mama ile beslenme, anne sütü gibi konular dikkat çekmektedir. Bu konularda verilen bilgiler günümüz modern tıbbın analara verdiği nasihatlerle benzerlik taşımaktadır. Bunun yanında geleneksel çocuk bakımı kıyafeti olarak kullanılan bebeğin kundağa sarılması ayrı bir başlıkta incelenmiştir. Ayrıca bebeklerin düzenli sağlık kontrollerinden geçirilmesi ve çeşitli çocuk hastalıkları da karşılaştığımız diğer başlıklardandır. Eserin Analara Nasihat adını taşıması ve içeriği ile anaların başvuru kitabı olarak hazırlanması toplumunda çocuk sağlığına verilen önemi göstermesi bakımından da dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk sağlığı, bebek bakımı, hastalıklar ve tedavi yöntemleri

ABSTRACT

Besim Ömer Akalın is one of Republic of Turkey's first Professor of Medicine. He has made many firsts in the history of Turkish medicine and especially he trained the first Turkish female medical doctors. In this context in the first years of the Republic, a book writted by Besim Ömer and distributed with the support Himaye-i Etfâl institution about the growth, development and health was published problems about newborn babies and children. The mothers who have children are informed especially about child nutrition, child health and care in this book. The work, which was published in Ottoman Arabic alphabet and which has not been transferred to today's Turkish letters. This book contains considerable information about the development of Turkish medicine and its reflection on health at the time. It is written by ottoman letters and this was an obstacle to researchers in this subject. Thus, the work had remained in the archives and hadn't been reviewed until now. Many pieces of information, such as feeding the child with the mother's milk and wean the baby from the mother's milk are primary information for modern medicine. In the work, daily cleaning of the baby, room temperature, feeding with food, breast milk, etc. are noteworthy. The information given in these matters is similar to the advice given by today's modern medicine. In addition, the wrapping of the baby's bootleg, used as a traditional child care outfit, has been examined in a separate section. It is also the subject of regular check-ups of infants and other pediatric diseases. It is also worth noting that the origin of the work of the “Advice For Mothers” and the preparation of the contents as well as the reference books of the analysts are important for the health of the child in the society.

Keywords: Child health, infant care, diseases and treatment methods

RAFLARDA KALMIŞ ESKİ HARFLİ BİR ESER: KADIN VE AŞK

OLD LETTER BOOK IN DUSTY LIBRARIES: WOMEN AND LOVE

Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU

Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dogramacioglu@kilis.edu.tr

ÖZET

Osmanlıca olarak kaleme alınmış ancak şimdiye kadar günümüz harflerine aktarılmamış olan Kadın ve Aşk adlı eser Mehmet Galip tarafından bastırılmış ve yazılmıştır. Mehmet Galip son Osmanlı dönemi aydınlarından biridir. Hayatı hakkında çok fazla bilgi sahibi değiliz. Yazarın Kadın ve Aşk adlı eski harfli bir eseri vardır. Bu eser Osmanlı harfleriyle yazılmış ve günümüze kadar Latin harflerine aktarılmamıştır. Eser, ilk defa bizim tarafımızdan günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Bu eserinde kadına bakış, tarihte kadın ve aşk gibi konular hakkında söylenmiş özlü sözler bulunmaktadır. Yazar, kadınlar hakkında genellemeler yaparak konuşur. Ona göre bütün kadınlar sevmek ve sevilme için yaratılmıştır. Kadınlar toplum içinde iltifat görmek isterler. Hiçbir kadın terk edilmekten hoşlanmaz. Kadınlar asma fideleri gibi sarılacak dal ararlar. Bu tür sözler eserde kesin ifadelerle verilmiştir. Yazarın sıraladığı fikirler evrensel bir tema olan kadın erkek ilişkileri, kadınların ruh halleri gibi konular için söylenmiştir. Yazarın sözlerinde yaşanmışlık izleri vardır. Yazarın kadınlara bakışı genellikle duygusal eksenseldir. Yazar sözlerinde genellemeler yapar ve tüm dünyada kadınların aynı duygulara sahip olduklarını savunur. Eserde sıralanan görüşler son Osmanlı dönemi insanımızın kadın ve aşka bakışını gösteren ifadeler olduğu için önemlidirler.

Anahtar Kelimeler: Kadınlar, aşk, kadın erkek ilişkileri

ABSTRACT

A work called Woman and Love, which has been written as an Ottoman letters but has not been transferred to the letters of our day until now, has been published and written by Mehmet Galip. He is one of the last Ottoman intellectuals. We do not have much information about his life. The author has an old-style Ottoman work called Women and Love. This work has been written in Ottoman letters and has not been transferred to the Latin alphabet until now. The work has been translated into

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

Turkish for the first time. In this work, there are concise quotations about women's view, history and women and love. The author speaks about women in general. According to him all women are created to love and be loved. Women want to see compliments in society. No woman likes to be abandoned. Women are like hanging fiddles, they are just like the branches they will bloom. Such words have been given definite expressions. The ideas put forth by the author are said to be about universal themes such as female-male relationships, women's moods. There are traces of experience in the words of the author. The author's view of women is often emotional. The author makes generalizations in his words and argues that women all over the world have the same feelings. The views expressed in the work are important because they are the representatives of the women and the overt gaze of our people in the last Ottoman period.

Keywords: Women, love, male female relationships

TÜRKİYE'DE YAŞLILIĞIN KADINSALLAŞMASI

Dr. Adem DAĞ

Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü, dagadem@hotmail.com

ÖZET

2017 yılı TÜİK verileri adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre 65+ yaş grubundaki toplam kişi sayısı 6.895.385'tir. 65+ yaş grubundaki kişiler, genel nüfusun (80.810.525) % 85'ini oluşturmaktadır. 65+ yaş grubundaki kişilerin genel nüfus içerisindeki oranına baktığımızda % 7,5 erkekler, % 9,6'sını kadınlar oluşturmaktadır. 65+ yaş grubundaki kadınların oranı 2015 yılında % 9,3'e, 2016 yılında % 9,4'e ve 2017 yılında % 9,6'ya yükselmiştir. Yetişkinlik döneminde kadınlar, yoğun emek gerektiren işlerde düşük ücretle çalışmaktadır. Bu durum yaşlılık döneminde kadınlarda eş kaybıyla birlikte yoksulluk riskini ortaya çıkartmaktadır. Yaşam süresinin uzaması ile birlikte kadınlar çocuklarına ve akrabalarına daha çok bağımlı hale gelmektedir. Geniş aileden çekirdek aileye geçişle birlikte yaşlıların kalacak yer sorunu ve bakım görevini kimin üstleneceği sorusu ön plana çıkmıştır. 65+ yaş grubunda kadın sayısının artmasına bağlı olarak yaşlılığın kadınsallaşması evde bakım ya da kurum bakımı problemlerini ön plana çıkartmaktadır. Bu çalışmada TÜİK verilerinden hareket edilerek yaşlılığın kadınsallaşması incelenmiştir. Rakamlara göre, 65+ yaş grubundaki kadın sayısının artmasına bağlı olarak; bakım riski, dışlanma, alzheimer, kronik hastalıklar, ev kazaları, görme ve işitme bozuklukları vb. problemlerin hızla artacağı ortadadır. Yaşlılığın kadınsallaşmasına, yerinde yaşlanma ve çocuklarla mesafeli yakınlık çözüm önerisi olarak sunulmuştur. Dünyada yaşlı olarak nitelendirilen toplumlar 65+ yaş grubundaki bireylerin oranı % 10'un üzerindeki toplumlardır. Türkiye yaşlı toplumlar grubuna girmeye aday bir ülkedir. Türkiye'de Almanya ve Japonya'da olduğu gibi yaşlılara yönelik sosyal politikalar ve emeklilik sistemlerinin oluşturulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, Kadınsallaşma, Sosyal Politika, Yaşlılık

3 BOYUTLU BASKI TEKNOLOJİSİNİN İMALAT VE LOJİSTİK SEKTÖRLERİNE ETKİSİ

THE EFFECT OF 3-DIMENSIONAL PRINTING TECHNOLOGY ON MANUFACTURING AND
LOGISTICS SECTORS

Doç. Dr. Nevin Aydın

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep Yücel

Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, akademik71@gmail.com

ÖZET

Lojistik sağlayıcılar, 3D baskı teknolojisi ile başarılarını artırmak için küresel pazarlarda daha avantajlı olabilmek için sürekli yeni olanaklar araştırıyorlar. 3D baskı ve lojistik endüstrileri arasındaki ilişki, günden güne büyüyor. Lojistik hizmet sağlayıcıları iş modellerini 3 boyutlu baskı hizmetlerini kapsayacak şekilde düzenlemeye dönük pilot projeleri başlatıyorlar. Dolayısıyla, 3D baskının lojistik ve tedarik zinciri yönetimi alanına entegrasyonu, vazgeçilmez bir gereksinim gibi görünmektedir. Teknolojinin gelişmesiyle, 3D şirketler için büyük bir gelir kaynağına dönüşüyor. Son birkaç yılda, 3 boyutlu baskı teknolojilerinin ne kadar hızlı büyüdüğü düşünüldüğünde, çok sayıda sanayinin bu teknolojiye yatırım yapması öngörülüyor. 3D yazıcı teknolojisiyle şekillenecek olan yeni ekonomide ürünün tasarımından nihai tüketiciye teslimine kadar geçen uygulamaları kapsayan değer zinciri yeni ekonomiden etkilenecek ve tekrar şekillendirilmesi gerekecektir.

Anaktar Kelimeler: 3D Baskı, 3D Tedarik Zinciri Değişimi, 3D Baskı Uygulamaları

ABSTRACT

Logistics providers are constantly exploring new possibilities to be more advantageous in global markets in order to increase their success with 3D printing technology. The relationship between 3D printing and logistics industries grows day by day. Logistics service providers are launching pilot projects to arrange business models to cover 3D printing services. Therefore, the integration of 3D printing into logistics and supply chain management seems to be an indispensable requirement. With the development of technology, 3D is becoming a major revenue source for companies. In the last few years, when we think about how quickly 3D printing technologies are growing, many industries are

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

expected to invest in this technology. The new economy, which will be shaped by the 3D printing technology, will influence and reshape the value chain that encompasses applications from the design to the final consumer delivery.

Keywords: 3D printing, 3D Supply Chain Exchange, 3D Printing Applications

GELECEKTE LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜ ETKİLEYECEK FAKTÖRLER

THE FACTORS AFFECTING THE LOGISTICS SECTOR IN THE FUTURE

Doç. Dr. Nevin Aydın

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep Yücel

Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, akademik71@gmail.com

ÖZET

Geçmişte buhar gücü ve elektriğin bulunmasıyla başlayan devrimler bugün dijital teknolojilerin ortaya çıkmasıyla gerçekleşiyor. Dolayısıyla bu dönüşüme ayak uydurmaya çalışan, şirketler çok çeşitli araçlara ve teknolojilere yatırım yapıyorlar. Bunun sonucunda dijitalleşmenin sunduğu fırsatları kullanarak küresel pazarlarda verimliliklerini artırarak büyümelerini sağlıyorlar. Dijitalleşmenin bir birleşeni olan Nesnelerin İnterneti birçok şirkette veri bazlı teknolojilerin sunduğu fırsatları tam olarak kavramaya çalışırken, ulaşım ve lojistik şirketleri oldukça önemli yerini almıştır. Lojistik hizmeti sunan şirketlerin hava, kara, deniz ve demir yolu ulaşımında çok geniş bir alana yayılmış ağları vardır. Şirketlerin karar alırken bu ağlar ile ilgili hızlı veri akışına ihtiyaçları bulunmaktadır. Bunun sonucunda ulaşım ve lojistik şirketleri yeni sensor ve bağlantı teknolojilerinin etkinliklerini en iyi kullanarak, birbirine İnternet ile bağlı dünyaya geçişte en ön sırada yer sağlıyorlar.

Anaktar Kelimeler: Nesnelerin İnterneti, İş gücü, Güvenlik

ABSTRACT

The revolutions that began in the past with the introduction of steam power and electricity are now realized through the emergence of digital technologies. So, companies trying to keep up with this transformation are investing in a wide variety of tools and technologies. As a result, they are able to grow by increasing their productivity in global markets by leveraging the opportunities provided by the digitalization. Transportation and logistics companies have taken their important places while the Internet of Things, the union of digitalization, aims to understand the opportunities data-based technologies offer in many companies. Companies offering logistics services have a wide range of networks in air, land, sea and railway transportation. Companies need quick data flow about these

ŞEHR-İ NUH ULUSLARARASI MULTİ DİSİPLİNER ÇALIŞMALAR KONGRESİ
8-9 Eylül 2018 / CİZRE - ŞIRNAK

networks while making decisions. As a result, transportation and logistics companies make the best use of the activities of the new sensor and connection technologies, and they are at the forefront of the transition to the world connected with the Internet.

Keywords: The Internet of Things, Job Power, Security

GELECEĞİN YENİ FORMÜLÜ: DİJİTALLEŞME

NEW FORMULA OF THE FUTURE: DIGITALIZATION

Doç. Dr. Nevin Aydın

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep Yücel

Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, akademik71@gmail.com

ÖZET

Çağımızda Dijital dönüşüm birçok şirketin ilgi odağı olduğundan, şirketlerin Bilgi Teknolojileri ile en çevik ve rekabetçi iş ortamını sağlamak için dijital iş modellerini geliştirmeleri gerektiğini söyleyebiliriz. Dijitalleşme sürecinde dünyadaki veri kaynaklarının dijital ortama çevrilmesi söz konusudur. Bilgi Teknolojileri sanal bir değeri dijital verilere çevirerek bu veriler üzerinde işlem yapar. Dijital teknolojinin gelişmesiyle, endüstri üretiminde otomasyonun yer alması yani makineler arasında doğrudan iletişim kurulması yenilikçi üretim tarzıdır. Şirketlerin dijital olabilmesi için süreçlerini değiştirmeleri yeni iş modellerine geçiş yapmaları, en iyi stratejileri uygulamaları dijital dönüşümde önemli yer tutuyor.

Anaktar Kelimeler: Dijitalleşme, Sensör, Nesnelerin İnterneti

ABSTRACT

As the digital transformation is the main focus of many companies, we can clearly say that companies need to develop digital business models to provide the most agile and competitive business environment with information technologies. In the process of digitization, the conversion of data sources around the world into digital media is a matter of time. Information Technologies operate on this data by translating a virtual value into digital data. With the development of digital technology, automation in industrial production, i.e., direct communication between machines, is an innovative mode of production. Companies need to change their processes, switch to new business models and leverage the best strategies in order to be successful in the digital transformation.

Keywords: Digitalization, Sensor, The Internet of Things

**RADYO FREKANSI (RFID) İLE TANIMLAMA TEKNOLOJİSİNİN YAŞANTIMIZDAKİ
YERİ**

THE PLACE OF THE RADIO FREQUENCY (RFID) IDENTIFICATION TECHNOLOGY IN OUR
LIVES

Doç. Dr. Nevin Aydın

Artvin Çoruh Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, nevin.aydin@gmail.com

Doç. Dr. Recep Yücel

Kırıkkale Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, akademik71@gmail.com

ÖZET

Günümüzde Endüstri 4.0 devrimiyle, endüstrinin dijitalleşmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla bunu gerçekleştirecek çeşitli teknolojilerin kullanımı hedeflenmektedir. RFID teknoloji, endüstriyel uygulamalarda yerini almış bulunmakla birlikte, hızlı bir şekilde de kullanım alanı genişlemektedir. RFID teknolojisinin kullanım alanı endüstriyel uygulamalarda geniş bir yelpazeye dağılmıştır. Uygulamada mevcut endüstriyel makinalar ile RFID okuyucuların entegre edilmesi amaçlanmaktadır. Birçok alanda kullanılan RFID teknolojisi ulaşım ve lojistik şirketlerinin vazgeçilmezi, haline gelmiştir. RFID teknolojisinin kullanımı hızlı sipariş ulaşımı ve işgücü maliyetinde azalma yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: RFID, RFID Etiket, RFID Teknolojisinin Avantajları

ABSTRACT

With the revolution of Industry 4.0, the digitalization of the industry is aimed in today's world. As a result, the use of various Technologies are targeted to achieve this goal. RFID technology has taken its place in industrial applications and its usage area is rapidly expanding. The field of application of RFID technology has spread to a wide range of industrial applications. In practice, it is aimed to integrate RFID readers with existing industrial machines. RFID technology, which is used in many places, has become indispensable for transportation and logistics companies. The use of RFID technology creates rapid ordering and reduced labor costs.

Keywords: RFID, RFID Tag, Advantages of RFID Technology